

4rt. Informe de competitivitat de la comarca d'Osona

Desembre de 2017

4rt Informe de competitivitat de la comarca d'Osona

Desembre 2017

Autors:

Sandra Álamo Nogueron, Sergi Castañé López, Montserrat Palet Piqué, Judit Parés Font

Observatori Socioeconòmic d'Osona

Creació, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement

Amb el suport de :

Ajuntament de Manlleu

Ajuntament de Vic

Cambra de Comerç
de Barcelona
Delegació a Osona

Consell Comarcal d'Osona

CONSELL
EMPRESARIAL
D'OSONA

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

Aquest és el quart Informe de competitivitat realitzat per l'Observatori socioeconòmic d'Osona. Partint de les principals idees i dels reptes definits col·lectivament, es basa en l'anàlisi i la interpretació estructurada de part dels indicadors que l'Observatori ofereix de manera sistemàtica.

El seu objectiu és contribuir a la generació d'una intel·ligència estratègica del territori que faciliti la definició consensuada dels reptes a afrontar, i la definició conjunta de polítiques i línies estratègiques de treball.

Una visió molt general ens indica que Osona, amb el creixement del 2016, consolida la recuperació 2013-2016 i gairebé supera els estralls de la crisi 2007-2013, i se situa només un 0,7 % per sota del VAB del 2007. De la mateixa manera l'augment de l'afiliació a Osona el 2016 situa el seu valor absolut en un 0,6 % per sobre dels afiliats del 2007, perquè l'augment 2013-2016 (16,9 %) ha permès superar la intensa davallada 2007- 2013 (del 13,9 %).

Són bones notícies en l'àmbit econòmic, però no estan tenint una correlació en l'àmbit social, on es consolida la desigualtat, ni en el mercat laboral, on continua la precarietat, l'atur juvenil i el de llarga durada, i es cronifiquen determinats perfils d'aturat.

Alhora, som conscients de viure un moment de transformació accelerat marcat per la disrupció tecnològica. La complexitat de les transformacions i dels reptes econòmics i socials que hem d'afrontar requereixen també una innovació en el sector públic, sobretot en les seves relacions amb altres agents. Una governança que inclogui la participació com a aspecte clau en els processos de decisió, que faciliti visions sistèmiques de la realitat i que ajudi a optimitzar l'ús dels instruments públics.

Els grans reptes que avui semblen clars, i que alhora són molt complexos, giren a l'entorn de quatre grans preguntes que l'Informe vol debatre per ajudar a trobar respostes:

Com aconseguim que la millora en els resultats econòmics tingui una correlació en l'àmbit social?

Com facilitem un entorn favorable i el suport al teixit empresarial que impulsi la transformació del model productiu?

Com millorem l'ocupabilitat de les persones i la seva inserció al mercat laboral?

Com generem espais de trobada on compartir la visió de futur?

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. Diamant de la comarca d'Osona

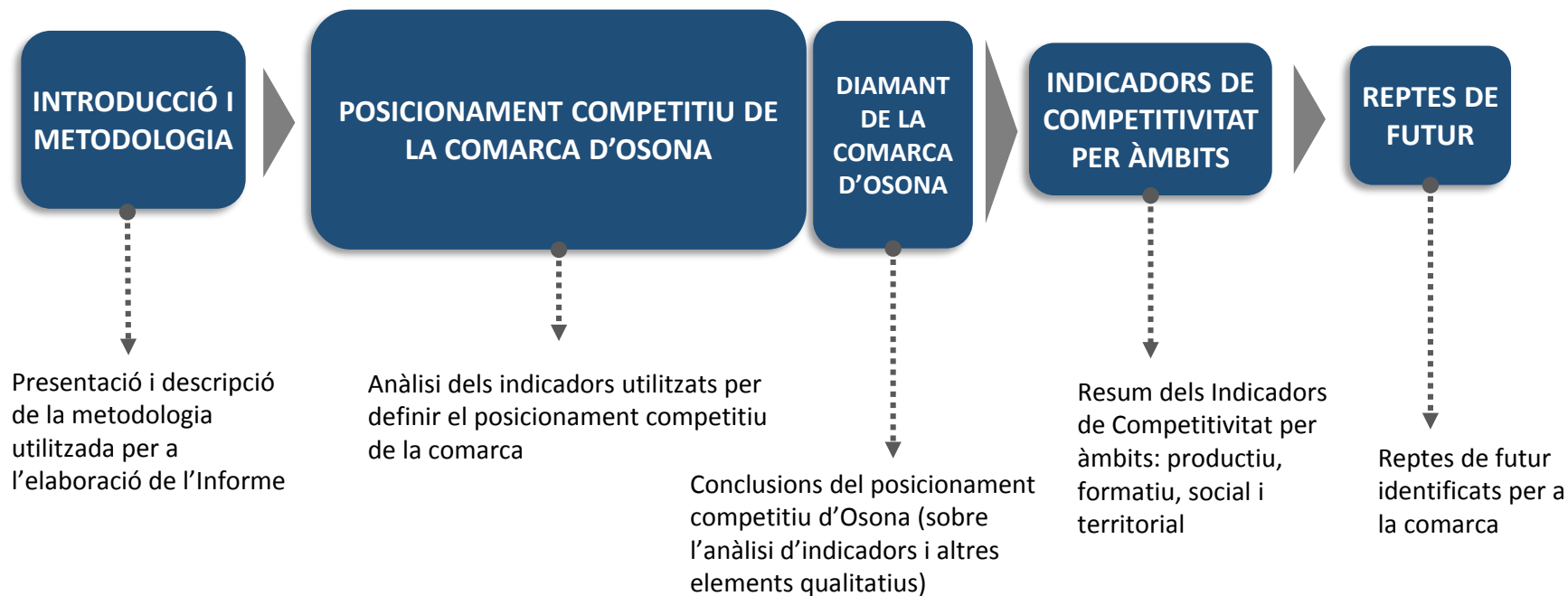
5.2. Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

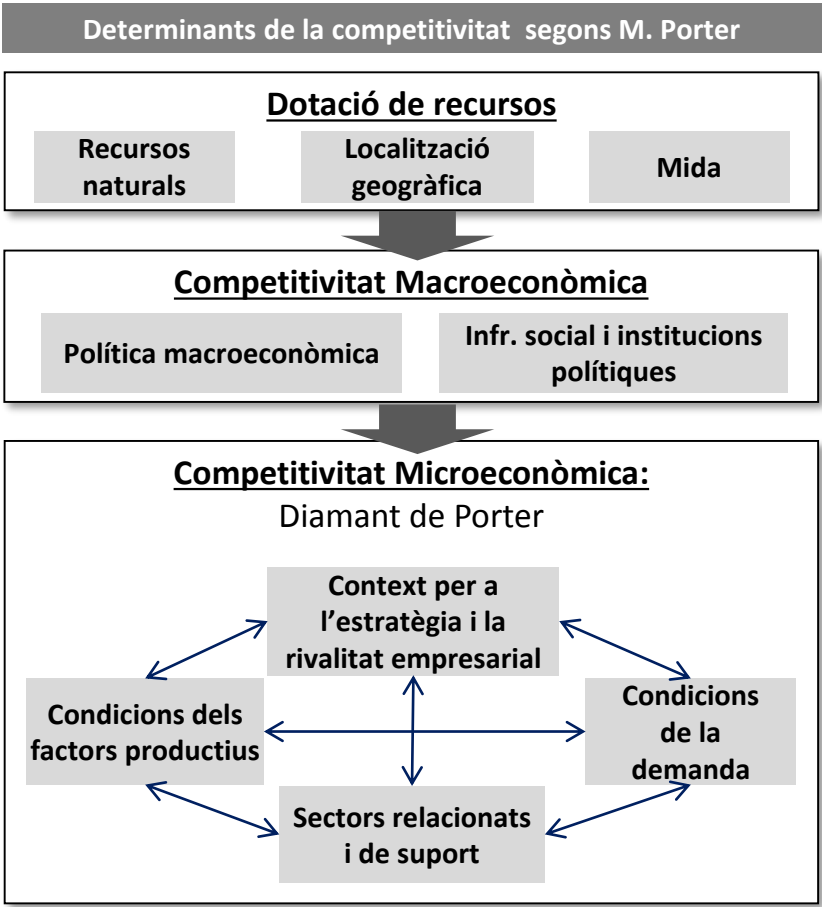

DIAGNOSI DE COMPETITIVAT

DEFINICIÓ DE REPTES

2. METODOLOGIA

El següent informe s'ha elaborat en base al model definit per Michael Porter, professor de la Harvard Business School (HBS) i autoritat global reconeguda en temes d'estratègia d'empresa i desenvolupament econòmic de nacions i regions. Segons aquest model, el desenvolupament econòmic d'un territori, mesurat pel PIB per càpita o la productivitat, s'explicaria per tres tipus de factors: la dotació de recursos, els factors macro i els factors micro.

Capit. 3: PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

Capit. 4.1: PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU

Els principals factors determinants de la competitivitat a nivell micro són:

- Capit. 4.2: CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS**
- Capit. 4.4: CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT**
- Capit. 4.5: SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT**
- Capit. 4.6: CONDICIONS DE LA DEMANDA**

Font: "The Competitive Advantage of Nations" (M. Porter), "Estrategias para la construcción de ventajas competitivas regionales" (Instituto Vasco de Competitividad, Orkestra)

Hi ha una sèrie de factors que al territori li venen donats, com la ubicació geogràfica, la dotació de recursos naturals, l'extensió o la demografia. A aquests factors se'ls denomina "Dotació de recursos" (Cap. 3: PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA)

En segon lloc, hi ha una sèrie de factors de naturalesa macro (Cap. 4.1: PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU) que inclouen, d'una banda, factors lligats al maneig de les polítiques macroeconòmiques (com ara el PIB, la capacitat adquisitiva, el mercat de treball, etc.) i d'una altra, factors de caràcter institucional crítics a llarg termini (però difícils de canviar en el curt), lligats a les capacitats humanes bàsiques, a institucions polítiques o a la legislació. Així, els factors macro, habitualment de caràcter supraregional, són de gran importància a l'hora d'explicar el desenvolupament competitiu en els països menys desenvolupats, tot i que les diferències en factors macro entre els països desenvolupats no són tan notables.

Finalment, i segons les teories de M. Porter, a nivell micro la prosperitat dels països i de les regions depèn d'una sèrie de factors que determinen els avantatges competitius d'aquell territori i que es poden resumir en un esquema conceptual anomenat "diamant". El aquest diamant els principals factors determinants de la competitivitat són:

- Les condicions dels factors: la dotació de factors productius especialitzats com el capital humà i les seves condicions laborals i formatives (Cap. 4.2: CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS)
- Les condicions existents respecte a l'estratègia de les empreses, l'estructura i la rivalitat. (Cap. 4.3: CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL)
- Els sectors relacionats i de suport: la presència d'una xarxa d'infraestructures de suport i sectors especialitzats (Cap. 4.4: SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT)
- Les condicions de la demanda: la situació socioeconòmica del mercat nacional respecte a productes i serveis. (Cap. 4.5: CONDICIONS DE LA DEMANDA)

En definitiva, la competitivitat és resultat d'una acció sistèmica que es desplega des dels diferents nivells (dotació, nivell macro i nivell micro). Així doncs, els territoris més competitius comptaran amb un context que ajudi a la competitivitat de les empreses; l'administració i els actors socials desenvoluparan polítiques de suport específic, fomentaran la formació d'estructures i articularan els processos d'aprenentatge amb la participació de diferents actors i, finalment, disposaran, a nivell micro, d'un teixit productiu compost d'un gran nombre d'empreses que busquin eficiència, qualitat, flexibilitat de resposta i rapidesa de reacció, i que estiguin, moltes d'elles, articulades en xarxes de col·laboració mútua.

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. Diamant de la comarca d'Osona

5.2. Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

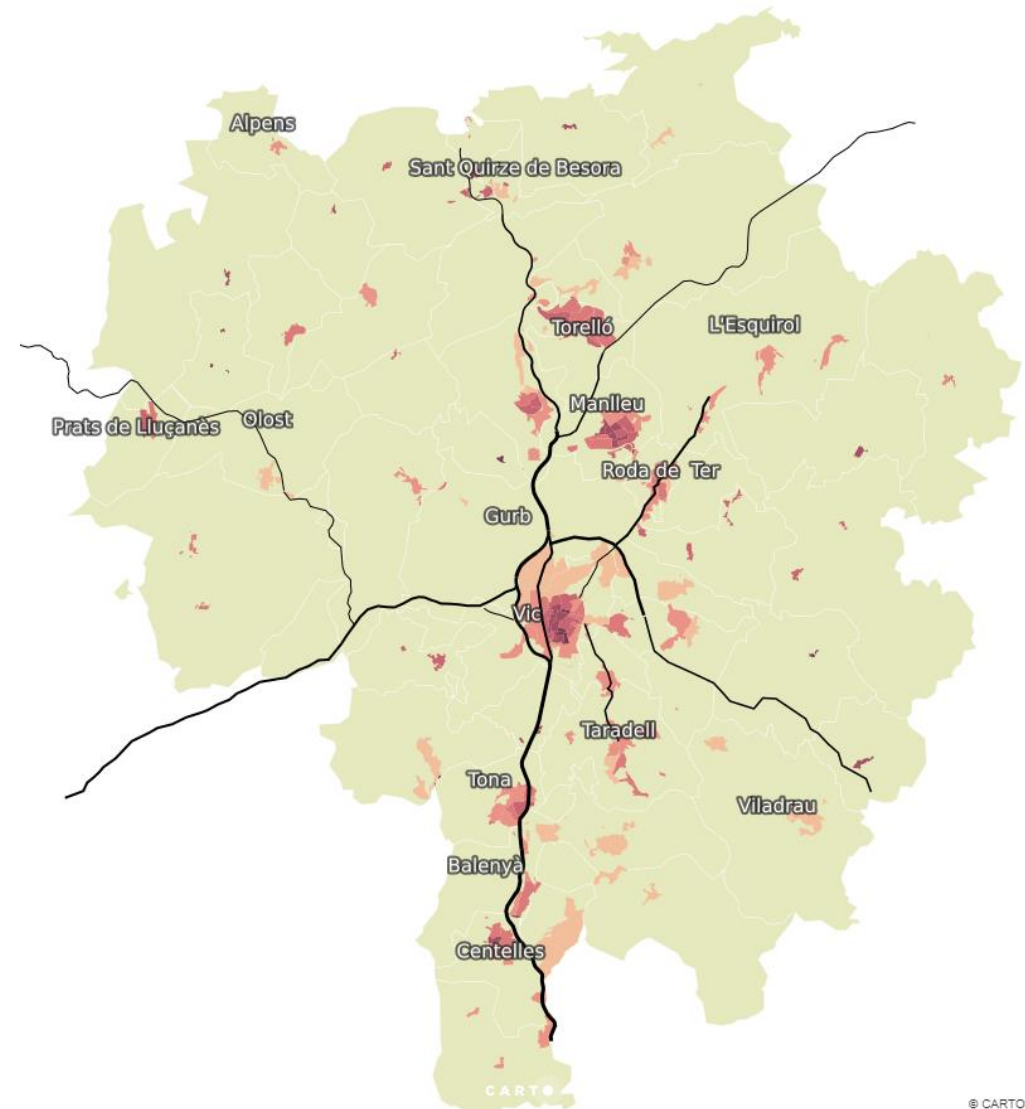
6.3. Bibliografia i referències

LA REALITAT TERRITORIAL D'OSONA

Osona és una comarca amb 1.245,2 km² (3,9% del total de Catalunya) i una població de **156.572 habitants** (2,1% del total de Catalunya).

La comarca té una densitat de població de 125 habitants/km², el que fa que sigui més densament poblada que el conjunt de les comarques centrals (84 habitants/km²), però menys que el conjunt de Catalunya (234 habitants/km²).

En el territori, però, no existeix un equilibri poblacional. Osona té les ciutats 28a i 64a de Catalunya, Vic i Manlleu, amb 43.964 i 20.007 habitants respectivament. Això fa que la resta del territori només tingui una densitat de població de 77 habitants/km², similar a la de la Garrotxa.

LA REALITAT DEMOGRÀFICA DE LA COMARCA

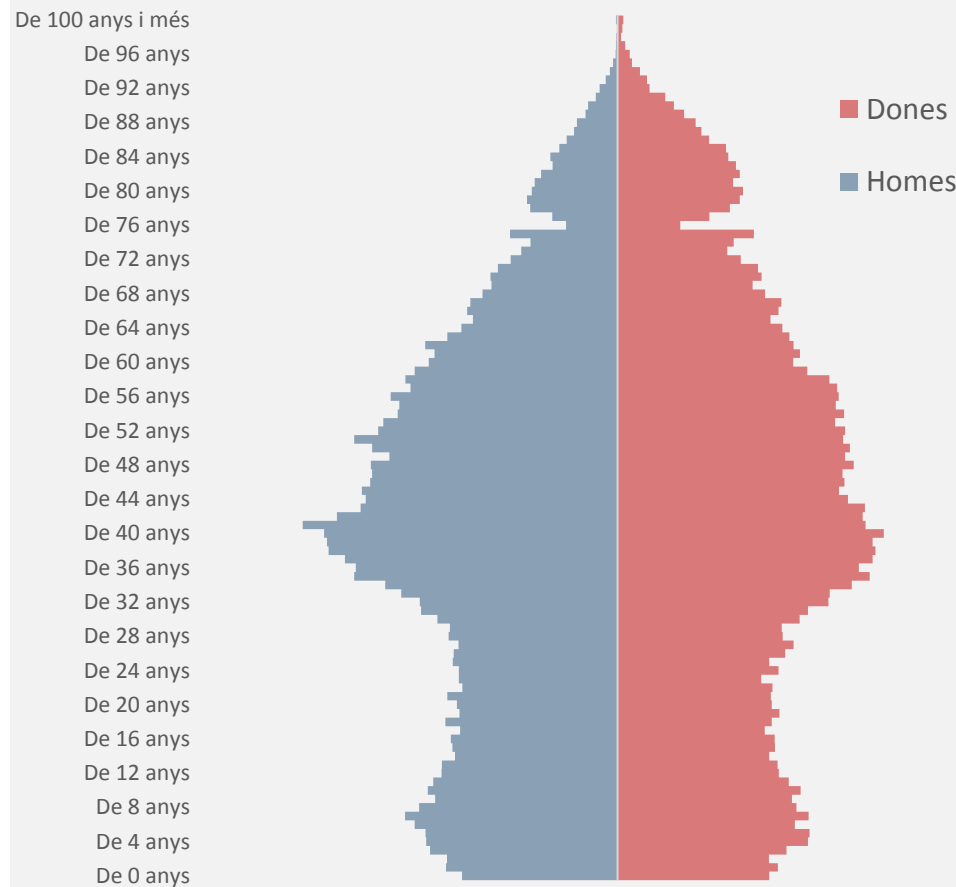
Osona té una piràmide demogràfica pròpia dels països més desenvolupats, amb una base més estreta i un terç superior més ample.

En el cas d'Osona, la base de l'estructura poblacional, la que correspon als joves, és lleugerament més ampla que la catalana.

Osona té una taxa d'immigració del 13,17%, molt similar a la mitjana de Catalunya (13,6%), encara que el perfil d'aquesta immigració és molt diferent.

Cal destacar que la realitat demogràfica comarcal no és homogènia, sinó que la distribució de la població en el territori dibuixa dues àrees diferenciades, la Plana de Vic i el territori perifèric. La primera té una població més jove i unes taxes d'immigració superiors, mentre que les àrees perifèriques tenen més envelliment i menys immigració.

Piràmide de la població d'Osona 2016

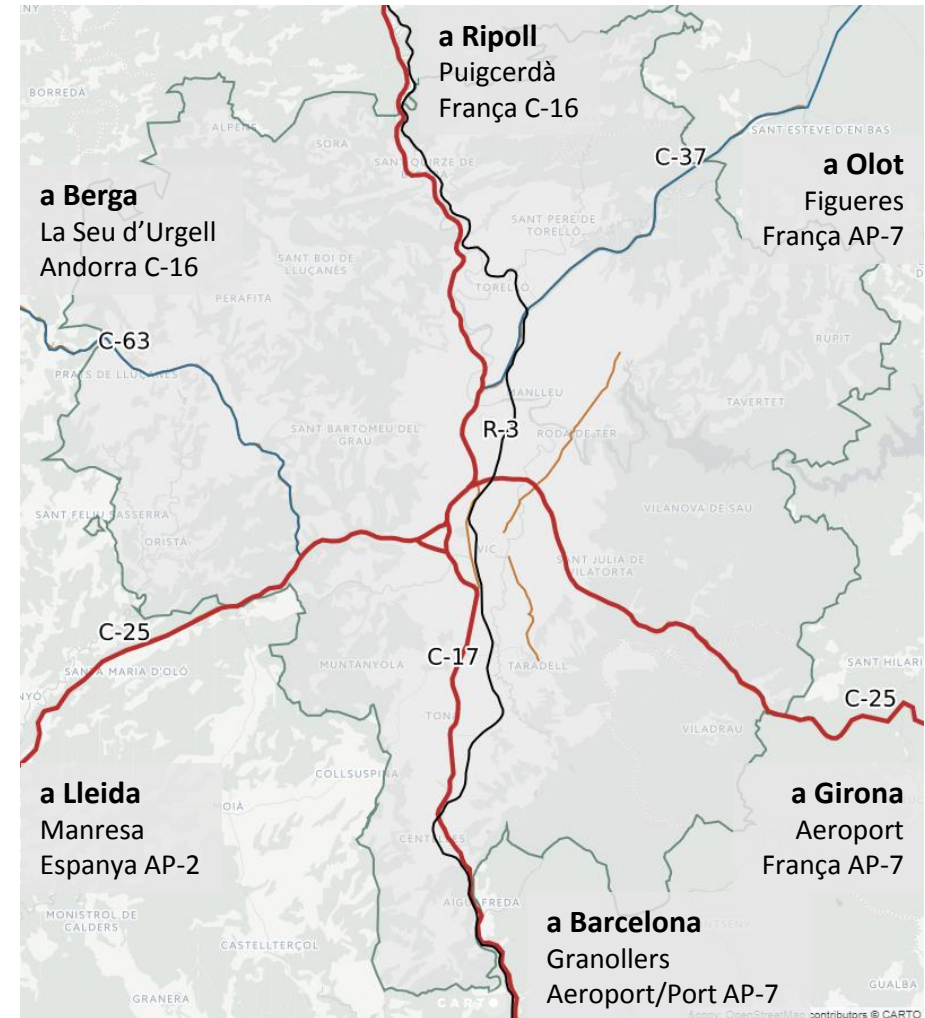
Font: Idescat

LA CONNECTIVITAT DE LA COMARCA

Osona és una comarca ben connectada per la xarxa viària de Catalunya. Hi ha connexió cap al sud amb la **C-17** cap a Barcelona, el Vallès, l'aeroport i el port, i cap al nord amb Ripoll Puigcerdà i França. Compta també amb l'eix transversal (**C-25**), que connecta Girona i Lleida, passant per Manresa, i que enllaça la frontera francesa amb l'espanyola.

També compta amb connexions comarcals, com la que es fa a través de la **C-63**, que connecta amb Berga, d'on es pot enllaçar cap a la Seu d'Urgell i Andorra; i la que es fa a través de la **C-37**, que connecta Olot i enllaça amb Figueres i la frontera francesa.

Contràriament, Osona no té una bona infraestructura ferroviària, la **R-3 de Rodalies** que transcorre de forma paral·lela a la C-17 pels principals municipis de la comarca, com Vic, Manlleu i Torelló, té només una via de circulació, en ample ibèric, i només adaptada a la circulació de passatgers. En aquest sentit, la connexió ferroviària de mercaderies és inexistent, la mobilitat internacional és impossible per l'ample de via, i la capacitat de la via de passatgers és molt limitada en freqüències pel fet de tenir només una via de circulació.

LA REALITAT ECONÒMICA DE LA COMARCA

Osona és una comarca amb una **tradició industrial** molt arrelada, amb una especialització molt enfocada al sector **agroalimentari**. És per això que les activitats predominants a la comarca són la indústria càrnia, la ramaderia, el comerç de productes alimentaris (sobretot grans superfícies comercials) i la restauració.

A més a més hi ha un sector industrial consolidat al voltant del sector **metall-mecànic** i tota una xarxa empresarial relacionada.

Aquests dos sectors mantenen una xarxa d'activitats de suport vinculada a la **logística** i el **transport de mercaderies** per carretera, i els **serveis de neteja** impulsats arran de la recuperació econòmica per una externalització del servei.

Com a sectors emergents cal diferenciar aquells més demandats a partir de la crisi econòmica, com els **serveis socials**, les **immobiliàries** per donar sortida a l'estoc immobiliari acumulat abans de la crisi i aquells vinculats a l'augment de la innovació i l'emprenedoria, com **les TIC** i els serveis relacionats amb l'**educació** i la **salut**.

I per altra banda destaquen les **empreses de treball temporal**, que concentren cada vegada més els serveis de selecció de personal que les grans empreses externalitzen.

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

INTRODUCCIÓ

En el següent esquema es mostren els indicadors utilitzats per a l'anàlisi de cada un dels diferents factors determinants de la competitivitat, que conformen el diamant de Porter. Determinats factors s'han valorat de manera qualitativa, via entrevistes i documentació a causa de la manca d'indicadors en alguns temes.

	<i>Apartat</i>	<i>Descripció del contingut</i>	<i>Indicadors analitzats</i>
Competitivitat MACRO	4.1 Principals indicadors de desenvolupament competitiu	<ul style="list-style-type: none"> Presentació dels principals indicadors macroeconòmics de la comarca, que reflecteixen el seu acompliment competitiu (indicadors output = de resultat). 	<ul style="list-style-type: none"> PIB PIB per sectors RFDB per habitant Afiliats per residència i compte de cotització Taxa d'atur Atur registrat (per sexe, per edat, sector, durada)
	4.2 Condicions dels factors productius	<ul style="list-style-type: none"> Analitza els factors o inputs disponibles i necessaris per a l'exercici de l'activitat econòmica i empresarial, que atorguen una major o menor eficiència, qualitat i especialització productiva. 	<ul style="list-style-type: none"> Població total i densitat Edat mitjana Taxa de creixement i taxa natalitat Índex d'envelliment Taxa de dependència % població estrangera Població activa/població ocupada/població inactiva Taxa de graduació a ESO/CFGM/CFGs/Batx. Taxa d'escolarització als 17 anys % nous titulats CFGM/CFGs Inserció laboral CFGM/CFGs % alumnes que continuen estudis CFGM/CFGs Mobilitat per estudis Alumnes preinscrits universitat Índex d'èxit universitari Adequació laboral nous titulats universitaris Contractació (per activitat econòmica, indefinits/temporals, per edat, per ocupació) Salaris i índexs de preu del treball
	4.3 Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial	<ul style="list-style-type: none"> Analitza el teixit empresarial i l'existència i intensitat de la competència existent, que sovint suposa un estímul per a la creació i persistència d'avantatges competitius. 	<ul style="list-style-type: none"> Estructura PIB Empreses (sectors, agrupacions sectorials i municipis) Grandària empresarial: distribució de les empreses per nombre d'empleats Rànquing principals activitat i empreses Evolució d'empreses i autònoms (altes) Variació llocs de treball Assalariat i autònoms per agrupacions sectorials Variació dels assalariats i autònoms Especialització i diversificació sectorial Indicadors de salut econòmica financera % internacionalització (evolució) % empreses exportadores i importadores per facturació Ocupacions d'alt contingut tecnològic (OACT) Indicadors innovació (noves constitucions, llocs de treball ACT, centres de cotització ACT, patents)
	4.4 Sectors relacionats i de suport	<ul style="list-style-type: none"> Analitza la presència o absència en el territori d'altres sectors que proveeixen, col·laboren o presten els seus serveis al sector de referència, que siguin internacionalment competitius. 	<ul style="list-style-type: none"> Finances municipals (evolució del deute viu i inversió pública) Nombre i grau de cobertura d'agències de promoció econòmica Indicadors serveis d'emprenedoria (perfil usuari, usuaris per accions, formacions, creació d'empresa) Centres de coneixement Nombre i procedència dels estudiants en universitats de la comarca Indicadors transport i logística (empreses, facturació, llocs de treball, transport públic i infraestructures) Indicadors d'evolució turística (places, viatges, pernoctacions, perfils, visites)
	4.5 Condicions de la demanda	<ul style="list-style-type: none"> Analitza el volum i el grau d'especialització de la demanda existent. La presència d'una demanda exigent pressiona les empreses perquè innovin amb més rapidesa i aconseguixin avantatges competitius més valuosos que els dels rivals 	<ul style="list-style-type: none"> Projeccions demogràfiques i de llars Salaris, renda mitjana, IRPF Índex Gini Indicadors de pobresa i exclusió social Taxa Arope Sol·licitants de beques escolars Prestacions per desocupació i taxa de cobertura Persones de més de 65 anys que viuen soles Persones en situació de dependència Evolució demanda i oferta interna en consum de béns Habitatges de nova construcció Evolució dels contractes de lloguer Preu mitjà habitatge nou i de lloguer Evolució dels desnonaments
Competitivitat MICRO			

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. Diamant de la comarca d'Osona

5.2. Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

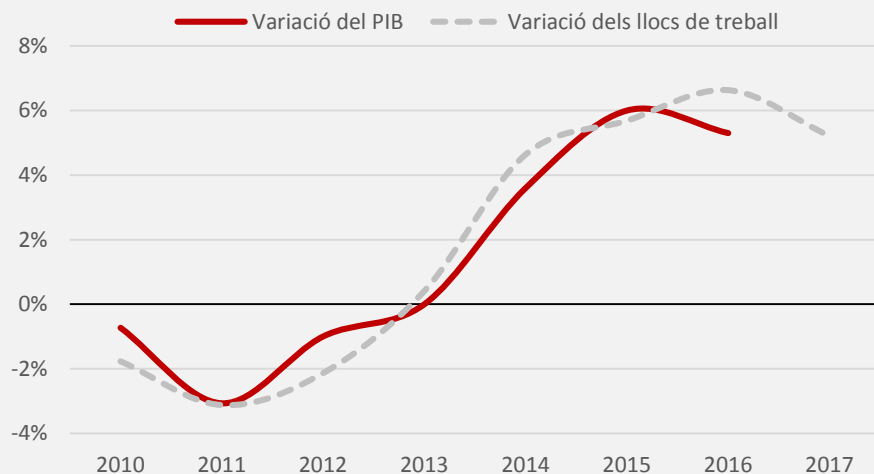
PRODUCTE INTERIOR BRUT (PIB) I LLOCS DE TREBALL

Osona és la comarca amb **més creixement de PIB** a Catalunya l'any 2016, un **5,3%**. La segueixen el Garraf (4,9%), el Pla de l'Estany i el Baix Penedès (4,7%). Si bé el PIB no va créixer tant com l'any anterior, que va fer-ho un 6%, Osona continua sent la comarca que més creix, superant àmpliament la mitjana de creixement del PIB català que per al 2016 ha estat del 3,5 %.

Així, amb el creixement de l'any 2016, Osona consolida la recuperació 2013-2016, gairebé supera els estralls de la crisi 2007-2013, i se situa només un 0,7% per sota del VAB del 2007. De la mateixa manera l'**augment de l'afiliació** a Osona durant el 2016, situa el seu valor absolut en un 0,6% per sobre del nombre d'afiliats de l'any 2007, atès que l'augment d'aquests en el període 2013-2016 (16,9%) ha permès superar la intensa davallada del període 2007-2013 (-13,9%).

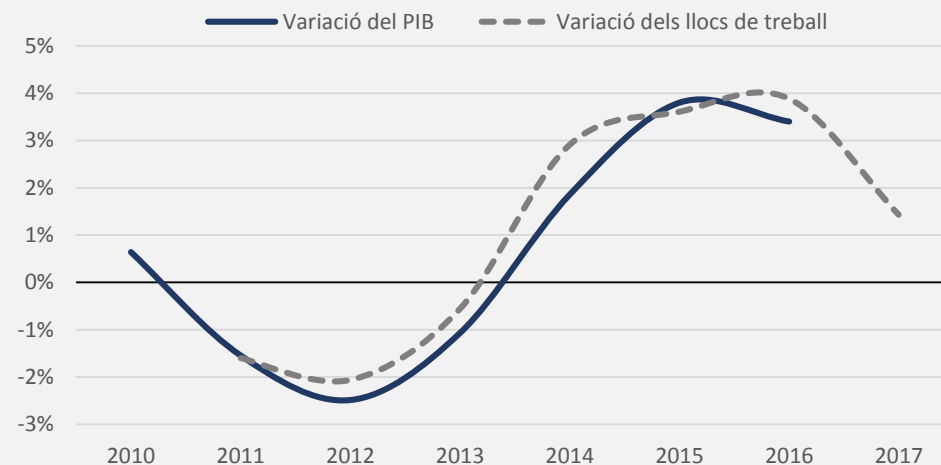
Les dades de l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA)* indiquen que l'any 2017 el creixement d'Osona es preveu menor al de l'any 2015 i 2016, si es confirma la tendència catalana de moderació per al 2017.

Variació del PIB d'Osona i dels llocs de treball

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA) i Observatori del Treball i Model Productiu

Variació del PIB de Catalunya i dels llocs de treball

Font: Contabilidad Regional (INE) i Observatori del Treball i Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

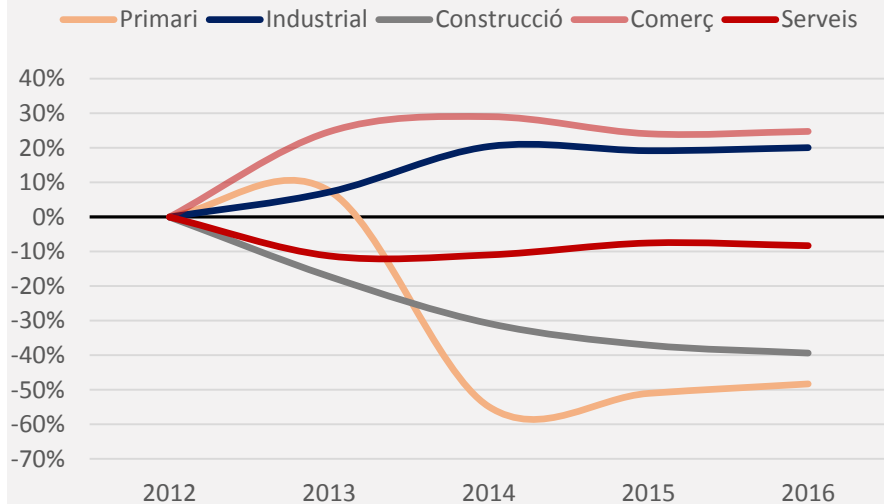
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Evolució del PIB per sectors

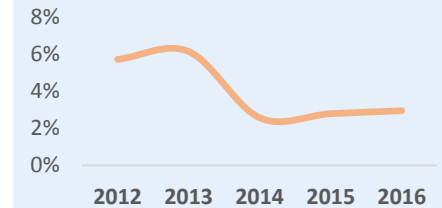
Durant el període 2013-2016 Osona presenta un **creixement acumulat del PIB del 14,7%**. Durant el 2016, aquest increment ha estat fruit sobretot del **creixement de la indústria** (6%) i del **comerç** (5,8%). Entre les activitats industrials que més creixen destaca la fabricació de maquinària (9,8%), seguida de la indústria del metall (8,7%) i la indústria alimentària (7,5%). Aquesta darrera representa el 44% de la indústria manufacturera comarcal.

Per sectors, les dades publicades a l'*Anuari Econòmic Comarcal (BBVA)* mostren que el sector primari creix un 11% tot i que encara no es recupera de la caiguda de l'any 2013-2014. El sector serveis també manté un pes inferior al període precrisi, i la construcció continua reduint el seu pes relatiu al conjunt del PIB comarcal.

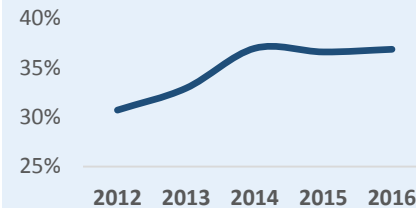
Osona. Creixement relatiu del VAB per sector (2012=0)

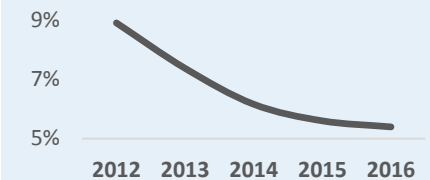
Pes sector Primari

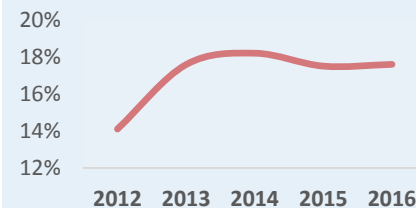
Pes sector Indústria

Pes sector Construcció

Pes sector Comerç

Pes sector Serveis

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

RENDA BRUTA FAMILIAR DISPONIBLE

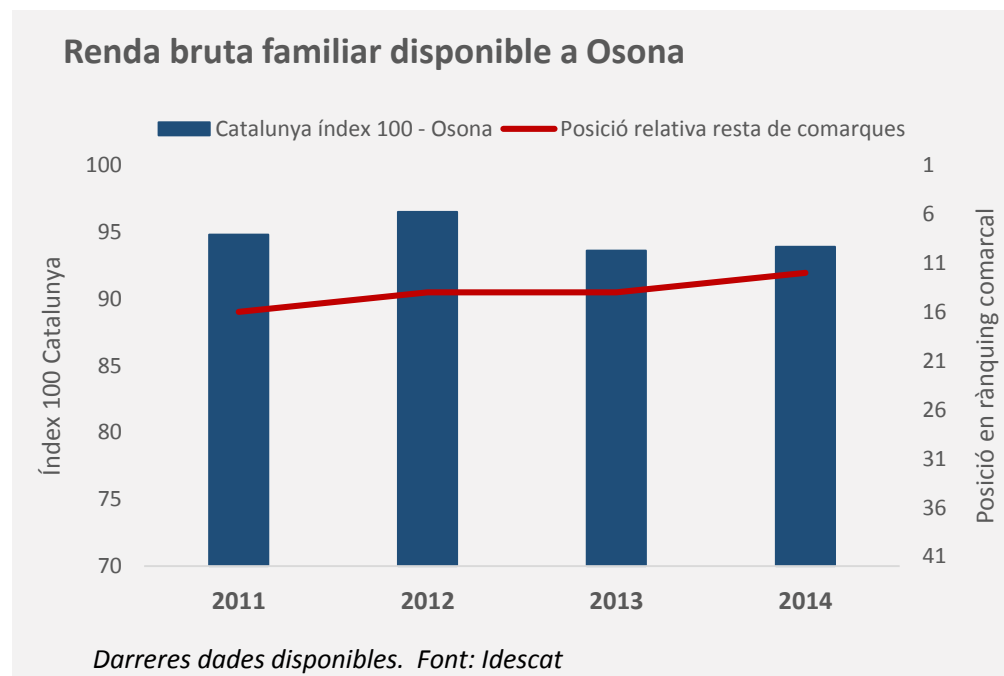
Osona escala en el rànquing català de Renda bruta familiar disponible (Rbfd). Passa d'ocupar la 16ª posició l'any 2011 a ocupar la 12^a l'any 2014. Malgrat aquesta tendència, l'evolució de la Renda bruta familiar disponible mostra un **empitjorament respecte a la mitjana catalana**, passant d'estar 5,2 pp. per sota la mitjana de Catalunya a estar a 6,1 pp.

Per tant, la millora en relació al rànquing català no és tant per una millora interna de l'economia familiar a Osona sinó per un empitjorament de les economies familiars de la majoria de comarques. En contraposició, les comarques del Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental milloren considerablement la seva mitjana i són les comarques que més renda estan concentrant, elevant així l'Índex 100 Catalunya.

Osona es troba entre el grup de comarques immediatament posteriors a les quatre úniques comarques amb una renda familiar superior a la mitjana de Catalunya (Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Ripollès), juntament amb la resta de comarques de la Regió metropolitana, el Gironès, la Garrotxa, el Bages, el Pla de l'Estany i el Berguedà.

Si observem l'evolució comarcal des de l'any 2011, veiem que les comarques que estaven per damunt de la mitjana catalana (el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental) es mantenen o milloren la situació de renda familiar. En canvi, aquelles que estaven per sota la mitjana empitjoren a excepció del Pallars Jussà, la Terra Alta, la Conca de Barberà i el Berguedà.

Osona, com el conjunt de comarques que ja partien d'un posicionament inferior a la mitjana, empitjora lleugerament, encara que no tant com la resta.

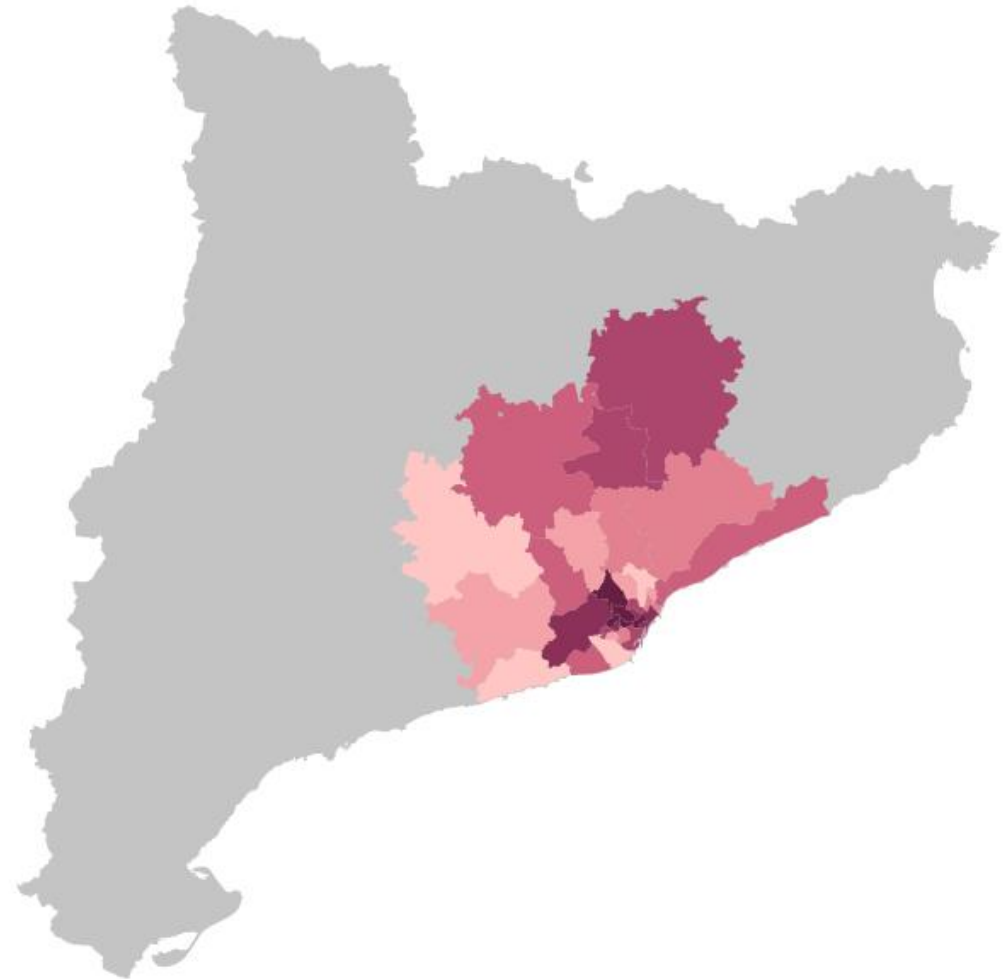

CONCENTRACIÓ RENDES FAMILIARS

Segons dades dels Serveis d'Informació Econòmica Municipal de la Diputació de Barcelona (SIEM), Osona manté una posició més favorable en el conjunt de la demarcació de Barcelona. Malgrat això, Osona tendeix a harmonitzar-se amb la resta de comarques.

En canvi, algunes àrees concretes del Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental tendeixen a augmentar i concentrar la Renda familiar bruta disponible. En concret, els districtes barcelonins de Sarrià-Sant Gervasi, Les Corts i l'Eixample, i els municipis de l'entorn de Collserola-Llobregat (Sant Cugat del Vallès, Castellbisbal, Molins de Rei, el Papiol, entre altres), i els de Castelldefels i Gavà són les zones més beneficiades. Sobretot per concentrar un percentatge més elevat de rendes derivades de beneficis empresarials i beneficis patrimonials. El conjunt d'aquestes zones més privilegiades ha vist augmentar la seva renda per damunt del que ha disminuït la de la resta.

Índex 100 Barcelona província, 2015

© CARTO

Font: Serveis d'Informació Econòmica Municipal (SIEM)

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

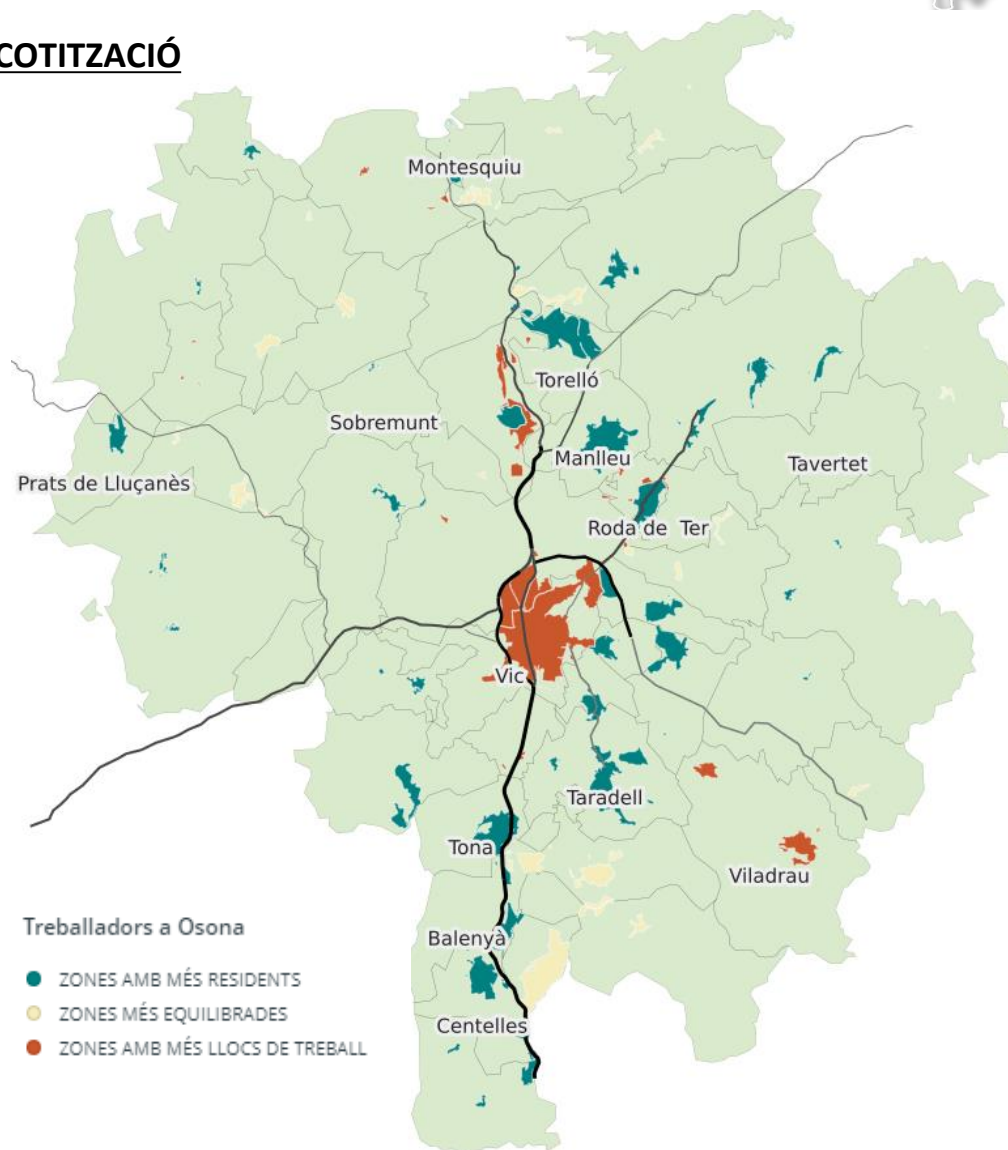
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

AFILIATS PER RESIDÈNCIA I PER COMPTE DE COTITZACIÓ

Osona és una comarca amb una **forta concentració territorial dels llocs de treball**. El 43,6% es localitzen a Vic i Gurb i el 73,8% als municipis de l'entorn de la C-17. En canvi, Osona manté una estructura més descentralitzada pel que fa a la residència dels treballadors, encara que el 47,8% es localitzen a les 3 grans ciutats de la comarca: Vic, Manlleu i Torelló.

Les Masies de Voltregà, Gurb, Viladrau, Malla, Sant Martí d'Albars, Sora, les Masies de Roda i Vic són els municipis que tenen més llocs de treball a les seves empreses que treballadors residents als municipis. Aquests concentren el 55,4% dels llocs de treball de la comarca (37,5% Vic), mentre que només hi ha el 33,6% dels treballadors residents (27,9% Vic).

En canvi, altres municipis com Roda de Ter, Sant Hipòlit de Voltregà, Sant Julià de Vilatorrada, Taradell, Balenyà, Tona, Manlleu, Torelló i Centelles, tenen més treballadors residents que no pas llocs de treball. Aquests concentren el 44,8% dels treballadors residents (11% Manlleu i 8,9% Torelló) però només el 28,9% dels llocs de treball (8% Manlleu i 6,6% Torelló).

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

ATUR

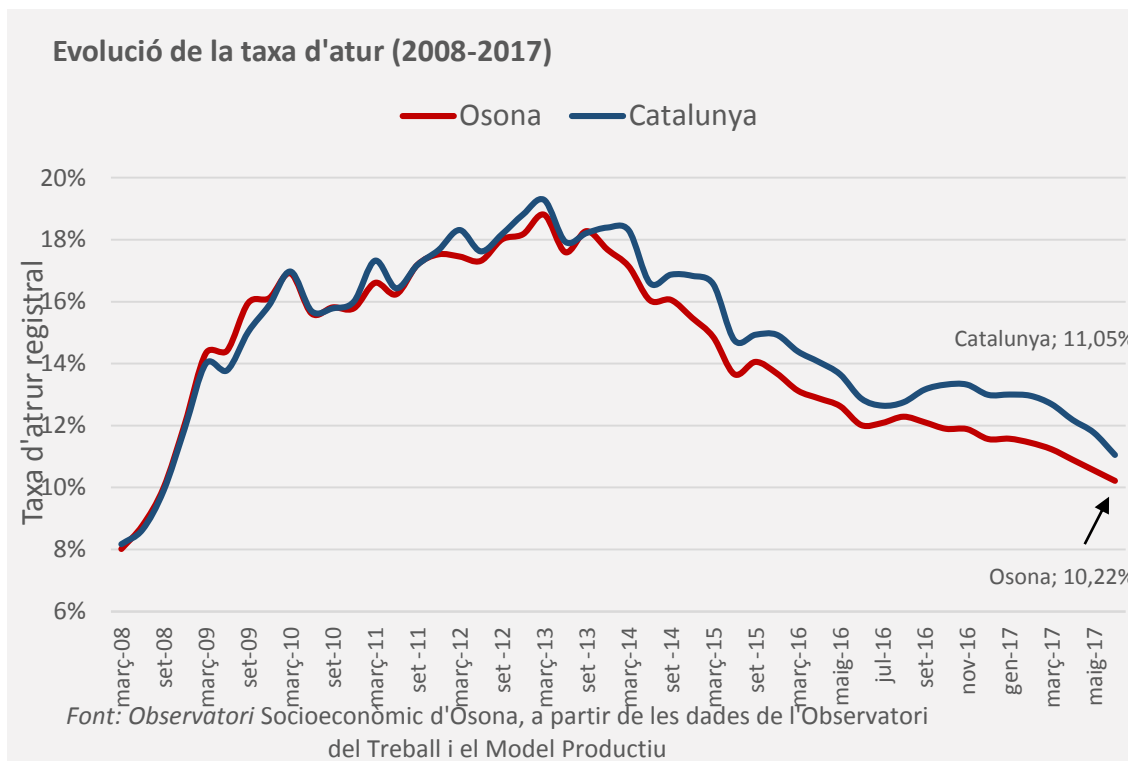
El setembre del 2017 hi havia a Osona 8.103 persones a l'atur, de les quals 4.735 dones i 3.368 homes. La taxa d'atur comarcal, del 10,40%, continua la seva tendència a la baixa i es manté per sota la mitjana de Catalunya (11,24%). El març de l'any 2013 va ser el punt d'inflexió en el qual el nombre d'aturats va començar a disminuir, tot i que no va ser fins a l'octubre del 2013 quan Osona va començar a registrar una variació interanual negativa. Osona es posiciona com a la **tercera comarca amb la taxa més baixa** de la demarcació de Barcelona, per darrere del Moianès (8,37%) i el Barcelonès (10,25%), i també tercera en relació a les comarques veïnes.

Taxa d'atur comarques veïnes (set -2017)

	Taxa atur
Moianès	8,37%
Ripollès	8,49%
Osona	10,40%
Selva	11,21%
Berguedà	11,66%
Vallès Oriental	11,97%
Bages	12,13%

Taxa d'atur Barcelona prov. (set-2017)

	Taxa atur
Moianès	8,37%
Barcelonès	10,25%
Girona província	10,39%
Osona	10,40%
Baix Llobregat	10,97%
Comarques Centrals	11,16%
Alt Penedès	11,19%
Barcelona província	11,20%
Catalunya	11,24%
Berguedà	11,66%
Vallès Oriental	11,97%
Vallès Occidental	12,07%
Bages	12,13%
Maresme	12,58%
Garraf	13,04%
Anoia	14,31%

Font: Observatori del Treball i el Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

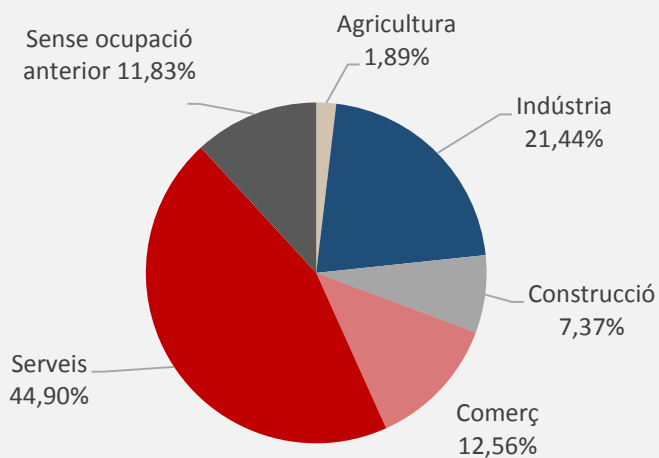
Atur per sectors

En relació a l'atur per sectors, aquest segueix l'estructura productiva comarcal. La **indústria representa el 21,44%** de l'atur, amb un pes superior a l'atur industrial català perquè Osona és una comarca amb una concentració important dels llocs de treball en aquest sector (32%). En contraposició amb el que passa en el **sector primari**, on Osona té poc atur (1,89%), en relació als llocs de treball del sector a la comarca (3%), mentre a Catalunya aquest sector representa el 2,25% de l'atur i l'1% dels llocs de treball.

Pel que fa a la **construcció**, en general té un atur elevat, però és lleugerament menor a Osona. Els llocs de treball d'aquest sector coincideixen a Osona i Catalunya (6%), en canvi l'atur comarcal és del 7,37% i el català és del 9,55%. Seguidament, el **sector comerç** destaca per un percentatge similar de llocs de treball tant a Osona com a Catalunya (17%-18%), però en aturats Osona té un percentatge força inferior (12,56%).

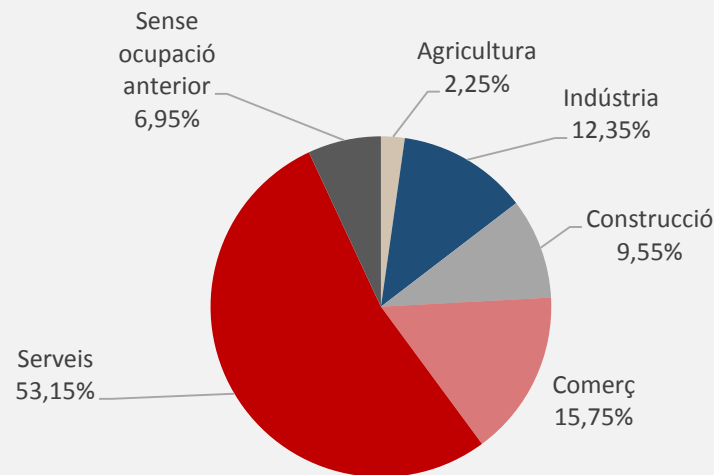
Tots els sectors representen un percentatge d'atur inferior al percentatge de llocs de treball, excepte el **sector serveis**. Aquest sector concentra el 41% dels llocs de treball a Osona i el 44,9% de l'atur, mentre que a Catalunya hi ha una relació inversa; representa el 61% dels llocs de treball i només el 53,15% de l'atur.

Osona. Distribució dels aturats per sector

Font: Elaboració pròpia, dades de l'Observatori Treball i Model Productiu

Catalunya. Distribució dels aturats per sector

Font: Elaboració pròpia, dades de l'Observatori Treball i Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

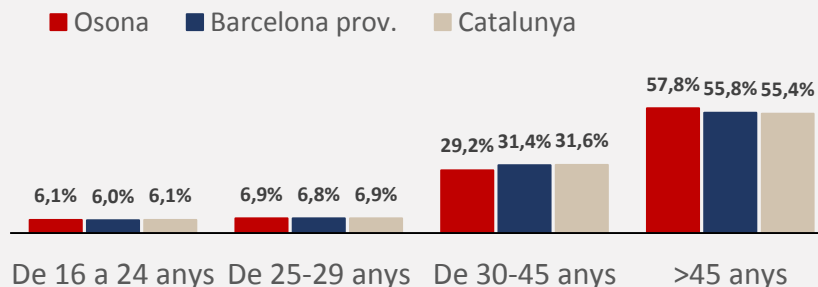
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Atur per edats

En la distribució de l'atur per edats, no s'observen diferències importants entre Osona, la província de Barcelona i el conjunt de Catalunya. En tots tres àmbits **destaca el pes dels aturats de més de 45 anys**, amb valors superiors al 55% (57,8% Osona).

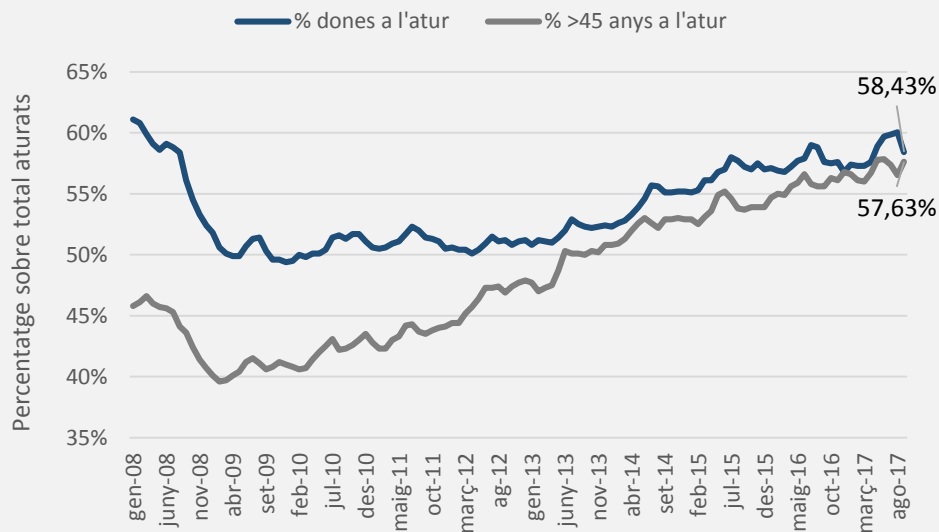
L'atur juvenil té un percentatge d'aturats registrats molt baix, encara que no s'ajusta a la realitat d'aquest col·lectiu, atès que no tots els joves no ocupats i buscant feina es registren al Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).

Distribució dels aturats per edats

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori Treball i Model Productiu

Evolució col·lectius difícil inserció

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

Els **dos col·lectius més vulnerables** en la cronificació de l'atur són **les dones i els majors de 45 anys**.

Aquests col·lectius de difícil inserció augmenten de forma constant el seu pes relatiu sobre el total d'aturats. Això vol dir que fins i tot ara, en èpoques de reducció d'atur, no abandonen aquesta situació amb la mateixa intensitat que la resta de col·lectius.

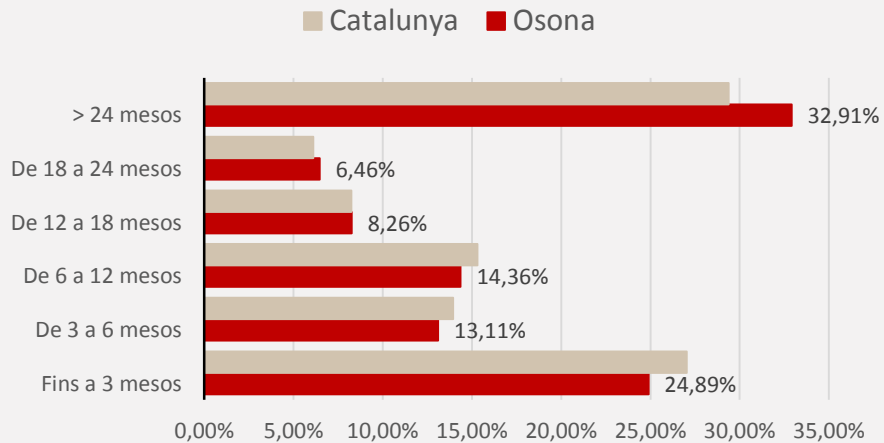
Si bé al principi de la crisi econòmica van reduir el seu pes relatiu per l'entrada, sobretot d'homes més joves a l'atur, actualment, quan aquests s'han inserit, la situació de les dones i els majors de 45 anys ja s'aproxima al **60% del total**.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Atur per durada

Aturats per durada de la demanda (juny 2017)

Font: Elaboració pròpia amb les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

En la distribució de les persones a l'atur per durada destaquen dos grups, els que tenen una durada a l'atur inferior a 3 mesos, i els que fa més de 24 mesos que estan aturats.

Aquestes dades escenifiquen les **dues realitats** que descriu el **nou mercat de treball**:

1. Per una banda, col·lectius **cronificats de difícil inserció** amb més de 24 mesos a l'atur.
2. Per altra banda, col·lectius en situació de **precarietat laboral** per la temporalitat.

2. El perfil de precarietat laboral per temporalitat

DONES

Dones de 30 a 45 anys, baixa qualificació, principalment sense ocupació anterior

Dones >45 anys, baixa qualificació, principalment provinents de l'antic peonatge tèxtil o sense ocupació anterior

>45 ANYS

Homes >45 anys, baixa qualificació, principalment provinents de la construcció

JOVES

A menor edat, sobretot amb menys de 24 anys, més probabilitats de tenir un contracte temporal de curta durada en qualsevol activitat econòmica degut a la incertesa postcrisi econòmica.

CONTRACTACIÓ TEMPORAL

El peonatge industrial, l'agroindústria, l'esport, el personal de neteja, el professorat i els administratius i el personal de suport a l'oficina són les activitats amb més contractació temporal de curta durada a qualsevol edat.

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.2. Condicions dels factors productius

INDICADORS DEMOGRÀFICS

Osona té una **estructura de població jove** en comparació amb Catalunya, que té un índex d'envelliment de 116, mentre que Osona el té de 103,5; això vol dir que la població de 0 a 15 anys és similar en volum a Osona a la població de més de 64 anys, mentre que a Catalunya, la població de més de 64 anys és força superior. Malgrat això, Osona presenta un **índex de sobreenvelliment més alt**, del 18,1, mentre que a Catalunya és del 16,1. Això vol dir que Osona té una presència més elevada de persones de més de 85 anys.

En relació a les dades de dependència, Osona presenta una taxa molt similar a la catalana, del 53,4 (52,4 a Catalunya).

La comarca presenta una relació alta de **fills per dona** en edat fèrtil (24,7), molt superior a la mitjana catalana (21,9). En aquest sentit, també manté una **taxa de fecunditat** (44,23) i de **natalitat** (9,84) més elevades que Catalunya (40,96 i 9,47 respectivament).

En contraposició a aquestes dades, Osona té una **taxa de mortalitat** més elevada (9,36) a la catalana (8,72) per la situació de sobreenvelliment existent.

Aquesta realitat demogràfica permet a Osona un **creixement natural** del 0,48% per cada mil habitant.

Principals indicadors demogràfics										
	Població	Densitat (hab/km2)	Edat mitjana	Taxa creix. natural	Taxa natalitat	Índex envelliment	Índex de dependència	% Població estrangera		
Alpens	294	↑	21,3	42,7	3,42	10,27	105,8	57,2	6,8%	↓
Balenya	3.705	↓	213,3	41,2	1,62	10,52	86,0	50,9	7,7%	↑
Brull, el	263	↑	6,4	39,6	3,87	7,74	70,2	58,4	6,8%	↑
Calldetenes	2.418	↓	416,9	41,3	3,30	11,56	90,5	47,9	4,9%	↓
Centelles	7.410	↑	488,1	42,4	0,68	9,61	105,5	58,5	4,4%	↑
Espinelves	201	↑	11,5	45,1	-10,07	5,04	116,7	63,4	1,99%	↓
L'Esquirol	2.168	↑	35,1	45,3	-5,56	6,48	148,6	57,7	4,11%	↑
Folgueroles	2.298	↑	219,5	39,1	-0,44	6,98	61,6	61,6	2,13%	↓
Gurb	2.559	↑	49,6	41,2	0,00	6,27	84,9	50,4	2,27%	↑
Lluçà	280	→	5,3	41,3	10,72	14,29	86,0	49,7	3,21%	↓
Malla	267	↑	24,3	44,9	7,56	7,56	148,7	57,1	3,37%	↑
Manlleu	20.104	↓	1.166,8	41,1	1,05	10,17	90,7	56,5	20,55%	↑
Masies de Roda, les	714	↓	43,5	44,2	-5,60	7,00	149,5	56,2	3,50%	↑
Masies de Voltregà, les	3.170	↑	141,8	42,2	1,90	9,79	95,7	52,4	4,04%	↓
Montesquiu	931	↓	188,5	44,2	5,34	11,74	117,8	61,6	8,38%	↑
Muntanyola	604	↓	15,0	39,7	3,31	4,96	60,3	50,3	1,32%	↑
Olost	1.185	↑	40,4	47,1	-7,61	9,29	196,6	57,0	2,53%	↑
Orís	310	↑	11,4	43,1	9,71	16,18	111,1	44,2	0,97%	↓
Oristà	547	↓	8,0	48,0	-5,43	7,23	235,4	66,3	2,56%	↓
Perafita	411	↓	21,0	47,3	-16,87	9,64	208,0	59,9	7,30%	↓
Prats de Lluçanès	2.565	↓	186,1	46,0	-8,17	8,16	168,0	55,4	4,17%	↓
Roda de Ter	6.116	↓	2.742,6	42,0	-1,80	8,01	102,0	55,2	8,71%	↓
Rupit i Pruit	277	↓	5,8	50,6	-7,17	3,58	279,3	65,9	7,94%	↑
Sant Agustí de Lluçanès	92	↑	7,0	46,5	-10,99	10,99	285,7	41,5	2,17%	↓
Sant Bartomeu del Grau	850	↓	24,7	43,5	0,00	8,17	128,6	47,1	6,71%	↑
Sant Boi de Lluçanès	527	↓	27,0	51,5	-20,55	3,73	293,0	73,9	5,12%	↑
Sant Hipòlit de Voltregà	3.462	↑	3.763,0	43,1	-0,58	10,74	111,0	56,6	7,94%	↑
Sant Julià de Vilatorrada	3.113	↑	195,3	41,0	2,25	9,33	85,0	53,4	4,11%	↑
Sant Martí d'Albars	108	↓	7,3	49,9	18,35	18,35	235,7	77,1	0,92%	↑
Sant Martí de Centelles	1.122	↑	43,9	41,0	9,88	13,48	86,3	43,7	10,78%	↓
Sant Pere de Torelló	2.427	↓	44,0	44,3	-2,89	6,58	133,8	54,7	8,16%	↓
Sant Quirze de Besora	2.125	↓	262,4	46,9	-11,74	4,23	184,7	67,2	8,80%	↓
Sant Sadurní d'Osormort	80	↓	2,6	49,5	-12,05	0,00	400,0	45,5	5,00%	↑
Sant Vicenç de Torelló	1.996	↓	304,3	43,0	-2,00	7,51	107,7	58,0	3,86%	↓
Santa Cecília de Voltregà	183	↑	21,2	46,4	0,00	16,57	200,0	45,2	0,00%	→
Santa Eugènia de Berga	2.246	↑	320,4	42,8	-1,80	9,44	111,5	46,9	11,53%	↑
Santa Eulàlia de Riuprimer	1.266	↓	91,6	40,1	2,35	7,84	70,7	55,9	3,55%	↓
Santa Maria de Besora	148	↓	6,0	50,6	-19,61	0,00	270,6	74,1	1,35%	↑
Seva	3.446	↑	113,4	42,5	-2,33	4,94	99,0	54,3	3,92%	↑
Sobremunt	83	↑	6,0	46,6	-12,12	12,12	190,0	53,7	0,00%	↓
Sora	189	↑	6,0	42,7	0,00	10,72	120,7	51,2	4,76%	↓
Taradell	6.321	↑	238,7	42,0	-0,32	8,74	99,3	56,4	6,00%	↑
Tavèmoles	318	↓	16,9	41,7	-9,42	0,00	106,0	47,9	4,09%	↑
Tavertet	112	↓	3,5	49,8	8,47	8,47	245,5	51,4	4,46%	↓
Tona	7.951	↓	480,7	41,6	-2,25	7,14	96,3	55,8	6,73%	↑
Torelló	13.877	↓	1.029,5	42,7	-0,07	8,86	111,1	54,0	10,59%	↑
Vic	43.287	↑	1.415,5	40,0	3,59	12,31	81,6	53,3	24,00%	↑
Vidrà	176	↑	5,1	42,0	11,46	17,19	107,4	46,7	2,27%	↓
Viladrau	1.030	↓	20,3	43,9	-6,78	3,87	127,2	53,5	7,18%	↓
Vilanova de Sau	309	↓	5,3	49,2	3,22	6,44	282,1	53,0	1,29%	↑
Osona	155.641	↑	125	41,7	0,48	9,84	103,5	54,7	13,17%	↑
Catalunya	7.522.596	↑	232,0	42,3	0,75	9,47	116,0	52,4	13,60%	↓

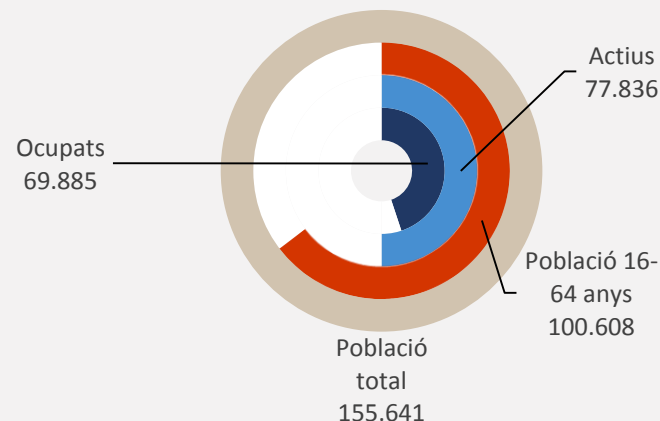
Font: Idescat, les dades de les taxes fan referència a l'any 2015

POBLACIÓ ACTIVA I POBLACIÓ OCUPADA

Osona té una població en edat de treballar de 100.608, el 64,46% de la població total resident a la comarca. D'aquests, 77.836 es troben actius, és a dir, o estan cercant feina o treballen actualment. **Els actius representen el 77,37%**, dels que es troben en edat de treballar, i són el 50% de la població total. Dades positives pel que fa a la sostenibilitat dels diferents graus de dependència social, ja que la meitat de la població està activa en l'àmbit laboral.

Malgrat això, el grau d'ocupats es manté per sota al de l'any 2008. Dels 77.836 d'actius, només 69.885 estan treballant, la resta, segueix de forma activa la cerca d'una oportunitat laboral.

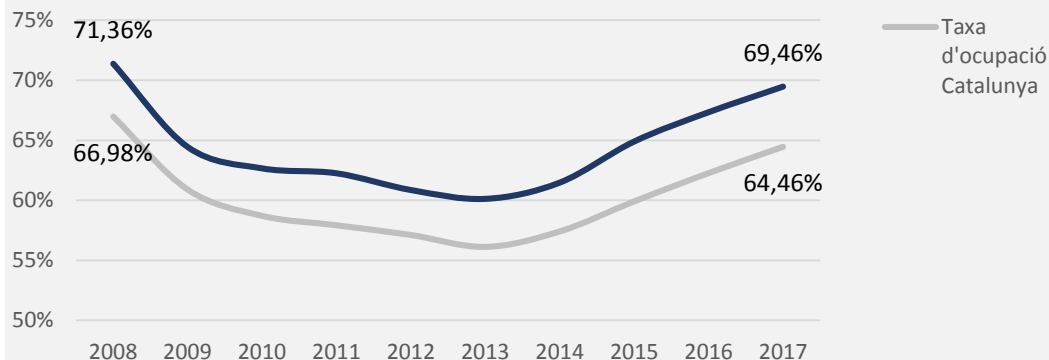
Actius i ocupats a Osona en relació a la població resident

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

Evolució de la taxa d'ocupació

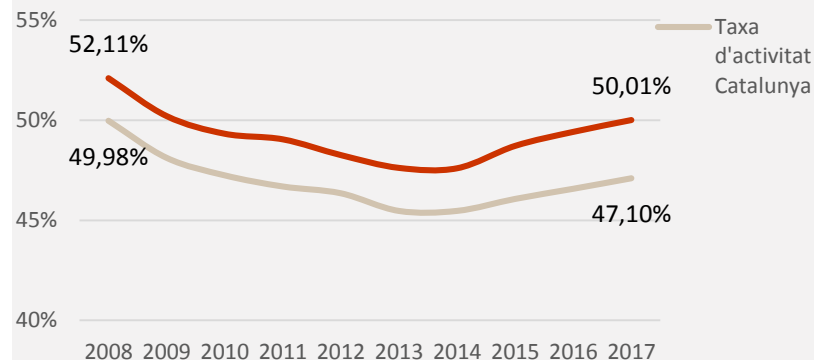
(Ocupats sobre el total de població de 16 a 64 anys)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

Evolució de la taxa global d'activitat

(Actius sobre el total de població)

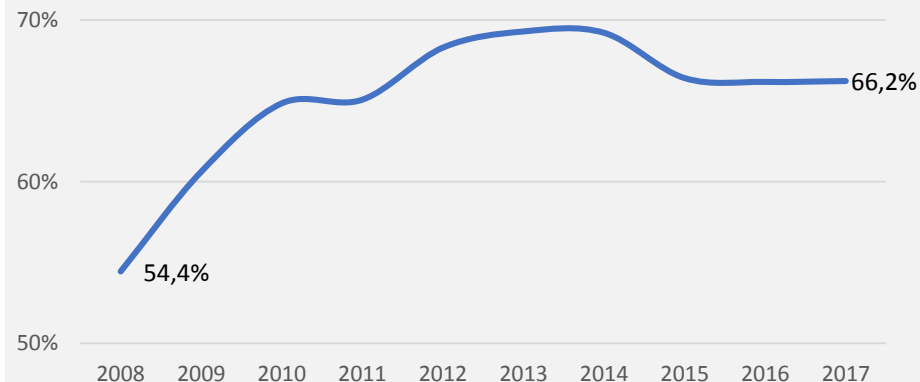
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

4.2. Condicions dels factors productius

LA POBLACIÓ INACTIVA

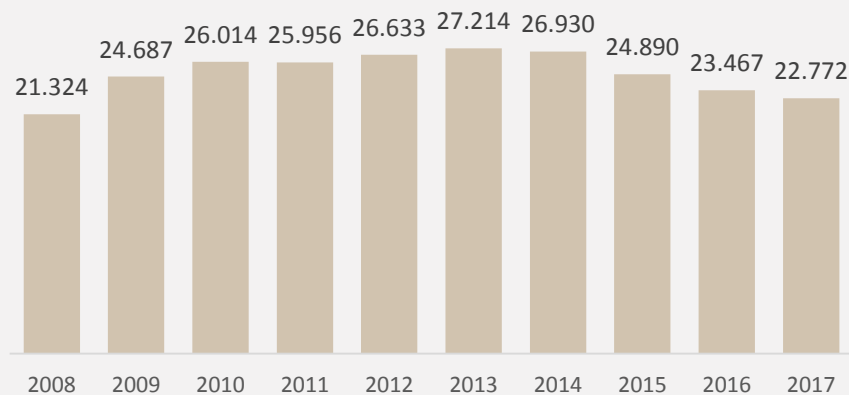
A Osona els inactius estan arribant a nivells del 2008, ara bé, segons les estimacions, la seva composició hauria canviat. La crisi econòmica ha provocat que molts joves que estaven en edat de treballar deixessin la cerca activa de feina per més endavant. La majoria d'aquests joves no es van registrar com a aturats i van passar a engreixar les taxes d'inactivitat en el mercat laboral. Actualment, **el 66,2% dels joves de 16-24 anys està en situació d'inactivitat**, mentre que el 2008 aquesta xifra era del 54,4%. Les diferències entre el grup de 25 a 34 anys i el de 34-64 rau en el fet que aquests últims han baixat de forma constant la taxa d'inactivitat malgrat augmentar la taxa d'atur, mentre que els més joves no han augmentat tant la taxa d'atur, però sí la d'inactivitat perquè no s'han incorporat al mercat.

Evolució del % d'inactius en el grup 16-24 anys

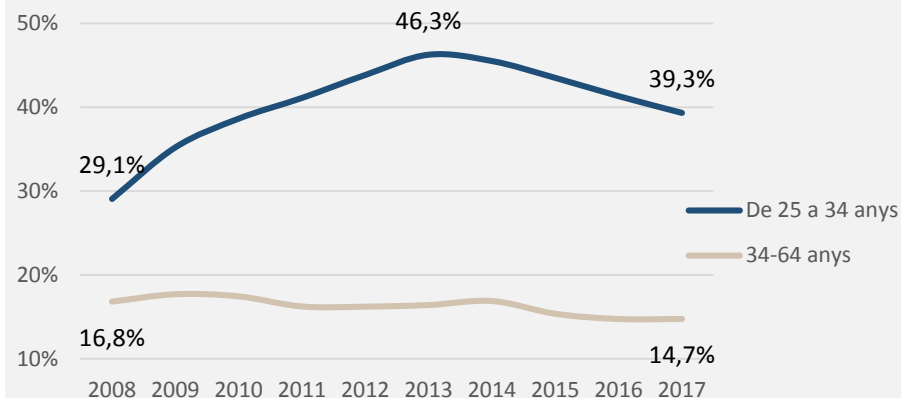
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

Evolució del nombre d'inactius a Osona

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

Evolució del % d'inactius en els diferents grups d'edat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació i el Padró d'habitants

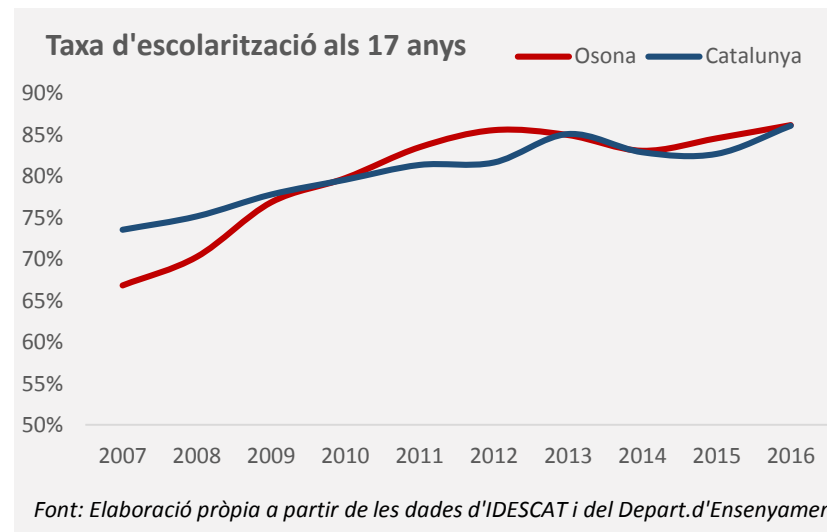
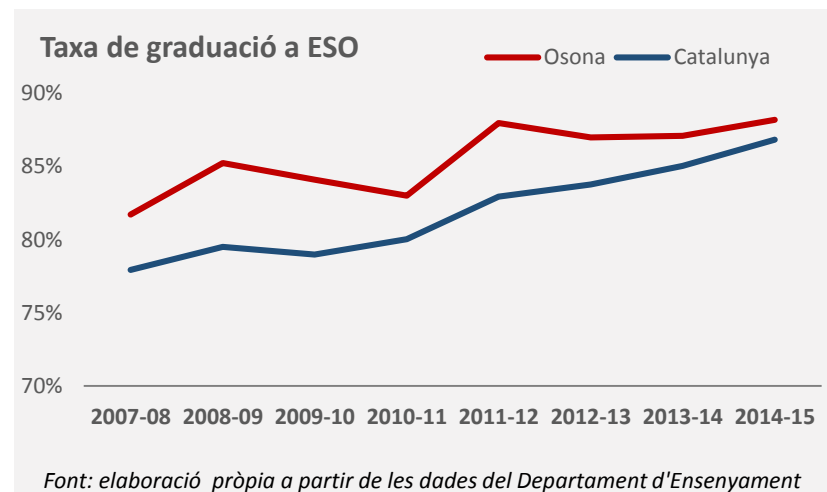
INDICADORS D'EDUCACIÓ

El període de crisi econòmica ha generat un augment en la **voluntat de continuar en el sistema educatiu** entre els joves. Aquest escenari explica que l'augment de la seva **inactivitat en el mercat laboral** és fruit d'aquesta situació. Aquest fet es constata amb l'increment progressiu de la **taxa d'escolarització als 17 anys** des de l'any 2008.

Osona és la quarta comarca catalana pel que fa a la **taxa de graduació a l'ESO** (84,8% Osona; 78,1% Catalunya). L'evolució dels darrers anys ha estat positiva en general, amb l'excepció puntual d'algun curs, però la taxa comarcal sempre s'ha mantingut **per damunt de la catalana**.

En la recuperació econòmica, a partir de l'any 2014, la **taxa d'escolarització als 17 anys** s'ha mantingut **estable**, probablement a causa de les baixes expectatives en un mercat laboral cada vegada més exigent en les habilitats formatives.

Tot i això, altres indicadors de seguiment, com indicadors relatius a l'abandonament dels estudis, ens expliquen que aquest fet **no ha estat suficient per garantir l'èxit**, és a dir, per garantir la graduació en els estudis postobligatoris, principalment pel que fa als estudis de **CFGM**.

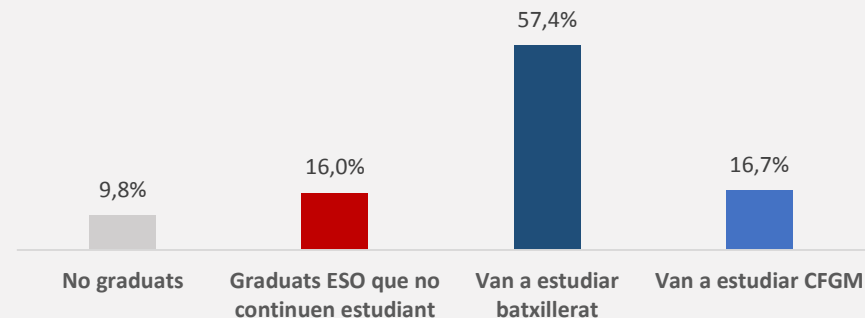
La transició cap als estudis postobligatoris

Pel que fa al recorregut educatiu dels joves que finalitzen 4rt. d'ESO, el 9,8% no es graduen, bé sigui perquè repeteixen curs, bé perquè abandonen els estudis. El 16% es graduen però no continuen estudiant. Dels que continuen fent estudis postobligatoris, **la majoria opta per seguir la via del Batxillerat (57,4%)** i la resta (16,7%) es matriculen a CFGM.

A partir d'aquest moment, observem **dues trajectòries contraposades**: aquells joves que han accedit a Batxillerat amb taxes de permanència i graduació elevades, i aquells joves que han accedit a CFGM, que tenen unes taxes de graduació que no arriben al 50%.

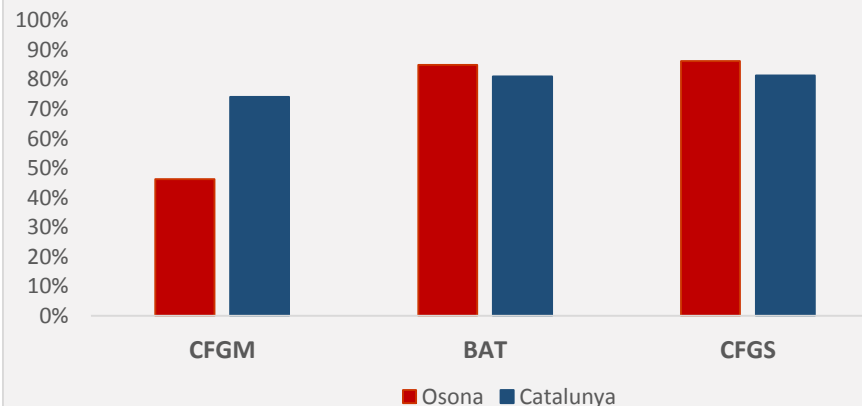
La retenció dels joves durant l'etapa de crisi econòmica en els estudis postobligatoris, juntament amb les polítiques d'impuls i orientació acadèmiques enfocades a la Formació Professional, han revalorat aquesta via formativa. Malgrat això, una vegada iniciats els estudis de Grau Mitjà hi ha **molts joves que no acaben de trobar-hi l'encaix** per diferents motius, d'incentius, expectatives, motivació per manca d'una orientació adequada...

Recorregut educatiu joves 16 anys, 2015-16

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament

Taxa de graduació CFGM, Batxillerat i CFGS, 2014-15

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.2. Condicions dels factors productius

CFGM. Encaix amb el mercat laboral

A Osona, el curs 2016-2017 les principals famílies professionals que han agrupat més titulats han estat sanitat (17,6%), agrària (16,2%), activitats físicoesportives (12,6%), hoteleria i turisme (12,6%) i els serveis socioculturals i a la comunitat (9,4%).

D'aquestes famílies professionals, **només hoteleria i turisme, agrària, sanitat i serveis socioculturals i a la comunitat tenen una demanda elevada** en el mercat de treball, mentre que les activitats físicoesportives, en tenir una menor inserció laboral, incentiven la continuïtat en els estudis.

Per altra banda, **fabricació mecànica i indústries alimentàries**, dues de les famílies professionals amb **més inserció i demanda**, no figuren entre les més ofertades.

Destacar que hoteleria i turisme, agrària i sanitat tenen una relació d'oferta i demanda desitjable. En canvi, fabricació mecànica, instal·lació i manteniment, i indústries alimentàries tenen una alta demanda de contractació però una baixa oferta formativa.

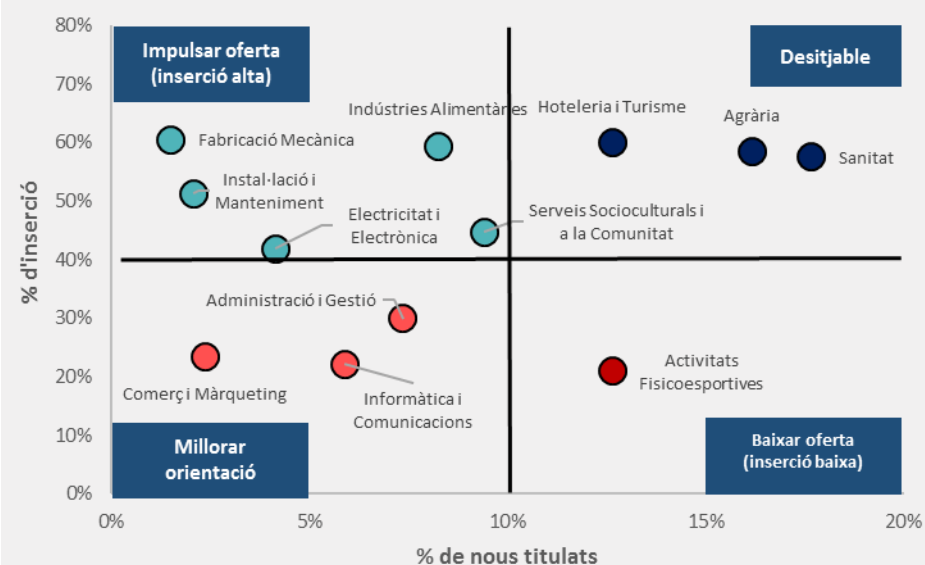
Famílies amb més inserció laboral - CFGM, curs 2016-17

Família professional	% Nous titulats Osona	Inserció laboral	Continuen els estudis
Fabricació mecànica	1,5%	60,5%	46,6%
Hoteleria i turisme	12,6%	59,9%	39,1%
Indústries alimentàries	8,2%	59,5%	39,7%
Agrària	16,2%	58,4%	48,9%
Sanitat	17,6%	57,5%	45,2%

Famílies amb més nous titulats a Osona - CFGM, curs 2016-17

Família professional	% Nous titulats Osona	Inserció laboral	Continuen els estudis
Sanitat	17,6%	57,5%	45,2%
Agrària	16,2%	58,4%	48,9%
Activitats físicoesportives	12,6%	21,0%	89,4%
Hoteleria i turisme	12,6%	59,9%	39,1%
Serveis socioculturals i a la comunitat	9,4%	44,8%	64,8%

Relació entre titulats en CFGM i inserció laboral

Font: Departament d'Ensenyament.
Estudi "Inserció laboral dels ensenyaments professionals" (2016)

4.2. Condicions dels factors productius

CFGS. Encaix amb el mercat laboral

En relació als titulats de CFGS destaca amb molta diferència **serveis socioculturals i a la comunitat**, amb un **30,2 % dels nous titulats**. Tot i que aquesta família presenta una inserció laboral per sota del 50% entre els titulats de CFGS, a diferència dels titulats de la mateixa família però de CFGM (Atenció a persones en situació de dependència) que sí que presenta una major demanda laboral. Aquest fet provoca un desajust entre l'oferta formativa i la demanda laboral.

A l'altre extrem, amb **insercions laborals més altes** del 50%, trobem fabricació mecànica (70,6%), instal·lació i manteniment (69,7%), electricitat i electrònica (58,9%), química (58,9%) i informàtica i comunicacions (54,2%).

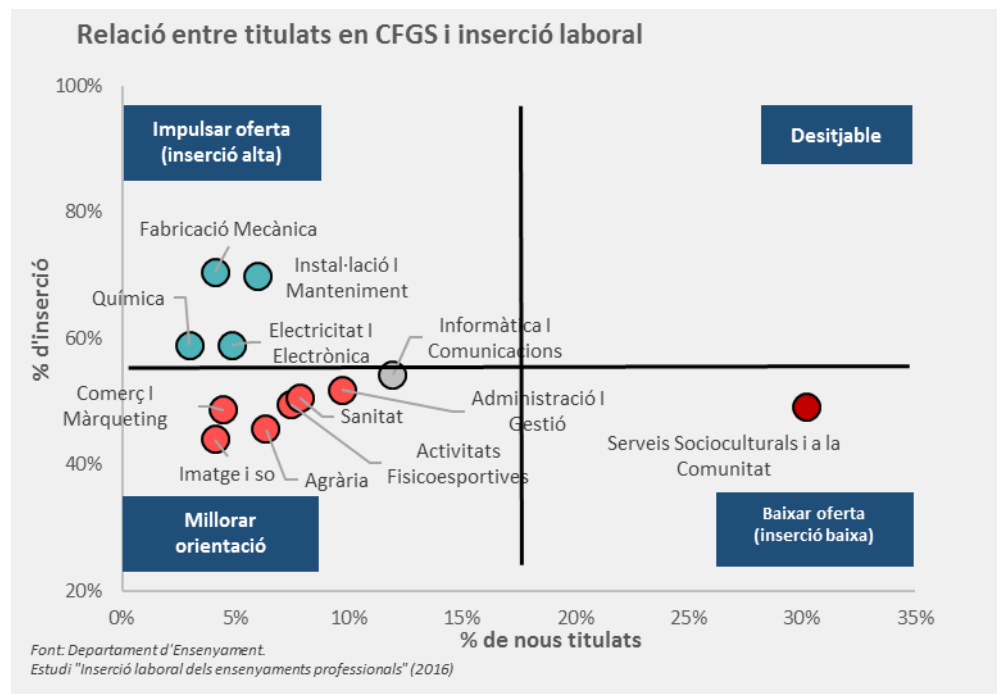
De les famílies professionals amb millor inserció, destacar que només informàtica i comunicacions té una oferta formativa suficient per donar cobertura a les necessitats del teixit productiu. En canvi, la resta de famílies amb inserció laboral elevada, tenen un dèficit d'oferta.

Famílies amb més inserció laboral - CFGS, curs 2016-17

Família professional	% Nous titulats Osona	Inserció laboral	Continuen els estudis
Fabricació mecànica	4,1%	70,6%	42,2%
Instal·lació i manteniment	6,0%	69,7%	24,9%
Electricitat i electrònica	4,9%	58,9%	38,4%
Química	3,0%	58,9%	31,0%
Informàtica i comunicacions	11,9%	54,2%	51,3%

Famílies amb més nous titulats a Osona - CFGS, curs 2016-17

Família professional	% Nous titulats Osona	Inserció laboral	Continuen els estudis
Serveis socioculturals i a la comunitat	30,2%	49,1%	53,7%
Informàtica i comunicacions	11,9%	54,2%	51,3%
Administració i gestió	9,7%	51,8%	48,2%
Sanitat	7,8%	50,6%	58,9%
Activitats físicoesportives	7,5%	49,5%	61,8%

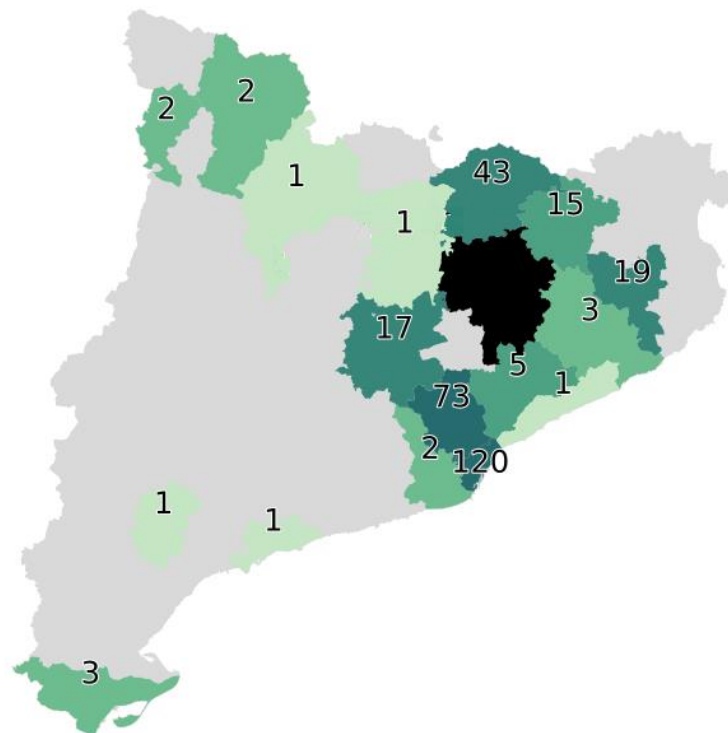
Mobilitat per estudis

Mobilitat per estudis postobligatoris no universitaris Estudiants d'Osona. Curs 2016-17

Comarca on s'estudia	Alumnes Batxillerat	Alumnes CFGM	Alumnes CFGS
Alt Urgell, L'	-	1	-
Alta Ribagorça, L'	-	2	-
Bages, El	-	4	13
Baix Llobregat, El	-	-	2
Barcelonès, El	40	28	52
Berguedà, El	-	1	-
Garrotxa, La	-	12	3
Gironès, El	3	4	12
Maresme, El	-	1	-
Montsià, El	-	-	3
Pallars Sobirà, El	-	-	2
Priorat, El	-	1	-
Ripollès, El	3	26	14
Selva, La	-	1	2
Tarragonès, El	-	1	-
Vallès Oriental, El	2	-	3
Vallès Occidental, El	5	46	22
Total alumnes	53	128	128

Els estudiants que s'han de desplaçar per realitzar un cicle formatiu que no s'ofereix a Osona prefereixen fer-ho a les comarques veïnes, entre les quals destaca el Ripollès. Per proximitat i per quantitat d'oferta formativa, el Barcelonès i el Vallès Occidental també presenten una relació alta d'alumnes provinents de la comarca.

Tot i així, hi ha també mobilitat cap a comarques allunyades, com el Montsià, el Tarragonès, el Priorat, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell i el Pallars Sobirà, que reben alumnat osonenc per l'especialització de determinats cicles formatius.

Rànquing d'Universitats, curs 2016-17

	UVic	UB	UdG	UPC	UAB	UPF	UdL	URV
Alumnes preinscrits a 1r.	183	154	106	87	79	66	11	3

Rànquing preinscripció universitària, 2016-17

Graus universitaris	Alumnes preinscrits a 1r	%
Administració i direcció d'empreses	57	8%
Educació primària	28	4%
Dret	28	4%
Educació social	23	3%
Ciències de l'activitat física i de l'esport	22	3%
Enginyeria en tecnologies industrials	21	3%
Psicologia	20	3%
Educació infantil	20	3%
Infermeria	19	3%
Enginyeria informàtica	19	3%
Publicitat i relacions públiques	15	2%
Fisioteràpia	11	2%
Comunicació audiovisual	10	1%
Arquitectura, Estudis d'	10	1%
Biologia	9	1%
Química	8	1%
Total Osona	689	100%

Els estudiants universitaris d'Osona trien preferentment la UVic i la UB per a la realització de la seva formació. A més a més, els estudis amb més preinscripció són **administració i direcció d'empreses (8%), educació primària (4%) i dret (4%)**. Aquests, però, no són els graus amb una millor relació de probabilitats d'acabar amb èxit la carrera, en canvi, ho són educació infantil, biologia i educació social.

Índex d'èxit universitari dels principals graus, 2016-17

Universitaris d'Osona	Índex d'èxit universitari
Educació infantil	0,942
Biologia	0,913
Educació social	0,744
Publicitat i relacions públiques	0,741
Psicologia	0,725
Fisioteràpia	0,703
Arquitectura, Estudis d'	0,676
Enginyeria informàtica	0,661
Infermeria	0,610
Comunicació audiovisual	0,600
Educació primària	0,552
Dret	0,500
Administració i direcció d'empreses	0,348
Enginyeria en tecnologies industrials	0,345
Ciències de l'activitat física i de l'esport	0,313
Química	0,250

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.2. Condicions dels factors productius

Dos dels graus amb més preinscripció són, alhora, els graus amb més titulats: **administració i direcció d'empreses** (5,8%) i **educació primària** (4,5%). Destaca també el grau d'educació infantil (5,5%), el de psicologia (4,2%) i el de dret (4,1%) amb major nombre de nous titulats. Els graus amb **millor inserció laboral són enginyeria informàtica** (97,4%), **medicina** (96%) i **enginyeria en tecnologies industrials** (95,3%). Pel que fa al salari, observem que després de tres anys de la graduació el grau de medicina, enginyeria en tecnologies industrials, enginyeria en informàtica i administració i direcció d'empreses són els que tenen millor salari, però alhora també són els graus amb una taxa d'abandonament més elevada. Quan analitzem **els graus amb millor adequació**, tipus de jornada i contracte, trobem que **enginyeria en tecnologies industrials i enginyeria informàtica** estan per damunt de la resta, mentre que psicologia es posiciona a la cua. Finalment, els graus que presenten un major nombre d'emprenedors són arquitectura, fisioteràpia i dret.

Principals nous graduats universitaris, 2015-2016

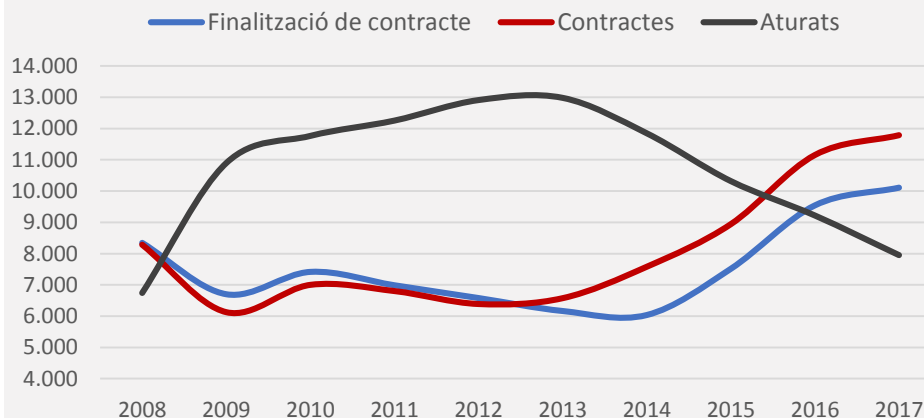
Osona	% Nous titulats Osona	Inserció laboral	Salari brut mitjà	Lloc de treball adequat a la titulació	Lloc de treball no requereix titulació universitària	Jornada de treball a temps complet	% Contractació indefinida	% Autònoms
Administració i direcció d'empreses	5,8%	93,9%	2.258 €	59,1%	6,8%	96,0%	77,8%	7,1%
Educació infantil	5,5%	89,8%	1.034 €	70,8%	10,8%	48,9%	26,4%	1,2%
Educació primària	4,5%	93,1%	1.216 €	75,9%	9,9%	53,7%	29,7%	3,3%
Psicologia	4,2%	81,4%	1.199 €	45,2%	29,3%	58,6%	38,4%	14,9%
Dret	4,1%	84,7%	1.749 €	66,8%	13,5%	87,7%	48,9%	20,6%
Enginyeria en informàtica	3,6%	97,4%	2.445 €	58,8%	4,9%	95,5%	75,8%	8,5%
Infermeria	3,4%	92,9%	1.574 €	79,9%	1,6%	61,8%	28,2%	1,0%
Publicitat i relacions públiques	3,2%	92,9%	1.654 €	47,1%	18,2%	90,3%	60,7%	12,5%
Biologia	2,4%	81,8%	1.301 €	44,3%	34,9%	65,5%	34,6%	3,5%
Educació social	2,2%	92,7%	1.220 €	64,1%	10,5%	62,0%	48,8%	3,2%
Fisioteràpia	2,2%	89,7%	1.287 €	80,0%	9,6%	46,5%	29,6%	36,5%
Biotecnologia	2,1%	80,7%	1.697 €	53,7%	15,4%	63,6%	31,6%	2,2%
Enginyeria en tecnologies industrials	2,1%	95,3%	2.690 €	61,9%	4,5%	97,9%	77,1%	5,4%
Medicina	2,1%	96,0%	2.703 €	96,0%	0,3%	81,1%	33,4%	4,3%
Arquitectura	2,0%	93,9%	1.750 €	66,2%	7,5%	85,7%	32,9%	46,5%
Ciències de l'activitat física i de l'esport	2,0%	90,6%	1.220 €	48,7%	21,7%	45,4%	47,7%	7,9%
Total més freqüents a Osona	51,4%	90,4%	1.661 €	63,6%	12,3%	71,6%	46,1%	10,0%
Total Catalunya	100%	89,3%	nd	70,0%	20,0%	76,7%	48,8%	9,8%

CONTRACTACIÓ

Osona ha **superat el volum de contractes efectuats abans de la crisi econòmica** a un ritme superior al del conjunt de Catalunya. Mentre que el 2008 s'estaven produint 40.000 contractes anuals a la comarca, a Catalunya s'estaven generant més de 2,5 milions de contractes. En canvi, el 2017, Catalunya només està generant una mica més de 3 milions de contractes, mentre que Osona ara genera 45.000 contractes anuals.

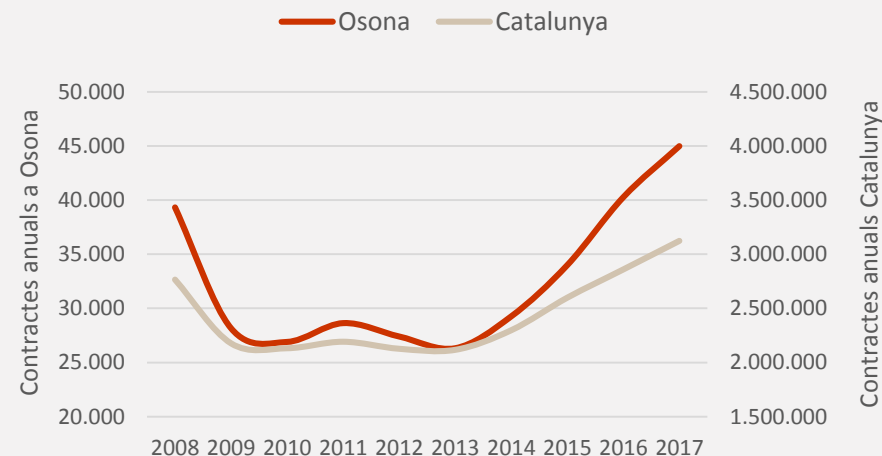
Malgrat això, l'increment del nombre de contractes produït a partir del 2013, va lligat a l'**augment de la contractació temporal**, principalment de l'augment del nombre de contractes de curta durada.

Evolució de l'atur, la contractació i els aturats registrats del 2n trimestre de cada any

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model productiu

Evolució de la contractació acumulada anual (juny)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model productiu

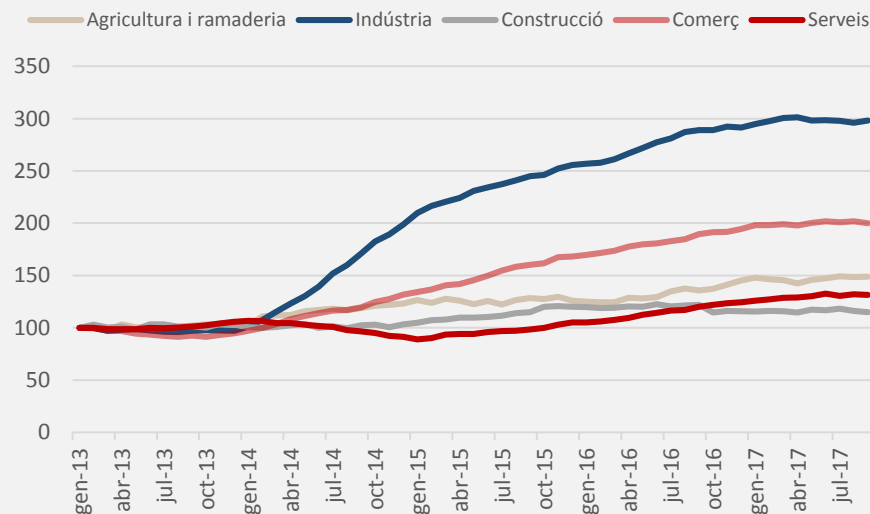
4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.2. Condicions dels factors productius

A Osona el sector serveis segueix sent predominant en nombre de contractes. Encara que va patir una crisi a l'inici de la recuperació 2013-2014, actualment la situació contractual d'aquest sector és més actiu que llavors. En relació a la resta de sectors, trobem que la indústria és el segon més important en volum de contractes, seguida pel comerç, la construcció i l'agricultura i la ramaderia.

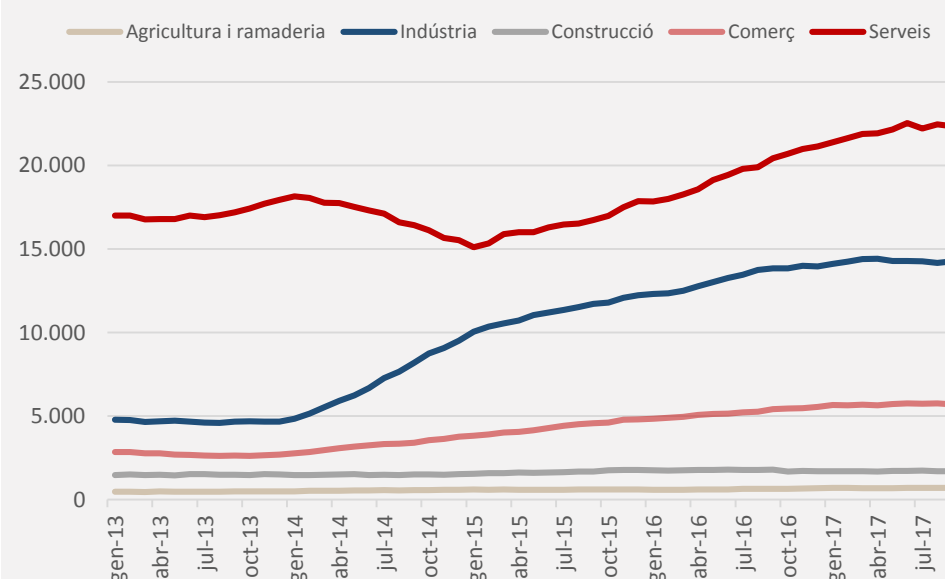
Comparant les dades en relació a l'inici de la recuperació econòmica, s'observa que la indústria és el sector que més favorablement ha evolucionat en nombre de contractes. Actualment **es produeixen 3 vegades més contractes a la indústria que el 2013**. Segueix el sector del comerç, on ara mateix es produeixen el doble de contractes que el 2013. En canvi, els serveis i la ramaderia mantenen un creixement més moderat, mentre que la construcció continua estancada.

Evolució de la contractació acumulada des de la recuperació econòmica (2013=100)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model productiu

Evolució de la contractació acumulada des de la recuperació econòmica (dades absolutes)

Contractació acumulada principals activitats econòmiques

Les activitats econòmiques que estan tenint **un gran volum de contractació són les indústries de productes alimentaris**, el comerç al detall, els serveis de menjar i begudes, les activitats esportives i d'entreteniment, l'educació i les indústries de productes metàl·lics. Encara que les que estan generant **més contractació indefinida en % sobre el total són el comerç en general** i els serveis de menjar i begudes, que mostren una fortalesa més gran.

Pel que fa a la relació entre nous contractes i mitjana d'assalariats, trobem que les activitats administratives d'oficines tenen una relació molt forta, malgrat no créixer el nombre d'assalariats, això és deu a l'alta temporalitat del sector.

Activitats amb més contractació registrada acumulada (CCAIE 2 dígit) juny

CCAIE-2009	Activitats econòmiques	Nº contractes	Indefinits	Temporals	Mitjana d'Assalariats	Nous Contractes / Assalariats
10	Indústries de productes alimentaris	6.363	10,5%	89,5%	6.277	1,01
47	Comerç detall, exc. vehicles motor	3.668	31,2%	68,8%	6.508	0,56
56	Serveis de menjar i begudes	3.641	20,2%	79,8%	1.908	1,91
93	Activitats esportives i d'entreteniment	2.817	3,4%	96,6%	538	5,23
85	Educació	2.394	9,3%	90,7%	2.963	0,81
25	Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.123	14,9%	85,1%	2.492	0,85
46	Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.087	22,9%	77,1%	2.833	0,74
81	Serveis a edificis i de jardineria	1.605	10,8%	89,2%	1.289	1,25
82	Activitats administratives d'oficina	1.598	3,8%	96,2%	204	7,84
86	Activitats sanitàries	1.412	10,9%	89,1%	1.919	0,74
Total Contractació anual Osona		44.984	15,5%	84,5%	48.696	0,92

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

4.2. Condicions dels factors productius

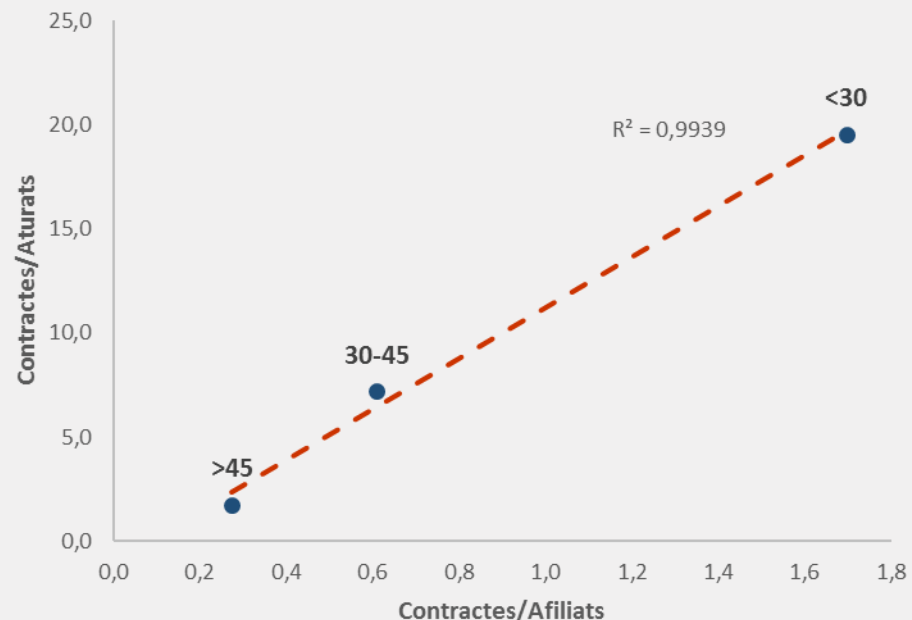
Contractació acumulada per edats

L'edat és un factor que afecta de forma molt intensiva les probabilitats de ser contractat. A través de la relació lineal entre els contractes i els afiliats i els aturats, s'observa que a més edat, menys probabilitats de ser contractat. D'aquesta manera, de mitjana **una persona de 45 anys només té un 22% de probabilitats de ser contractada** per la seva edat, percentatge que pot ampliar amb altres característiques com la formació i l'experiència, però les probabilitats són més baixes. En canvi, **una persona de 26 anys té un 65% de probabilitats de ser contractada** en alguna feina només per la seva edat.

Aquesta relació s'observa quan es veu que el nombre de contractes entre les persones de menys de 30 anys durant un any és quasi el doble d'afiliats totals i 20 vegades més gran que el nombre d'aturats. En aquest sentit, és molt probable que les persones menors de 30 anys aturades tinguin una rotació molt elevada i tinguin períodes d'atur de pocs mesos.

En canvi, la contractació de majors de 45 anys és molt inferior al nombre d'afiliats d'aquesta edat i és només el doble del nombre d'aturats. Això vol dir que les persones de més edat tendeixen a mantenir una relació crònica amb l'atur si no augmenten les probabilitats de ser contractades a través d'altres qualitats que compensin l'edat, com la formació.

Grau de contractació

EDAT	Contractes	Afiliats	Aturats	Contractes/ Afiliats	Contractes/ Aturats
<30	20.180	11.889	1.032	1,7	19,6
30-45	16.757	27.491	2.320	0,6	7,2
>45	8.053	29.273	4.599	0,3	1,8
TOTAL	44.990	68.653	7.951	1	5,7

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

4.2. Condicions dels factors productius

Contractació temporal / indefinida

En relació al tipus de contractació que s'està generant, destaca un **fort percentatge de la contractació temporal**, tant a la comarca com al conjunt de Catalunya. Aquesta realitat és la que explica un mercat de treball on es consolida i sembla cronificar-se la temporalitat laboral.

En aquest sentit, el **23,18%** de les contractacions que es fan duren **menys d'un mes i el 13,79% d'un a tres mesos**.

Per altra banda, **la contractació indefinida només és d'un 15,53%**. Dada que contrasta amb el 33,88% que tenen contracte de durada indeterminada.

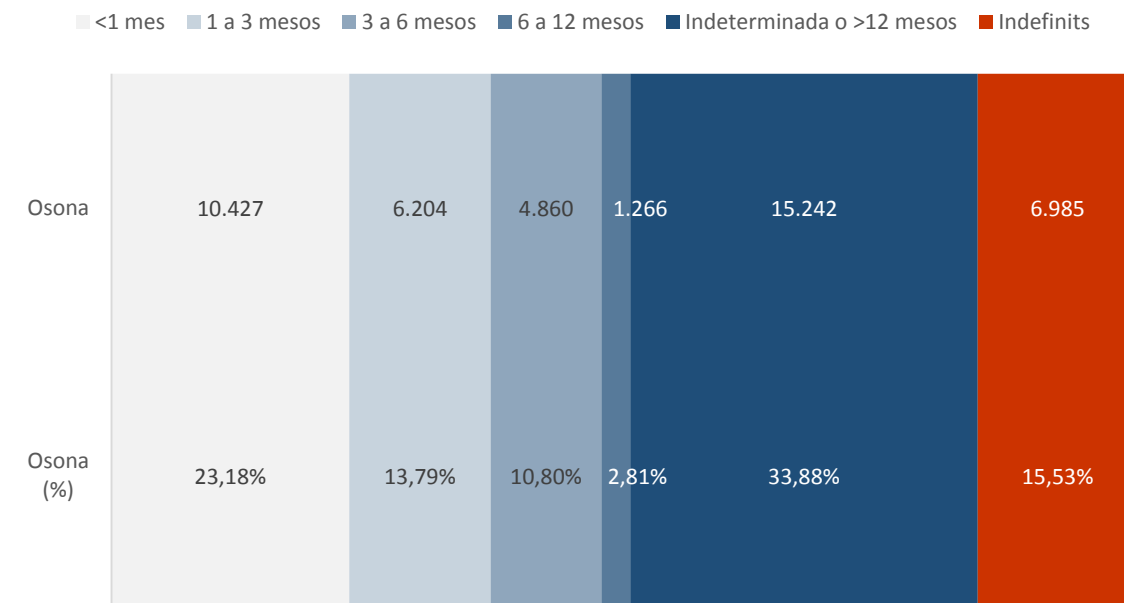
Contractació acumulada indefinida i temporal (%)

2016-2017

	Indefinits	Temporals
Osona	15,5%	84,5%
Barcelona prov.	13,4%	86,6%
Catalunya	12,7%	87,3%

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

Contractes segons el tipus i la durada de la contractació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model productiu

Contractació acumulada per ocupacions

Finalment, en relació a la contractació, destacar que la que **predomina** és aquella relacionada amb **les ocupacions elementals, el peonatge i els treballadors de serveis de restauració i comerç**. De fet, el 23,03% de la contractació és bàsicament peonatge industrial, amb una alta temporalitat, seguida de cambrers, dependents de botigues, personal de neteja i personal de serveis personals i d'estètica i perruqueria.

Aquest tipus de contractació predominant a la comarca porta implícita una alta relació de temporalitat, una baixa exigència en relació a la formació requerida i baixos salaris.

S'observa a més que aquest tipus de contractacions segueixen a l'alça pel que fa a la tendència. En canvi, contractacions d'empleats comptables, administratius i d'oficina, així com temps treballadors qualificats de tots els sectors, tendeixen a la baixa.

L'única contractació a l'alça d'alta qualificació és aquella relacionada amb els tècnics i professionals.

Destacar també que les ETT han mantingut un creixement exponencial per un model de contractació externalitzada, temporal, vinculada a la selecció de personal de les grans empreses.

% Contractació registrada acumulada - juny 2017	Osona	Catalunya
Ocupacions militars	0,00%	0,00%
Directors i gerents	0,22%	0,32%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	6,39%	10,52%
Tècnics i professionals de suport	11,94%	9,63%
Empleats comptables, administratius i empleats d'oficina	5,37%	8,13%
Treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i venedors	22,41%	28,65%
Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes i forestals i pesqueres	0,32%	0,37%
Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció	8,09%	5,54%
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	8,26%	4,87%
Ocupacions elementals, peons	37,00%	31,96%

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

Variacions 2008-2017	Osona	Catalunya
Ocupacions militars	-100,00%	-98,36%
Directors i gerents	-21,14%	-25,64%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	49,84%	62,97%
Tècnics i professionals de suport	48,15%	7,87%
Empleats comptables, administratius i empleats d'oficina	-35,19%	-13,20%
Treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i venedors	79,33%	43,13%
Treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes i forestals i pesqueres	-41,13%	-33,20%
Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció	-37,10%	-28,01%
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	21,96%	-19,07%
Ocupacions elementals, peons	9,38%	11,08%

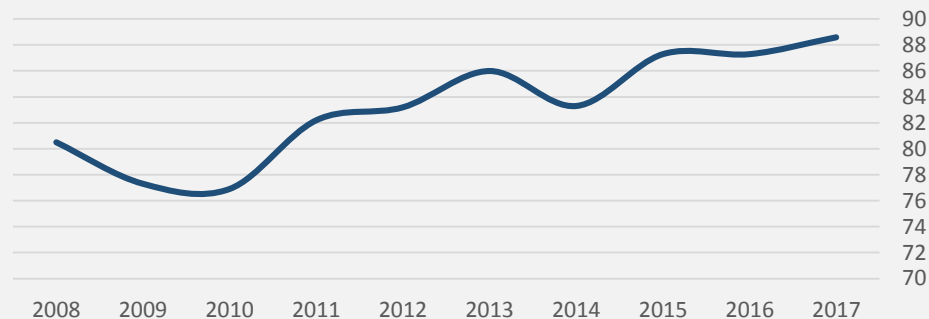
Font: Observatori del Treball i Model Productiu

Treballadors a temps complet i a temps parcial

A Catalunya, segons l'enquesta del cost laboral, es detecta un augment considerable de les hores pagades a temps parcial, tant en la indústria com en els serveis, no en la construcció. En canvi, pel que fa a les hores pagades respecte del 2008 que són a temps complet, no s'han recuperat avui dia.

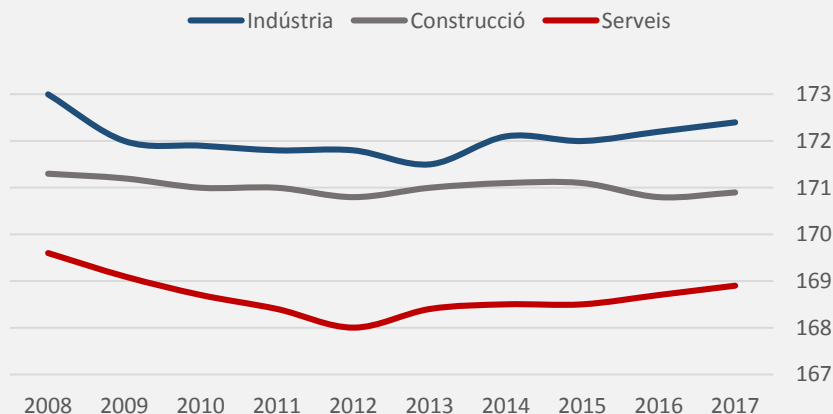
Aquest fet és conseqüència que, tot i recuperar els llocs de treball, una bona part són a temps parcial. Els llocs de treball a temps complet anteriors a la crisi no s'han recuperat.

Hores pagades al mes per treballador a temps parcial indústria

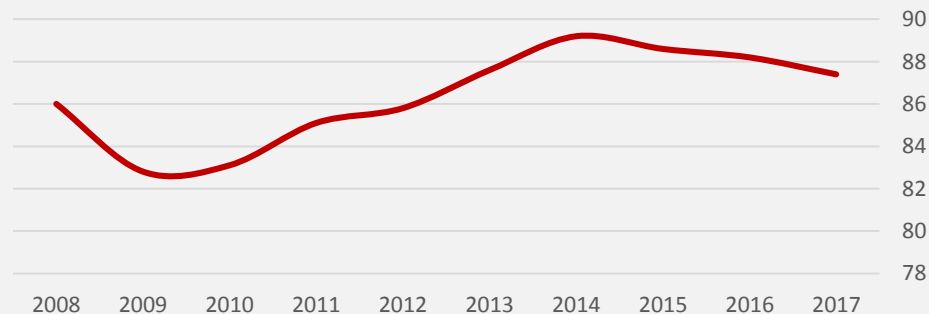
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enquesta trimestral del cost laboral

Hores pagades al mes per treballador a temps complet

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enquesta trimestral del cost laboral

Hores pagades al mes per treballador a temps parcial serveis

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enquesta trimestral del cost laboral

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

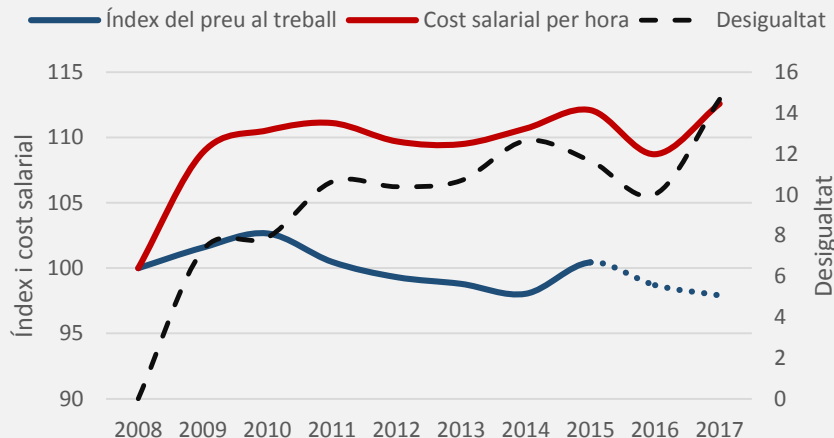
4.2. Condicions dels factors productius

COST SALARIAL

Pel que fa als salaris, s'observa que el **cost salarial s'ha mantingut estable durant el 2008-2017** a causa d'una congelació salarial. Excepte a la indústria, en què el cost salarial no ha parat de pujar des de l'any 2008.

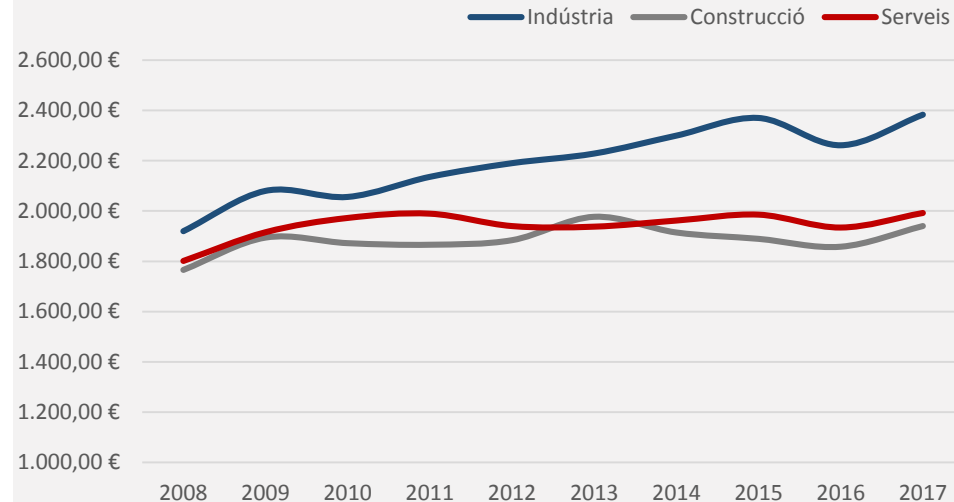
Aquestes dades contrasten amb la realitat que s'observa a través de l'**índex del preu del treball**, que manté una estabilitat, però amb una certa oscil·lació representada en forma de baixada durant el període de crisi econòmica 2010-2014 i una certa recuperació a partir d'aquesta data. Aquesta diferència entre l'índex del preu del treball i el cost salarial per hora pot ser degut a un **augment de la desigualtat salarial**.

Salaris i desigualtat

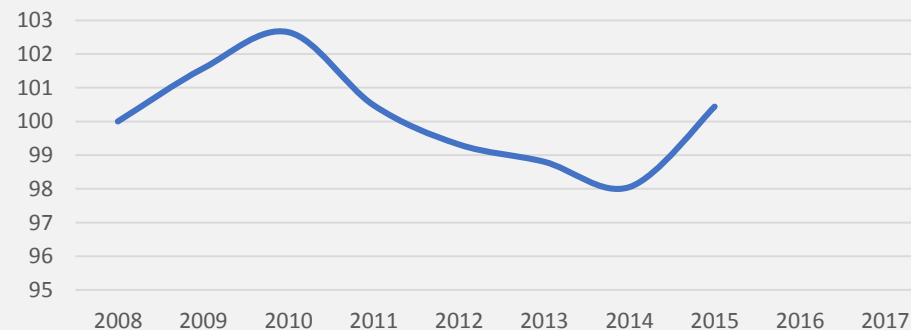
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enq. trimestral del cost laboral

Cost salarial mensual per treballador

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enquesta trimestral del cost laboral

Índex del preu al treball

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'enquesta trimestral del cost laboral

4.2. Condicions dels factors productius

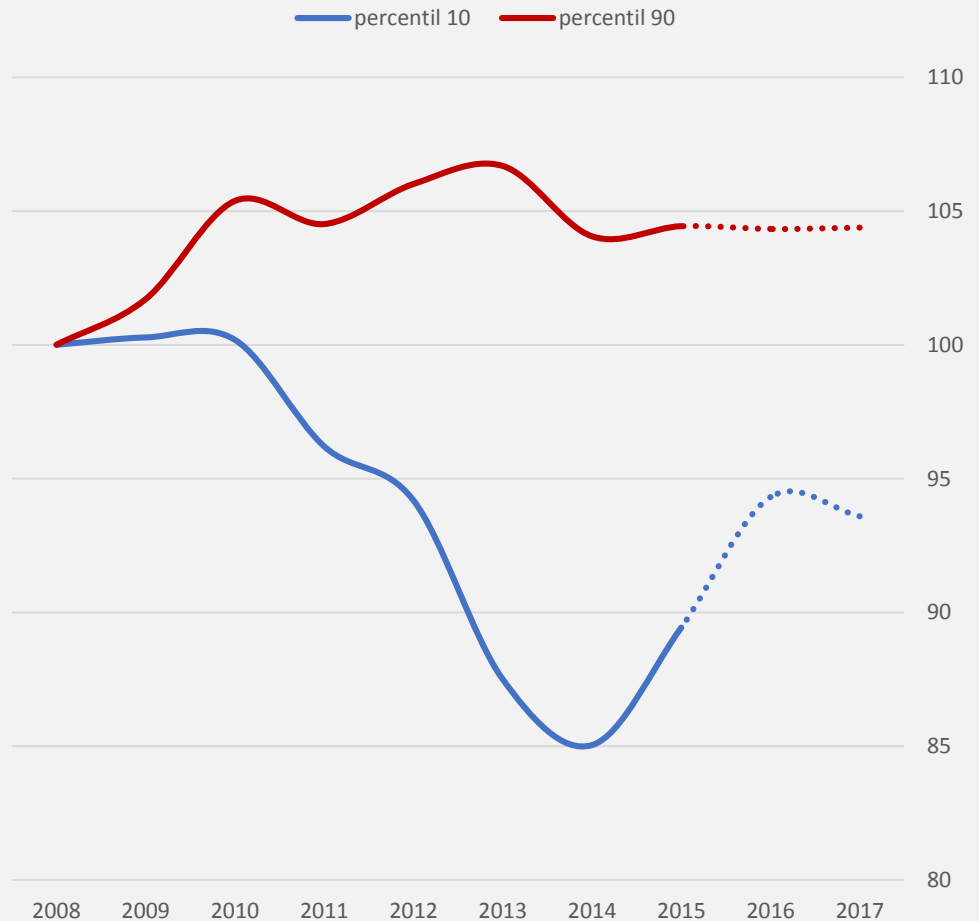
Desigualtat salarial

Des de la crisi econòmica, la finalització de treballs temporals, més mal remunerats, va elevar artificialment el nivell mitjà salarial per hora, fins i tot en èpoques de disminucions salarials. Aquesta evolució es va produir degut al guany de presència relativa dels salaris més alts en el conjunt empresarial.

Durant la crisi **econòmica els que menys cobraven van veure reduït el seu salari**, mentre que els que més cobraven van veure com el seu salari augmentava fins a quedar-se estabilitzat per damunt de la realitat del 2008.

Si observem les dades en relació als quartils i els decils, s'observa que el primer decil va patir una reducció de salari i que el primer quartil va patir una congelació salarial i alhora una reducció de feines a temps complet substituïdes per feines a temps parcial, fet que va causar una **reducció del poder adquisitiu**. Per l'altra banda, el novè decil va veure augmentat i congelat posteriorment el seu salari, mentre que els quadres mitjans-alts del quartil superior (salaris al voltant dels 30.000€ anuals nets), van veure augmentats els seus salaris de forma molt significativa.

Evolució dels salaris dels que cobren menys (perc. 10) i els que cobren més (perc. 90) en relació al 2008 (100)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta de l'estructura salarial

4.2. Condicions dels factors productius

Salaris

Osona manté **un salari mitjà anual net per habitant (11.649€) per sota de la mitjana catalana (12.660€)**, però lleugerament per damunt de la mitjana de les Comarques Centrals (11.598€). Encara que aquesta dada no es correspon al salari per treballador, ens ajuda a estimar la situació econòmica que hi ha en un context de contractació temporal.

Estimació de la renda neta mitjana

	IRPF 2014	Renda mitjana neta anual per persona 2016	Renda mitjana neta anual per treballador 2016
Metropolità	22.201 €	13.446 €	18.244 €
Comarques Gironines	18.458 €	11.718 €	16.438 €
Camp de Tarragona	19.710 €	10.523 €	15.679 €
Terres de l'Ebre	15.298 €	8.807 €	14.285 €
Ponent	17.165 €	10.184 €	14.534 €
Comarques Centrals	18.456 €	11.598 €	15.650 €
Alt Pirineu i Aran	16.824 €	9.849 €	13.533 €
Penedès	19.780 €	12.444 €	17.787 €
Catalunya	20.900 €	12.660 €	17.074 €
Osona	18.537 €	11.649 €	14.743 €

Font: Estimació pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de condicions de vida

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

ESTRUCTURA PRODUCTIVA I EMPRESARIAL

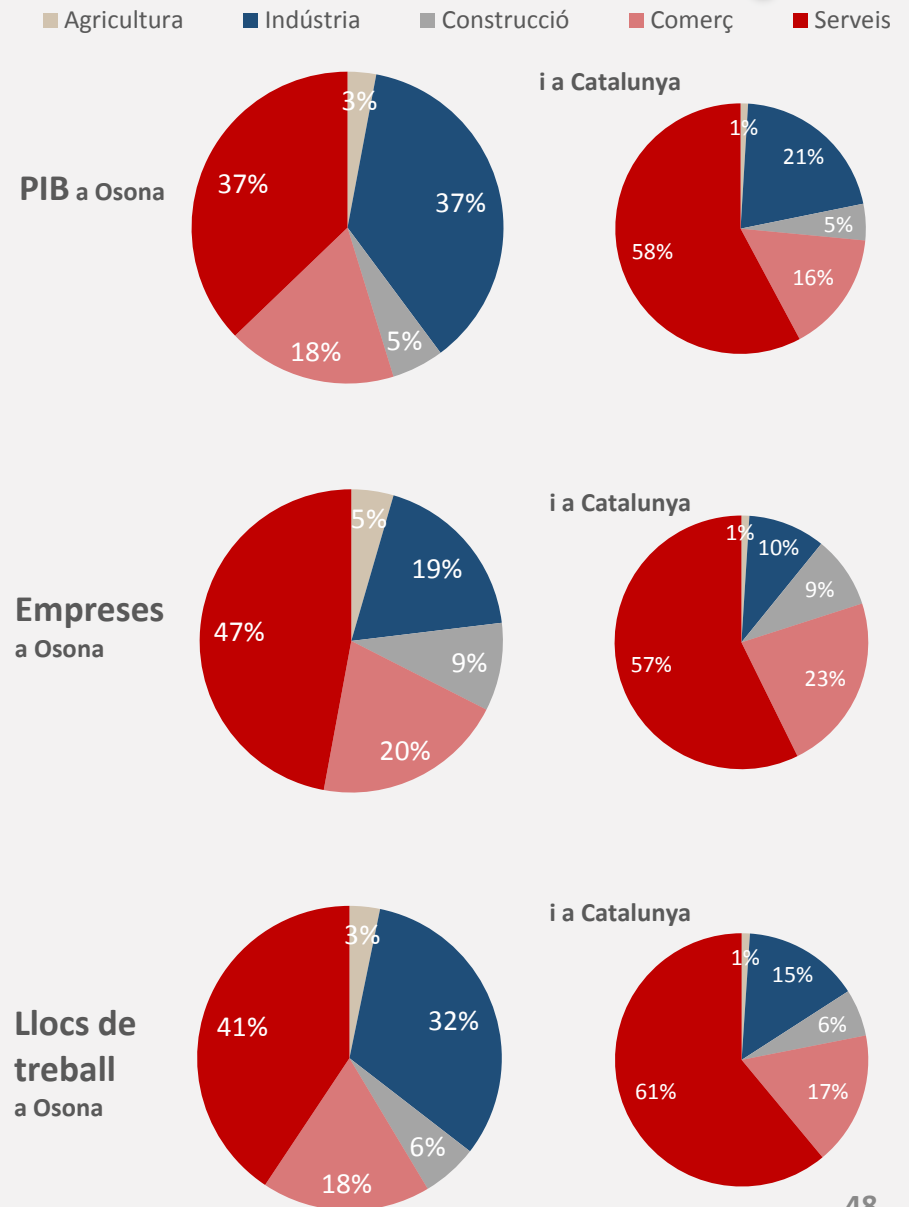
A Osona el sectors amb **més pes al PIB** són el **sector industrial i els serveis**. A diferència de Catalunya, en què el sector serveis predomina tant en PIB com en empreses i llocs de treball.

A Osona el sector serveis aporta el 37,18% del PIB, seguit de la indústria (36,87%). A Catalunya, en canvi, el sector serveis concentra la majoria de la producció (57,82%), seguit de la indústria (20,85%) i el comerç (15,67%). Destacar que el Pacte Nacional per a la Indústria fixa com a objectiu que el 25% del PIB català el 2020 provingui de la indústria.

En relació a les empreses i els llocs de treball, el pes industrial de la comarca és menor, ja que les empreses industrials són només el 18,59% i els treballadors el 32,24%. A Catalunya la xifra és encara menor: 9,84% de les empreses i 14,85% dels treballadors.

Si mirem les dades de comerç observem que Osona concentra un percentatge menor d'empreses en comparació amb Catalunya. Malgrat això, la comarca i el conjunt del país tenen un percentatge similar de llocs de treball en el comerç, probablement per la major presència de grans superfícies comercials, sobretot alimentàries, que hi ha a Osona.

Sobre la resta de sectors, s'observa que Osona manté un pes més important en el sector primari (agricultura i ramaderia) i en la construcció, sobretot en el nombre d'empreses d'aquests sectors.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

TEIXIT EMPRESARIAL

Evolució. Empreses per sectors

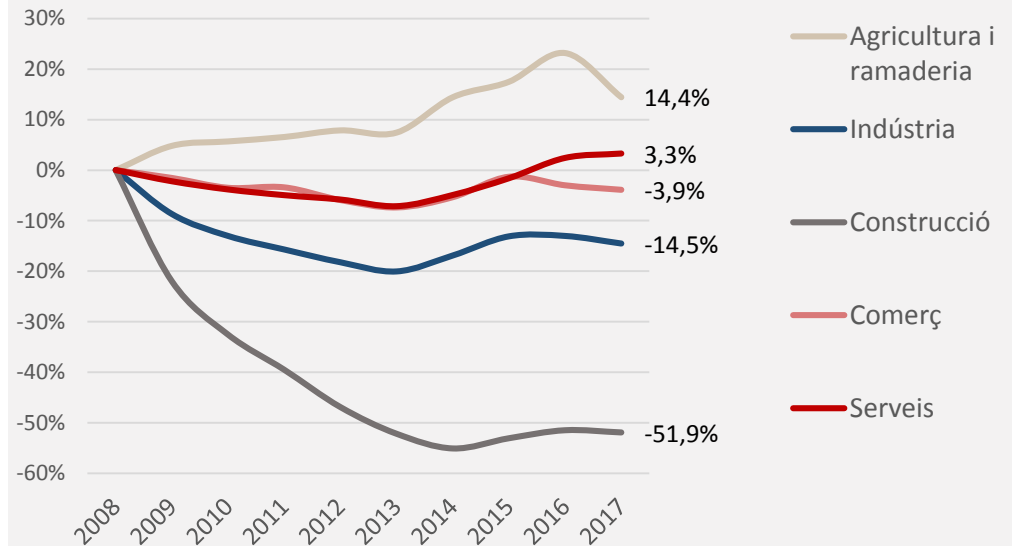
No tots els sectors han evolucionat de la mateixa manera a Osona des de l'any 2008; per aquest motiu cal destacar que la crisi econòmica ha afectat de forma molt especial el nombre d'empreses de la construcció, actualment ja reduïdes a la meitat (-51,9%) de les que hi havia el 2008.

Les empreses industrials i comercials, sobretot les més petites, són les que han patit més la baixada de la demanda interna, per això aquestes, en volum absolut, no han recuperat les dades del 2008.

En canvi, les empreses de serveis, sobretot relacionades amb la restauració, l'educació, la sanitat i l'esport han crescut i ara són un 33% més de les que hi havia el 2008.

Pel que fa a les empreses agrícoles i ramaderes, són un 14,4% més que les que hi havia el 2008.

Evolució del nombre d'empreses respecte el 2008

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Nombre d'empreses per sectors

Sector	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Agricultura	229	240	242	244	247	246	262	269	282	262
Indústria	1.266	1.156	1.101	1.067	1.035	1.012	1.052	1.100	1.101	1.082
Construcció	1.137	887	767	688	604	544	511	534	552	547
Comerç	1.237	1.218	1.194	1.195	1.164	1.146	1.171	1.221	1.200	1.189
Serveis	2.654	2.595	2.552	2.522	2.499	2.464	2.523	2.611	2.718	2.741
TOTAL	6.523	6.096	5.856	5.716	5.549	5.412	5.519	5.735	5.853	5.821

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

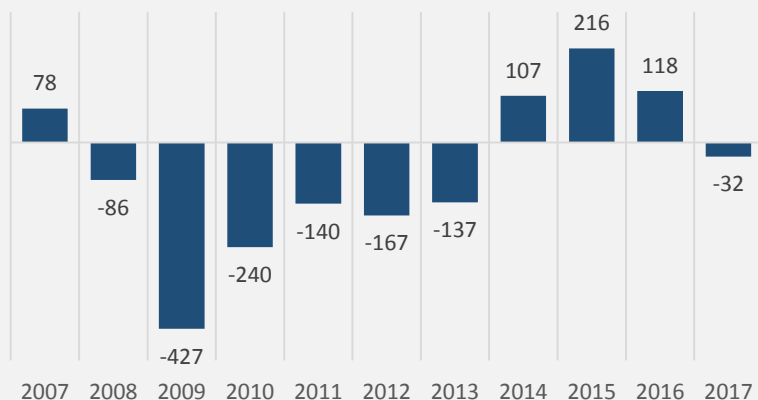
4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Les empreses de treball temporal, la cultura, l'art i sobretot les activitats esportives, la salut, la ramaderia, els serveis socials, l'educació i l'hostaleria són les **activitats que més han crescut en volum d'empreses** des de l'any 2008. Ara bé, malgrat la caiguda de la construcció, en general, les empreses d'activitats immobiliàries han crescut un 40,9% (de 93 empreses a 131).

Les empreses de la construcció, les tèxtils, les de tractament de la fusta, les de fabricació de productes metàl·lics, de transport terrestre i les d'activitats jurídiques i de comptabilitat són les que més cauen.

Variació absoluta interanual del nombre d'empreses

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Empreses per agrupacions sectorials (II trimestre 2017)

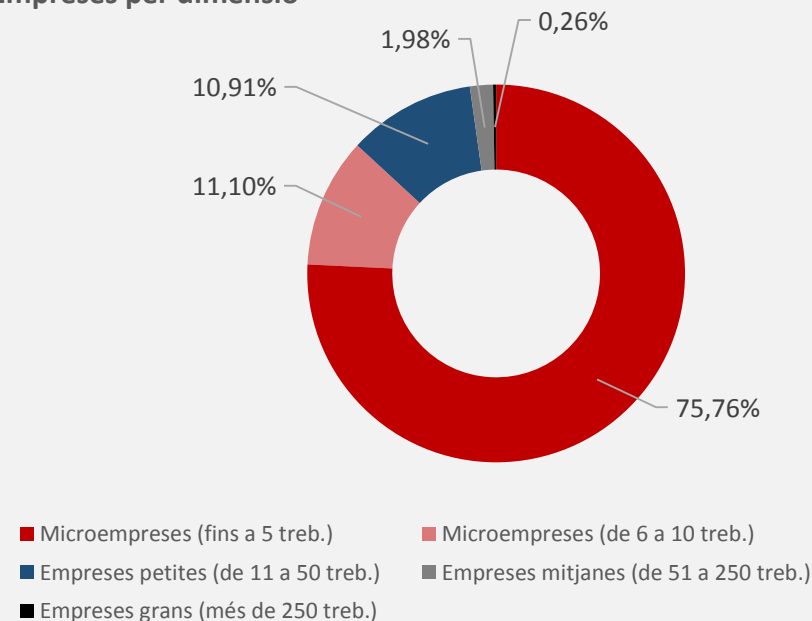
Agrupacions sectorials	2008		2017		Variació 2008-2016	
	Nombre	%	Nombre	%		
1 Recursos humans i ETT	5	0,08%	8	0,14%	60,00%	↑
2 Cultura, art, esport i oci	209	3,20%	256	4,40%	22,49%	↖
3 Salut	117	1,79%	141	2,42%	20,51%	↖
4 Ramaderia i agricultura	215	3,30%	247	4,24%	14,88%	↖
5 Serveis socials	37	0,57%	42	0,72%	13,51%	↖
6 Educació i recerca	148	2,27%	166	2,85%	12,16%	↖
7 Hostaleria i turisme	453	6,94%	495	8,50%	9,27%	↖
8 Administració pública	199	3,05%	217	3,73%	9,05%	↖
9 Agroindústria	206	3,16%	224	3,85%	8,74%	↖
10 Subministrament	29	0,44%	31	0,53%	6,90%	↖
11 Tecnologies de la informació	96	1,47%	101	1,74%	5,21%	↖
12 Estètica i serveis personals	232	3,56%	244	4,19%	5,17%	↖
13 Química	66	1,01%	69	1,19%	4,55%	↖
14 Serveis a edificis	106	1,63%	105	1,80%	-0,94%	↘
15 Transport i logística	303	4,65%	295	5,07%	-2,64%	↘
16 Serveis financers i empresarials	367	5,63%	355	6,10%	-3,27%	↘
17 Comerç	1237	18,96%	1146	19,69%	-7,36%	↘
18 Automoció	238	3,65%	219	3,76%	-7,98%	↘
19 Altres indústries	33	0,51%	30	0,52%	-9,09%	↘
20 Metall	471	7,22%	412	7,08%	-12,53%	↘
21 Fusta	247	3,79%	179	3,08%	-27,53%	↘
22 Tèxtil-confecció	109	1,67%	62	1,07%	-43,12%	↓
23 Construcció	1.384	21,22%	777	13,35%	-43,86%	↓
TOTAL EMPRESSES	6.523	100%	5.821	100%	-11%	↘

Dimensió empresarial

Osona té una estructura empresarial amb **predomini de la microempresa**, amb un 75,76% d'empreses fins a 5 treballadors, i se situa per damunt de la mitjana de les Comarques Centrals i de Catalunya. Aquesta estructura és fruit d'un teixit tradicionalment d'empresa familiar i, a més a més, pel fet de tenir un volum superior d'empreses del sector primari. El 85,50% de les empreses del sector agrícola tenen menys de 5 treballadors.

El comerç i els serveis tenen una estructura molt similar a la mitjana de Catalunya en relació a la distribució d'empreses segons el nombre de treballadors. La indústria, en canvi, té una estructura amb més presència de petites i mitjanes empreses. De fet, la reducció d'empreses industrials es deu a la reducció de microempreses industrials i a l'augment d'empreses mitjanes i grans (>50 treballadors) d'aquest sector.

Empreses per dimensió

Dimensió empresarial. Distribució de les empreses per nombre de treballadors

2017 (II Trim.)

	OSONA		ALT PENEDES		BAGES		CATALUNYA	
	Empreses	%	Empreses	%	Empreses	%	Empreses	%
Total autònoms	16.756		7.663		12.071		551.641	
Total societats mercantils	5.821	100,00%	3.474	100,00%	5.310	100,00%	260.575	100,00%
Microempreses (fins a 10 treb.)	5.056	86,86%	2.964	85,32%	4.513	84,99%	223.577	85,80%
Empreses petites (11 a 50 treb.)	635	10,91%	410	11,80%	662	12,47%	29.706	11,40%
Empreses mitjanes (51 a 250 treb.)	115	1,98%	91	2,62%	116	2,18%	6.233	2,39%
Empreses grans (més de 250 treb.)	15	0,26%	9	0,26%	19	0,36%	1.059	0,41%
TOTAL EMPRESES	22.577		11.137		17.381		812.216	

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Les **agrupacions sectorials que més van créixer**, tant en nombre d'assalariats com en nombre d'empreses, durant el període 2008-2017 van ser:

- Serveis socials, TIC, ramaderia i agricultura, hostaleria, agroindústria, cultura, esport i lleure, educació i recerca, química, serveis personals i salut.

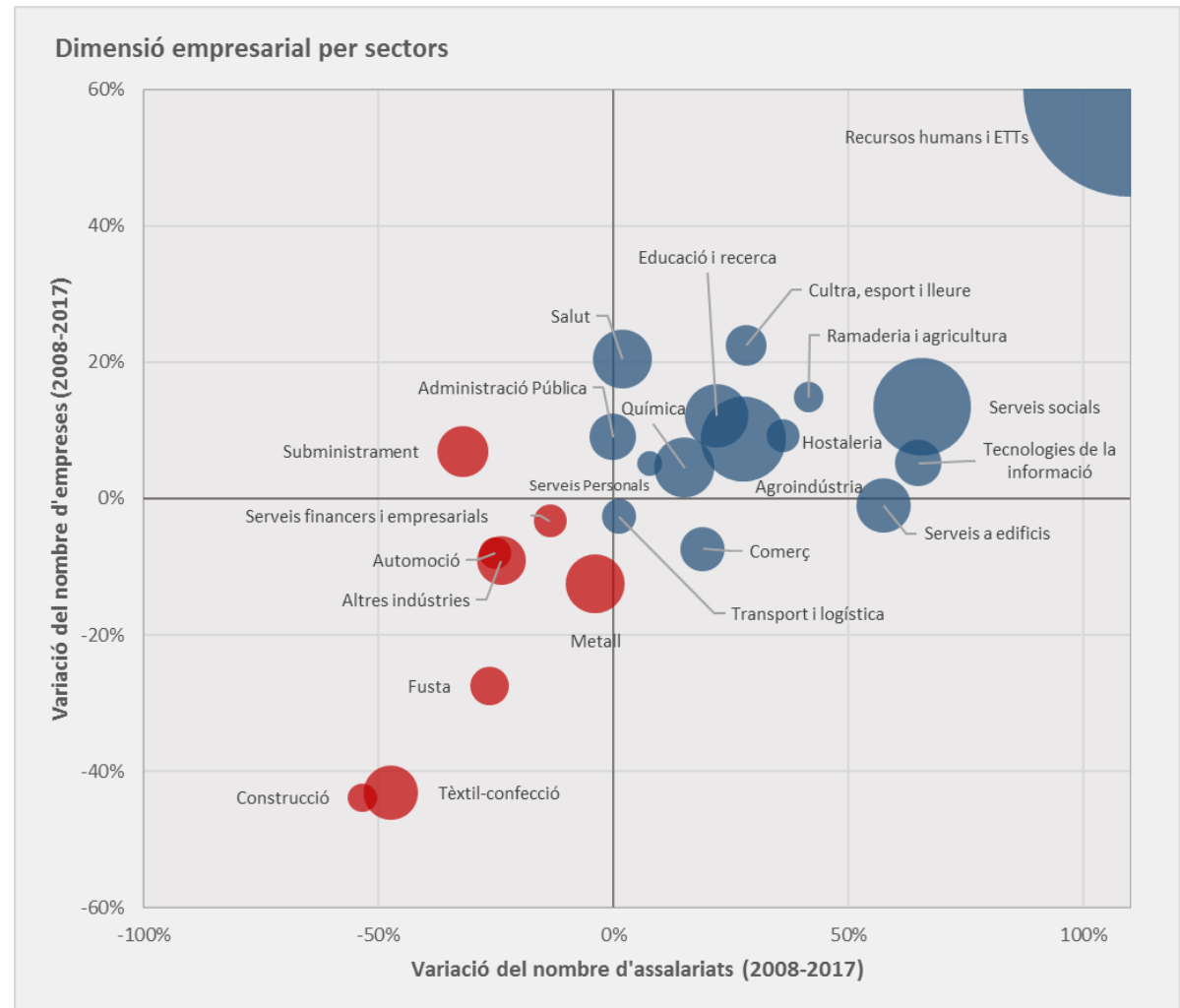
En contraposició, aquelles **agrupacions sectorials que van destruir ocupació i empresa** i no s'han recuperat són:

- Construcció, tèxtil i confecció, fusta, metall, automoció, serveis financers i empresarials i altres indústries.

El sector del metall va patir una reestructuració empresarial durant el període de crisi econòmica, reduint microempreses i concentrant l'activitat en empreses més grans. L'evolució actual mostra una tendència positiva en la recuperació del sector.

El sector comerç ha reduït el nombre d'empreses i ha augmentat el nombre d'assalariats, principalment a causa del creixement de les grans superfícies i la reducció del petit comerç.

Finalment, el creixement de les ETT és conseqüència del nou model de contractació.

Estructura empresarial municipal

Vic no solament concentra un percentatge important de les empreses de la comarca, sinó que també en proporció, és el municipi que més pes té d'empreses de serveis (54,78%), molt similar a la mitjana catalana. En part perquè hi concentra empreses que donen serveis a la resta de la comarca. **Manlleu** i **Torelló**, en canvi, tenen un perfil molt més industrial, similar a la mitjana de la comarca.

Analitzat el pes per sectors a nivell municipal en base al nombre d'empreses, el municipi amb més % d'empreses del sector primari és **Les Masies de Voltregà**; del sector industrial és **Sant Vicenç de Torelló**; de la construcció **Calldetenes**, i del comerç, **Prats de Lluçanès**.

Nombre d'empreses per sectors (municipis que concentren el 85% de les empreses en ordre decreixent)

Municipi	Agricultura i ramaderia	Indústria	Construcció	Comerç	Serveis	Total empreses
Vic	1,6%	12,1%	7,0%	24,4%	54,9%	2.061
Manlleu	3,7%	22,2%	7,7%	23,8%	42,7%	600
Torelló	0,8%	27,3%	9,3%	19,2%	43,4%	396
Gurb	12,3%	23,7%	8,3%	18,2%	37,5%	253
Tona	3,3%	17,5%	10,2%	24,4%	44,7%	246
Centelles	1,4%	26,5%	11,2%	18,6%	42,3%	215
Taradell	3,6%	19,8%	12,0%	21,9%	42,7%	192
Les Masies de Voltregà	20,0%	27,6%	3,4%	17,9%	31,0%	145
Roda de Ter	0,0%	16,3%	17,8%	19,4%	46,5%	129
Balenyà	1,6%	26,8%	18,9%	20,5%	32,3%	127
Seva	1,7%	17,4%	14,8%	8,7%	57,4%	115
Calldetenes	6,5%	14,0%	20,4%	21,5%	37,6%	93
Prats de Lluçanès	7,8%	12,2%	14,4%	24,4%	41,1%	90
Sant Julià de Vilatorrada	6,0%	14,3%	15,5%	21,4%	42,9%	84
Sant Hipòlit de Voltregà	7,5%	16,3%	13,8%	18,8%	43,8%	80
Santa Eugènia de Berga	2,5%	38,0%	5,1%	15,2%	39,2%	79
Sant Vicenç de Torelló	1,4%	42,5%	9,6%	11,0%	35,6%	73
Osona	4,5%	18,6%	9,4%	20,4%	47,1%	5.821
Comarques Centrals	3,6%	17,5%	9,3%	21,2%	48,3%	13.589
Catalunya	1,00%	9,84%	9,21%	22,67%	57,29%	260.575

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Principals empreses i activitats econòmiques

Principals activitats econòmiques (II trimestre 2017)

Principals activitats econòmiques (CCAE-2009)	2015	2016	2017
1 472 - Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats	4,13%	3,96%	4,12%
2 477 - Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	4,03%	3,98%	3,85%
3 561 - Restaurants i establiments de menjars	3,31%	3,69%	3,78%
4 494 - Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances	3,35%	3,62%	3,68%
5 960 - Altres activitats de serveis personals	3,54%	3,66%	3,66%
6 841 - Administració pública i de la política econòmica i social	3,38%	3,47%	3,42%
7 432 - Instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions d'edificis i obres	3,12%	3,14%	3,20%
8 563 - Establiments de begudes	3,26%	3,11%	3,08%
9 412 - Construcció d'edificis	2,34%	2,77%	2,78%
10 014 - Producció ramadera	2,69%	2,85%	2,75%
TOTAL EMPRESES	5.735	5.853	5.821

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per volum de **facturació**, entre les **15 primeres empreses d'osona** predominen les del sector agroalimentari (11 empreses), les empreses del sector de la metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics (2 empreses) i dues empreses dedicades a la fabricació de maquinària de béns d'equip.

Si ho valorem per activitats, les **més freqüents** a la comarca són els comerços de productes alimentaris i especialitzats, els restaurants i bars, les empreses de transport de mercaderies, les de serveis personals, essencialment perruqueries, l'administració pública, sobretot ajuntaments, les empreses d'instal·lacions a edificis i obres, les de construcció d'edificis i les que es dediquen a la ramaderia.

Rànquing de les 15 empreses amb més facturació (M€)

Nom	Municipi	Facturació
BON PREU SA	Les Masies de Voltregà	985,3
LA FARGA	Les Masies de Voltregà	888,0
CASA TARRADELLAS SA	Gurb	854,7
PATEL SA	L'Esquirol	316,4
CARNICAS TONI JOSEP SL	Vic	134,3
CARNICAS SOLA SA	Gurb	134,0
MAFRIGES SA	Sant Vicenç de Torelló	117,0
GRUP BAUCCELLS ALIMENTACIO SL	Vic	108,9
GIRBAU SA	Vic	96,5
BARRY CALLEBAUT MANUFACTURING IBERICA SA	Gurb	92,7
EMBUTIDOS MONELLS SA	Seva	88,6
INDUSTRIAS CARNICAS MONTRONILL SA	Vic	79,1
ALACER MAS SL	Gurb	75,1
PINSOS SANT ANTONI SA	Vic	71,9
CATA ELECTRODOMÉSTICOS SL	Torelló	70,6

Font: Estructura Empresarial de la demarcació de Barcelona, 2017

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Evolució dels autònoms per sector

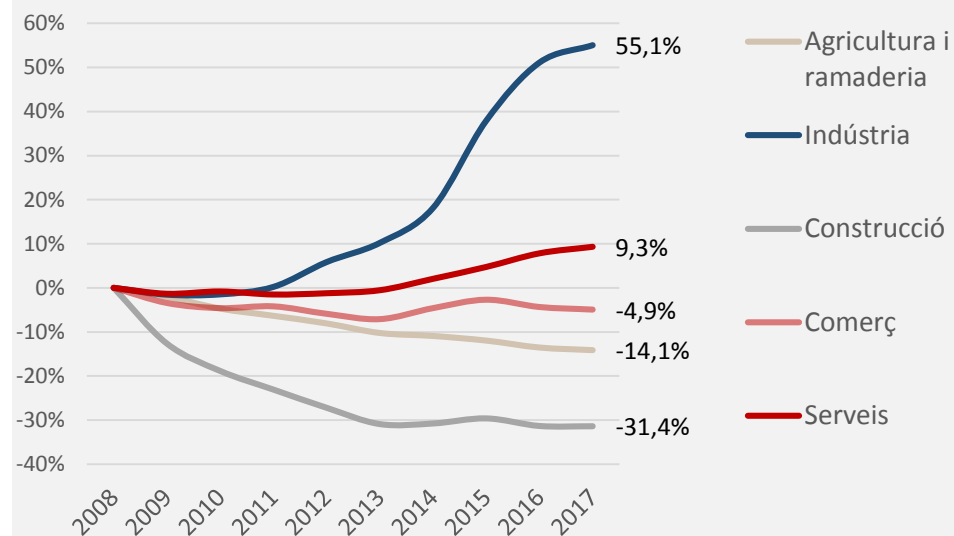
La comarca manté una estructura productiva amb un % més alt d'autònoms (24,70%) sobre el total dels llocs de treball que altres comarques, tot i que la sortida de la crisi ha portat un creixement més alt del nombre d'assalariats. El comportament dels autònoms no ha estat igual en tots els sectors des del 2008.

Destaca que la crisi econòmica ha afectat de forma molt especial el nombre d'autònoms de la indústria, ja que ara n'hi ha un 55,1% més que el 2008. Aquest pes important es produeix pel creixement en escorxadors i en l'elaboració de productes carnis.

A l'altra banda se situen els autònoms de la construcció com a conseqüència de la baixada de l'activitat durant la crisi. També els agricultors i ramaders autònoms s'han reduït respecte al 2008.

Pel que fa als serveis, també el nombre d'autònoms ha crescut en aquest sector, sobretot per l'evolució dels sectors educatius i de la salut. En canvi, els autònoms del comerç disminueixen perquè la crisi ha afectat el petit comerç i no les grans superfícies.

Evolució del nombre d'autònoms respecte al 2008

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Nº d'autònoms per sectors

Autònoms	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Agricultura	1.339	1.312	1.276	1.254	1.231	1.202	1.193	1.179	1.158	1.150
Indústria	2.964	2.918	2.920	2.970	3.137	3.266	3.501	4.088	4.479	4.596
Construcció	3.029	2.646	2.458	2.330	2.205	2.093	2.097	2.132	2.080	2.078
Comerç	2.735	2.641	2.609	2.620	2.574	2.541	2.609	2.661	2.616	2.600
Serveis	5.792	5.715	5.745	5.705	5.722	5.761	5.911	6.067	6.246	6.332
TOTAL	15.859	15.232	15.008	14.879	14.869	14.863	15.311	16.127	16.579	16.756

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Altes d'empreses i autònoms

A Osona es detecta un salt important en el **creixement** de les noves constitucions de societats mercantils i emprenedors autònoms arran de la recuperació econòmica, **a partir de l'any 2014**. El 2015 va ser l'any en què la variació interanual va ser més alta, amb la creació de 343 noves societats mercantils i de 826 nous autònoms. Durant el 2016, mentre les societats mercantils han mantingut el ritme de creixement (379 altes), els autònoms han estat inferiors a l'any anterior (434 altes).

Globalment, les activitats més dinàmiques en noves constitucions estan relacionades amb la restauració, immobiliàries, el transport de mercaderies, activitats de reformes, instal·lacions i acabaments d'edificis. A més a més, majoritàriament a l'inici del període de recuperació, les noves altes empresarials eren S.L i S.C.P, mentre que ara són fonamentalment S.L.

Activitats econòmiques amb més altes empresarials a Osona (2016)

Activitats econòmiques (CCAIE-2009)	2016	Societats mercantils	Emprenedors autònoms
5630 Establiments de begudes	61	13	48
6820 Lloguer de béns immobiliaris per compte propi	51	19	32
5610 Restaurants i establiments de menjars	36	17	19
4399 Altres activitats especialitzades de la construcció	30	5	25
4941 Transport de mercaderies per carretera, excepte mudances	26	10	16
9602 Perruqueria i altres activitats d'estètica	23	3	20
4721 Comerç al detall de fruites i hortalisses en establiments especialitzats	19	0	19
0161 Activitats de suport a l'agricultura	14	2	12
4121 Construcció d'edificis residencials	13	7	6
4321 Instal·lacions elèctriques	13	8	5
4110 Promoció immobiliària	13	13	0
4520 Manteniment i reparació de vehicles de motor	13	5	8
4771 Comerç al detall de peces de vestir en establiments especialitzats	13	3	10
8559 Altres activitats d'educació	9	4	5

Font: Registre mercantil

Noves altes empresarials a Osona

	2015	2016
Societats Mercantils	343	379
SA	2	2
AIE	0	0
SC	2	3
SCCL	4	2
SCP	102	32
SL	182	303
SLP	5	5
SLU	0	1
SRL	3	0
UTE	6	1
COMUNITAT DE BÉNS	37	30
Emprenedors Autònoms	826	434
Total	1169	813

OCUPACIÓ

Evolució dels llocs de treball

Variació dels llocs de treball

	2000	2008	2013	2017	var. 2000-2008	var. 2008-2013	var. 2013-2017	var. 2000-2017	var. 2008-2017
Osona	52.097	64.115	54.293	67.833	23,07%	-15,32%	24,94%	30,21%	5,80%
Catalunya	2.711.922	3.347.173	2.812.072	3.194.664	23,42%	-15,99%	13,61%	17,80%	-4,56%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Nombre de llocs de treball d'Osona sobre Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Osona ha recuperat els llocs de treball d'abans de la crisi econòmica, mentre que Catalunya encara està lluny de fer-ho. En general, la comarca i el país van viure del 2000 al 2008 un creixement de llocs de treball molt similar en relació a la variació interanual, en el mateix sentit, durant la crisi econòmica (2008-2013), la pèrdua de llocs de treball també va ser similar, d'entre el 15% i el 16%. La diferència està en el període de recuperació; mentre que **els llocs de treball van créixer un 24,94% a Osona en el període 2013-2017**, a Catalunya només ho van fer un 13,61%.

Aquest fet ha provocat que a partir del 2013 el pes dels treballadors d'Osona augmentés proporcionalment al volum del país. L'any 2013 els treballadors d'Osona representaven l'1,93% del total de Catalunya, xifra molt similar a la del 2000; en canvi, el segon trimestre del 2017, els treballadors de la comarca van passar a representar el 2,12% després d'anys de creixement continuat.

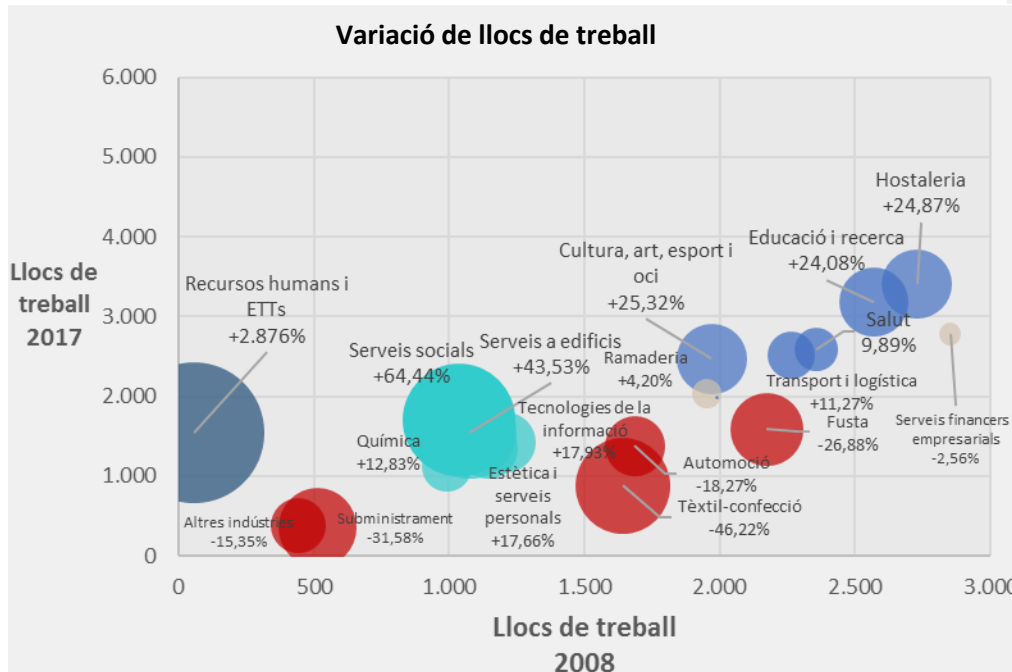
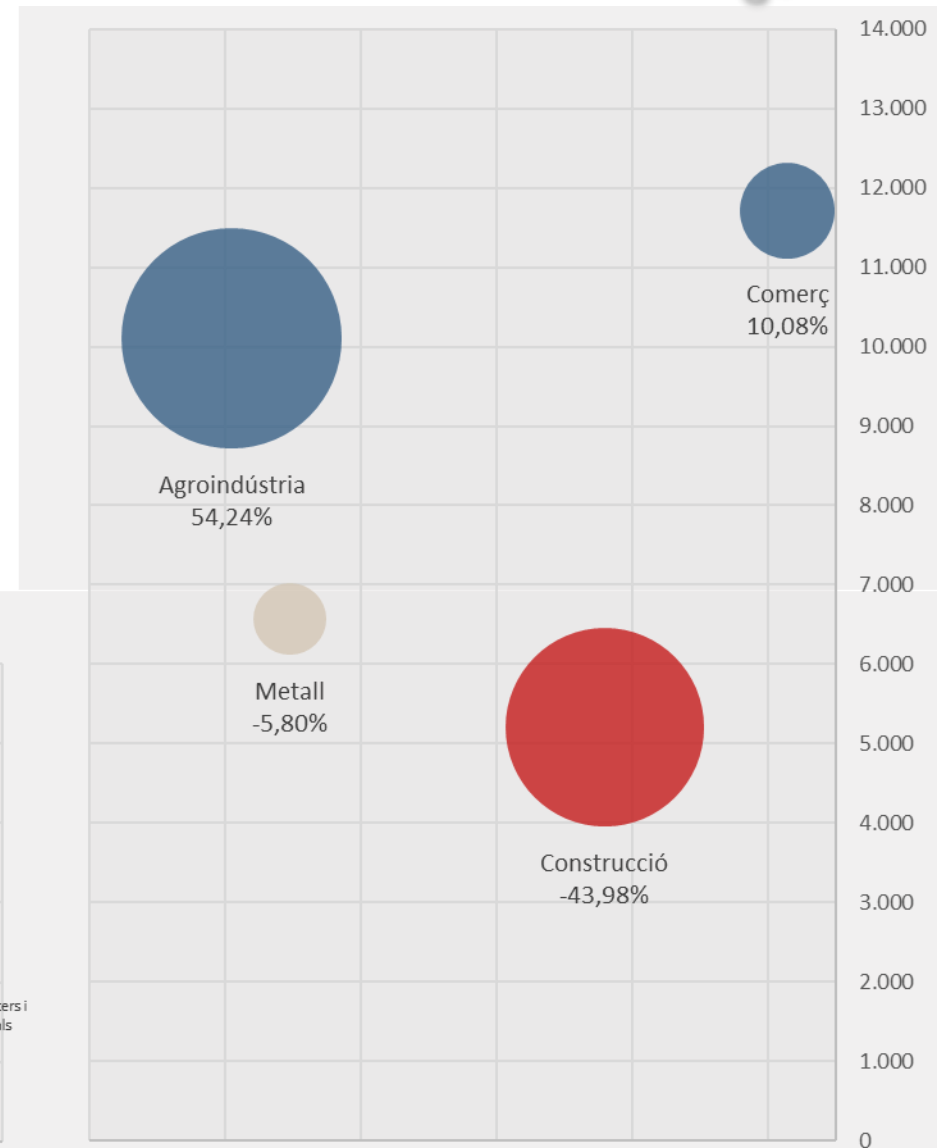
4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Evolució llocs de treball per agrupacions sectorials

La recuperació de llocs de treball no ha estat igualitària per a totes les agrupacions sectorials, en aquest sentit, de les principals de la comarca, l'**agroindústria** manté un creixement exponencial, el **comerç** un creixement més moderat, el **metall** una destrucció de llocs de treball moderat i la **construcció** una destrucció desmesurada.

En relació a la resta, es consoliden les agrupacions relacionades amb l'hostaleria, la salut, l'educació, la logística i l'esport amb creixements constants. A més a més, serveis socials, química, TIC, estètica, serveis a edificis i les ETT emergeixen com a noves agrupacions amb potencial, mentre que la resta disminueixen o s'estanquen.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Autònoms i assalariats

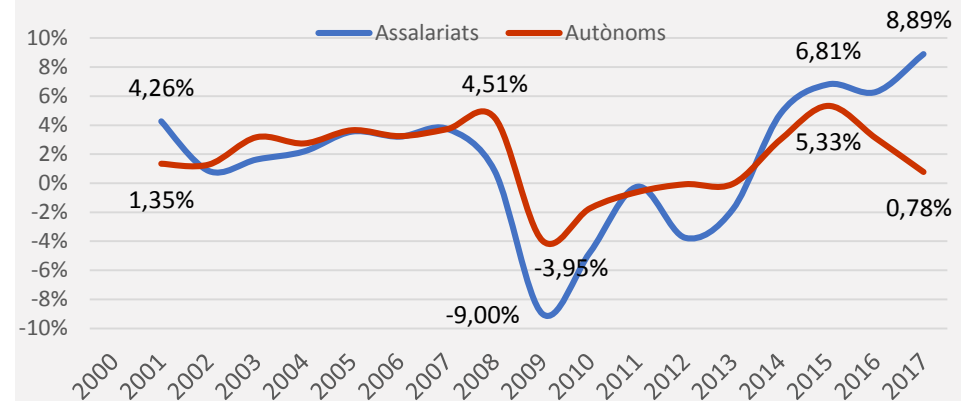
La comarca manté una estructura productiva amb un **percentatge més alt d'autònoms (24,70%)** sobre el total dels llocs de treball que altres comarques, com per exemple l'Alt Penedès (20,7%) o el Bages (20,1%) i, en general, que la mitjana de les Comarques Centrals (23,2%), però sobretot es diferencia de la mitjana de Catalunya (17,27%). Aquest pes important dels treballadors autònoms es produeix per dos motius principals: d'una banda, pel creixement en escorxadors i en l'elaboració de productes carnis i, de l'altra, en menor mesura, pel pes cada cop més gran del sector ramader i per la proliferació d'autònoms del sector de la construcció, concretament a les activitats immobiliàries.

Malgrat aquesta particularitat productiva, la sortida de la crisi ha portat a un creixement més alt del nombre d'assalariats. Aquests han crescut, respecte al segon trimestre del 2016, un 8,89%, mentre que els autònoms només ho han fet un 0,78%. La tendència sembla que es mantindrà pel creixement del sector serveis, que malgrat tenir una presència menor en comparació amb Catalunya, és el que està generant més llocs de treball assalariat.

2017	Osona	Alt Penedès	Bages	Catalunya
Llocs de treball	67.833	38.187	64.025	3.194.664
Assalariats	51.077	30.278	51.159	2.643.023
Autònoms	16.756	7.909	12.866	551.641

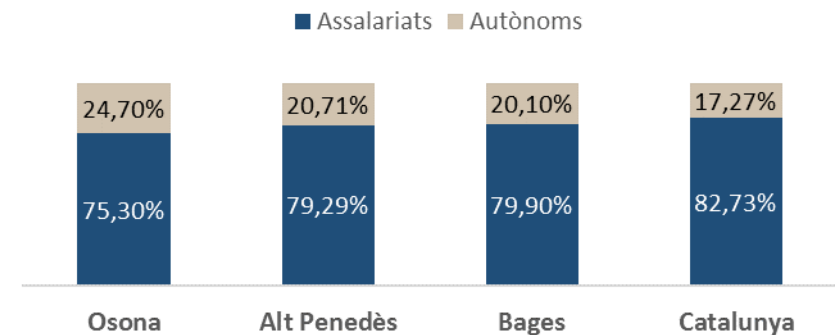
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Variació interanual del nombre d'assalariats i d'autònoms

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Treballadors assalariats i autònoms (II trim 2017)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Ocupació

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

En relació al creixement d'assalariats i autònoms detectem el següent comportament arran de la crisi; si parlem d'assalariats, destaca l'**agroindústria**, que ha registrat un creixement del 20%, seguint la tendència del període de recuperació econòmica. Altres indústries (12,4%), l'hostaleria (12,2%), els serveis financers i empresarials (12%), i els serveis a edificis (12%), són sectors que també destaquen per generar ocupació d'assalariats.

Les empreses de treball temporal figuren com a l'activitat que més ocupació ha creat en el darrer any, però d'aquest fet no se'n desprèn una lectura sectorial, sinó un nou model de contractació i selecció externalitzat.

La comparativa del **creixement d'assalariats** durant el període de constricció econòmica (2008-2013) i el període de recuperació (2013-2017) permet veure quins són els sectors amb pèrdua important d'ocupació assalariada (construcció, tèxtil, altres indústries, la fusta) i quins els que més han contribuït al creixement de llocs de treball durant la segona fase (serveis a edificis, les tecnologies de la informació, l'hostaleria, cultura, esport i lleure, i transport i logística).

En relació als **autònoms**, si bé el **creixement s'ha moderat** aquest darrer any, encara trobem una concentració molt alta i cada cop més en l'agroindústria, bàsicament pel creixement d'autònoms que es dediquen al sacrifici del bestiar. A més a més, destaquen la salut i l'educació com a agrupacions creixents en autònoms. Les agrupacions amb més reducció d'autònoms són la construcció i el comerç, sobretot el petit comerç, més afectat per la crisi.

Assalariats per agrupacions sectorials		2017	Variació	Variació	Variació	Variació
		Nombre	2016-2017	2008-2017	2008-2013	2013-2017
1	Comerç	9.407	6,6%	19,0%	-5,90%	26,46%
2	Agroindústria	6.959	20,0%	27,6%	0,00%	27,64%
3	Metall	5.910	7,8%	-3,9%	-25,74%	29,38%
4	Educació i recerca	2.855	1,6%	22,0%	5,43%	15,68%
5	Construcció	2.713	9,7%	-53,4%	-61,47%	20,90%
6	Hostaleria	2.340	12,2%	36,0%	-11,92%	54,46%
7	Salut	2.102	2,1%	1,9%	-5,04%	7,30%
8	Administració Pública	1.985	4,5%	-0,2%	-12,58%	14,21%
9	Cultura, art, esport i lleure	1.897	10,6%	28,2%	-14,39%	49,72%
10	Serveis socials	1.682	3,6%	65,7%	33,10%	24,50%
11	Serveis financers i empresarials	1.679	12,0%	-13,5%	-30,26%	24,09%
12	Recursos humans i ETTs	1.540	36,6%	2861,5%	226,92%	805,88%
13	Transport i logística	1.507	4,9%	1,2%	-28,88%	42,30%
14	Serveis a edificis	1.317	12,0%	57,5%	-9,09%	73,29%
15	Fusta	1.156	8,9%	-26,4%	-37,45%	17,72%
16	Química	1.055	7,5%	15,2%	-6,11%	22,67%
17	Tecnologies de la informació	1.052	1,6%	64,4%	6,25%	54,71%
18	Automoció	953	4,6%	-25,2%	-29,04%	5,42%
19	Ramaderia i agricultura	943	0,0%	41,6%	15,17%	22,95%
20	Tèxtil-confecció	776	7,2%	-47,4%	-53,05%	11,98%
21	Estètica i serveis personals	612	0,3%	7,7%	-12,32%	22,89%
22	Subministrament	337	3,7%	-32,1%	-4,44%	-28,90%
23	Altres indústries	300	12,4%	-23,9%	-41,88%	31,00%
TOTAL		51.077	9,0%	5,8%	-18,3%	29,5%

Autònoms per agrupacions sectorials		2017	Variació	Variació	Variació	Variació
		Nombre	2016-2017	2008-2017	2008-2013	2013-2017
1	Agroindústria	3.145	4,7%	186,2%	61,24%	77,48%
2	Construcció	2.493	0,0%	-28,1%	-27,99%	-0,20%
3	Comerç	2.306	-0,7%	-15,7%	-7,09%	-9,25%
4	Serveis financers i empresarials	1.100	3,1%	20,6%	2,41%	17,77%
5	Ramaderia i agricultura	1.090	-0,2%	-15,2%	-10,66%	-5,05%
6	Hostaleria	1.069	1,1%	5,8%	-2,77%	8,86%
7	Transport i logística	1.011	0,2%	30,6%	-9,17%	43,81%
8	Estètica i serveis personals	734	0,4%	27,4%	-2,26%	30,37%
9	Metall	662	-0,5%	-19,9%	-18,77%	-1,34%
10	Cultura, art, esport i lleure	573	3,2%	16,7%	0,20%	16,46%
11	Salut	488	3,8%	66,0%	34,69%	23,23%
12	Fusta	433	-4,2%	-28,2%	-21,06%	-9,03%
13	Automoció	425	0,0%	3,2%	-0,24%	3,41%
14	Tecnologies de la informació	375	-2,8%	-34,2%	-9,47%	-27,33%
15	Educació i recerca	335	1,8%	45,7%	13,91%	27,86%
16	Serveis a edificis	226	0,0%	-5,4%	-5,02%	-0,44%
17	Tèxtil-confecció	107	-9,3%	-35,5%	-36,75%	1,90%
18	Altres indústries	75	4,2%	53,1%	42,86%	7,14%
19	Química	62	-4,6%	-16,2%	-17,57%	1,64%
20	Serveis socials	20	5,3%	0,0%	-25,00%	33,33%
21	Subministrament	14	16,7%	-17,6%	-41,18%	40,00%
22	Recursos humans i ETTs	8	0,0%	60,0%	60,00%	0,00%
23	Administració Pública	5	25,0%	66,7%	-33,33%	150,00%
TOTAL		16.756	1,1%	5,7%	-6,3%	12,7%

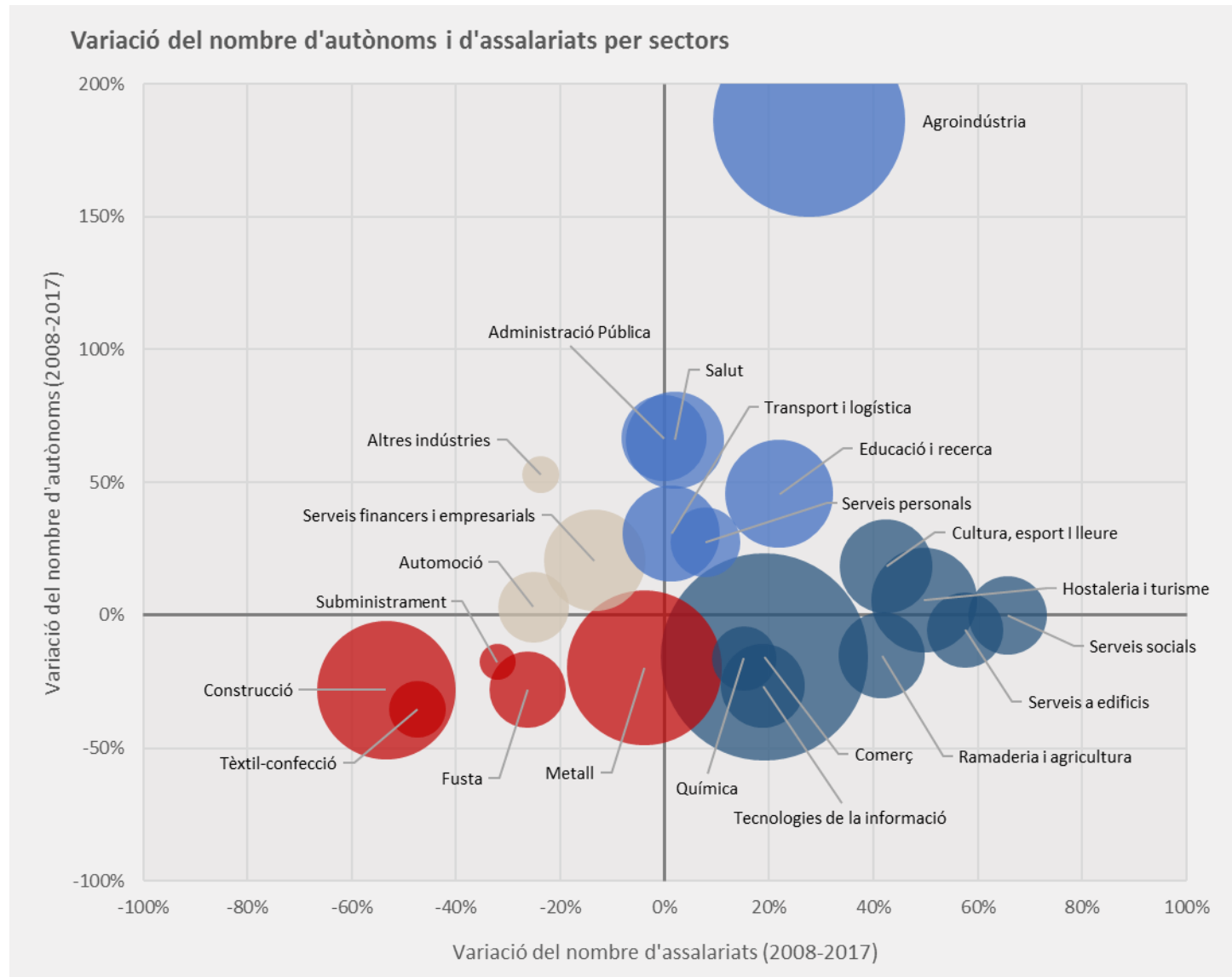
4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Les agrupacions sectorials que han tingut una tendència de més creixement d'assalariats que d'autònoms són les relacionades amb els recursos humans i les ETT, l'hostaleria i el turisme i la cultura, esport i lleure. En canvi, aquelles que han crescut més en autònoms que en assalariats són l'agroindústria, la salut i l'educació i la recerca, serveis personals i la logística.

Les agrupacions que han destruït teixit productiu assalariat, però n'han creat d'autònom, són els serveis financers, l'automoció i altres indústries. En canvi, les que han expandit el treball assalariat alhora que destrüïen ocupació autònoma són les TIC, la química, el comerç, la ramaderia, serveis socials i serveis a edificis.

Finalment, aquelles que destrüïen ocupació en general són el tèxtil, la construcció, la fusta, el subministrament i el metall.

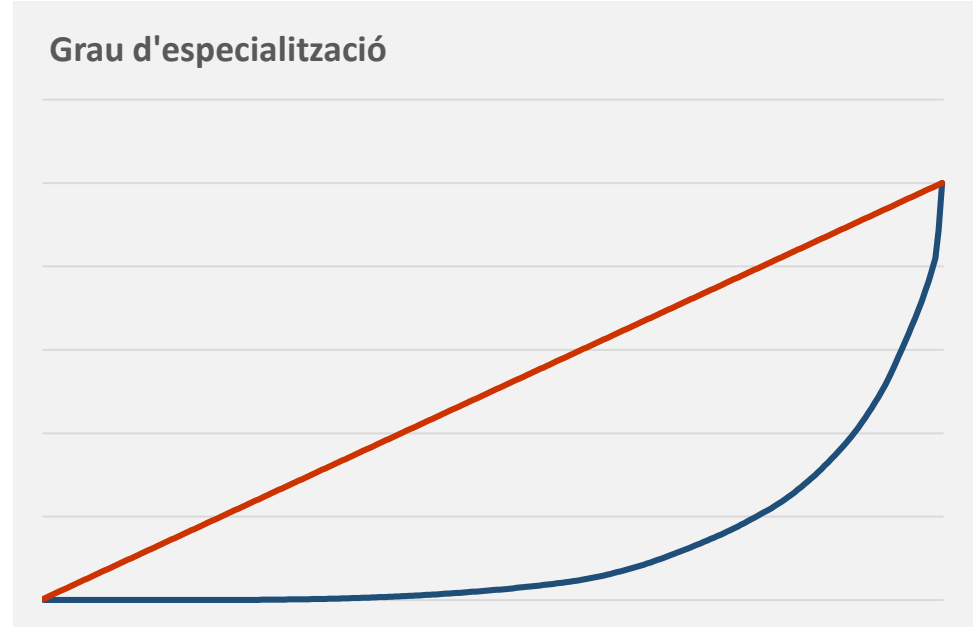
Grau d'especialització i diversificació sectorial

Una economia competitiva és aquella que té un grau d'especialització i de diversificació alt, és a dir, una economia que reparteix la seva activitat econòmica en diferents agrupacions sectorials de forma equitativa: agroindústria, comerç, metall, però que alhora està molt especialitzada en poques activitats d'aquella agrupació sectorial. La dispersió d'activitats d'un sector pot evitar que aquest sigui competitiu per falta d'especialització.

Per aquest motiu, calculem el grau d'especialització i de diversificació de les economies a través de la distribució de llocs de treball en, per una banda, les agrupacions sectorials, per calcular el grau de diversificació, i per l'altra banda, les activitats econòmiques (CCAIE 3 dígit) per calcular el grau d'especialització.

El grau d'especialització i de diversificació pren valors de 0 a 1, on 1 equival a màxima especialització i diversificació i 0 equival a mínima especialització i diversificació. És a dir, un valor proper a 1 en grau d'especialització equivaldria a què més del 50% dels llocs de treball es concentren en poques activitats econòmiques, en canvi, un valor proper a 0 equivaldria a un repartiment més equitatiu entre les activitats existents.

Grau d'especialització

El grau d'especialització es representa gràficament com una corba de distribució, el valor 0 implicaria una recta com la de color vermell al gràfic, mentre que el valor 1 tendiria a allunyar-se com ho fa la corba blava, que representa la distribució d'activitats actual a la comarca d'Osona.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Osona presenta un **grau d'especialització elevat** (0,763), és a dir, concentra l'ocupació dels seus treballadors en poques activitats.

A més a més, presenta un **grau de diversificació mitjà** (0,548), és a dir, els sectors que tenen un grau de concentració més alt en llocs de treball són l'agroindústria, el comerç, el metall, la construcció, les ETT i els serveis a edificis, i l'hostaleria i el turisme, en aquest sentit, una economia forta exigeix diversificar més l'economia en altres sectors.

Ara bé, Osona també presenta un grau d'especialització molt alt en el sacrifici del bestiar, en el comerç al detall, sobretot a supermercats, en l'administració pública, en el transport de mercaderies per carretera i en restaurants i establiments de menjar.

	assalariats	autònoms	TOTAL	%
101 - Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	4.472	3.030	7.502	11,06%
471 - Comerç al detall en establiments no especialitzats (supermercats)	4.222	216	4.438	6,54%
841 - Administració pública i de la política econòmica i social	1.918	2	1.920	2,83%
494 - Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances	1.102	601	1.703	2,51%
561 - Restaurants i establiments de menjars	1.231	343	1.574	2,32%
782 - Activitats de les empreses de treball temporal (ETT)	1.538	0	1.538	2,27%
861 - Activitats hospitalàries	1.431	0	1.431	2,11%
432 - Instal·lacions elèctriques, lampisteria i altres instal·lacions	790	509	1.299	1,91%
812 - Activitats de neteja	1.166	113	1.279	1,89%
477 - Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	694	568	1.262	1,86%
014 - Producció ramadera	728	534	1.262	1,86%
472 - Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac	720	471	1.191	1,76%
412 - Construcció d'edificis	595	585	1.180	1,74%
289 - Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	1.118	58	1.176	1,73%
563 - Establiments de begudes (Bars)	577	568	1.145	1,69%
960 - Altres activitats de serveis personals (Perruqueries i similars)	534	606	1.140	1,68%
463 - Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac	862	143	1.005	1,48%
853 - Educació secundària	929	26	955	1,41%
452 - Manteniment i reparació de vehicles de motor	574	340	914	1,35%
881 - Activitats de serveis socials sense allotjament	889	6	895	1,32%
Pes del TOP 5 en assalariats, autònoms i total	26,54%	32,17%	25,26%	
Pes del TOP 20	50,98%	52,04%	51,32%	
TOTAL	51.177	16.756	67.833	
Grau d'especialització (1 molt especialitzat - 0 no especialitzat)				0,763

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Grau d'especialització de Vic

	Llocs de treball	%
101 - Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	3.572	14,05%
861 - Activitats hospitalàries	1.423	5,60%
782 - Activitats de les empreses de treball temporal (ETT)	1.337	5,26%
812 - Activitats de neteja	951	3,74%
854 - Educació postsecundària (Universitat)	794	3,12%
Pes del TOP 5 d'activitats més freqüents		31,77%
Pes del TOP 20 d'activitats més freqüents		60,77%
TOTAL	25.424	
Grau d'especialització (1 molt especialitzat - 0 no especialitzat)	0,815	

Grau d'especialització de Manlleu

	Llocs de treball	%
273 - Fabricació de cables i dispositius de cablatge	394	7,14%
881 - Activitats de serveis socials sense allotjament	353	6,39%
101 - Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	316	5,72%
841 - Administració pública i de la política econòmica i social	212	3,84%
477 - Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	191	3,46%
Pes del TOP 5 d'activitats més freqüents		26,55%
Pes del TOP 20 d'activitats més freqüents		50,36%
TOTAL	5.522	
Grau d'especialització (1 molt especialitzat - 0 no especialitzat)	0,811	

Grau d'especialització de Granollers

	Llocs de treball	%
471 - Comerç al detall en establiments no especialitzats	2.020	7,21%
861 - Activitats hospitalàries	1.698	6,06%
812 - Activitats de neteja	1.216	4,34%
204 - Fabricació de sabons, detergents i altres articles de neteja i abrillantament; fabricació de perfums i productes de cosmètica	980	3,50%
841 - Administració pública i de la política econòmica i social	847	3,02%
Pes del TOP 5 d'activitats més freqüents		24,14%
Pes del TOP 20 d'activitats més freqüents		53,19%
TOTAL	28.005	
Grau d'especialització (1 molt especialitzat - 0 no especialitzat)	0,785	

Grau d'especialització de Caldes de Montbui

	Llocs de treball	%
721 - Recerca i desenvolupament en ciències naturals i tècniques	297	5,21%
871 - Activitats de serveis socials amb allotjament i cures d'infermeria	269	4,72%
464 - Comerç a l'engròs d'articles d'ús domèstic	224	3,93%
477 - Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	222	3,90%
132 - Fabricació de teixits tèxtils	218	3,83%
Pes del TOP 5 d'activitats més freqüents		21,59%
Pes del TOP 20 d'activitats més freqüents		59,56%
TOTAL	5.698	
Grau d'especialització (1 molt especialitzat - 0 no especialitzat)	0,807	

Índex d'especialització

L'índex d'especialització estableix en quines activitats és especialista la comarca sobre el total d'aquesta activitat econòmica en el conjunt català. En aquesta línia, trobem que la primera activitat econòmica amb més **índex d'especialització** (% volum sobre el total de Catalunya d'aquesta activitat), la **indústria càrnia**, coincideix amb la que té el **grau d'especialització** més alt (% volum sobre el total de la comarca).

En canvi, els següents sectors: indústria del cuir i del calçat, mobles, silvicultura i explotació forestal, pesca i aqüicultura i indústria de la fusta i el suro, malgrat ser activitats amb poc pes a l'economia osonenca, com en el conjunt de Catalunya, representen un pes específic molt elevat en el sector i tenen un índex d'especialització alt.

A Osona hi ha **dues activitats que tenen un elevat índex d'especialització, grau d'especialització i grau de diversificació**, perquè tenen un pes molt elevat en el conjunt del seu sector a Catalunya, perquè tenen un pes sobre el conjunt de sectors a Osona, i perquè tenen una xarxa d'activitats de suport relacionada. Aquestes dues activitats són les indústries de productes alimentaris i sectors relacionats amb **l'agroindústria, i l'activitat de béns d'equip i sectors relacionats amb el metall**.

Finalment, hi ha unes activitats amb poc pes a l'economia catalana i osonenca, i que només es desenvolupen en pocs territoris, i un d'ells és Osona. És per això que tot allò relacionat amb l'explotació forestal i la transformació de la fusta tenen un índex d'especialització alt.

Osona	Índex d'especialització	Llocs de treball		
		Nombre de llocs de treball	% sobre total Osona	% sobre el sector a Catalunya
Indústries de productes alimentaris	6,3	9.859	14,5%	13,3%
Indústria del cuir i del calçat	4,0	273	0,4%	8,4%
Mobles	3,8	633	0,9%	8,1%
Silvicultura i explotació forestal	3,8	156	0,2%	8,0%
Maquinària i equips ncaa	3,6	2.234	3,3%	7,7%
Indústries fusta i suro, exc. mobles	3,2	642	0,9%	6,9%

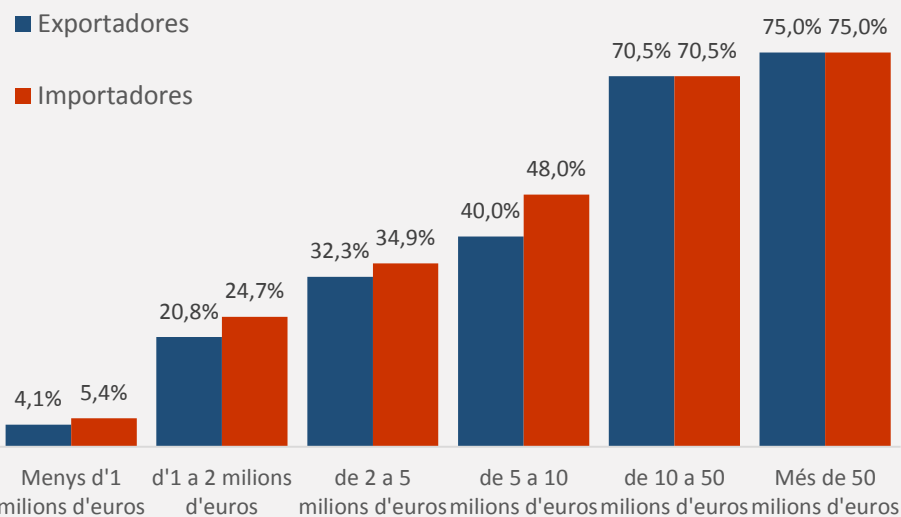
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

INTERNACIONALITZACIÓ

L'evolució en la internacionalització de les empreses osonenques és positiva. Després de la caiguda anterior a l'any 2014, la recuperació econòmica del teixit productiu ve determinada per un augment de l'activitat exterior. A partir del 2014 s'observa un **increment en el comerç exterior**, així com un augment dels llocs de treball i la facturació empresarial.

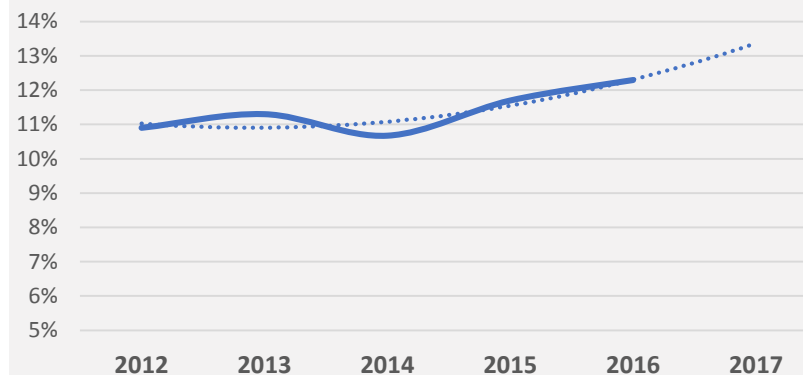
Malgrat que el principal component de la recuperació econòmica depèn de la demanda interna, ha estat el comerç exterior el que ha esmorteït l'impacte de la crisi i ha contribuït a la recuperació de la facturació empresarial.

% d'empreses internacionalitzades per tram de facturació

Font: SABI. Sistemas Anuales de Balances Ibéricos

Evolució del % d'empreses internacionalitzades

Font: SABI. Sistemas Anuales de Balances Ibéricos

A més dimensió de l'empresa, més elevat és el percentatge d'empreses internacionalitzades, així les empreses amb més de 10 milions de facturació, tenen percentatges elevats d'activitat exterior (70%-75%).

Si ens centrem en l'exportació a Osona, el **9% de les empreses exporta**.

El percentatge d'empreses exportadores és molt més elevat en el sector industrial que en el sector de serveis, a Osona exporten el **24,3% de les empreses industrials, contra el 6,6% de les de serveis**.

INNOVACIÓ

En relació als **indicadors d'innovació** dels que es disposa, en general a partir del 2014, amb la recuperació econòmica es detecta una millora en la creació de noves societats i en llocs de treball assalariat en empreses industrials de mitjà i alt contingut tecnològic i en serveis intensius de coneixement.

Els llocs de treball en activitats complementàries i de suport a la innovació, com recerca i desenvolupament, TIC, en activitats en seus centrals i consultories, i en educació, milloren notablement. Per altra banda, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria han iniciat una lleugera recuperació dels llocs de treball, en canvi, la publicitat i estudis de mercat, i els serveis financers es mantenen estancats i a la baixa des de fa temps.

Ocupacions d'Alt Contingut Tecnològic

En conjunt, les **Ocupacions d'Alt Contingut Tecnològic (OACT)** a Osona (6,7%) **continuen per sota de la mitjana de Catalunya** (8,3%). Malgrat això, aquest tipus d'ocupació és força similar en el sector industrial, fins i tot amb un percentatge més elevat a la comarca pel que fa a les afiliacions de la indústria de tecnologia mitjana-alta, i és en els serveis basats en el coneixement on es registren les diferències més grans. Mentre que a Catalunya els ocupats en serveis del coneixement representen el 35,3% de les afiliacions, a Osona només representen el 22,6%.

Afiliacions en empreses d'alt contingut tecnològic

Osona i Catalunya (juny 2017)

	%		Variació 2016-2017		Afiliacions Osona 2017
	Osona	Catalunya	Osona	Catalunya	
Indústria					
Ocupats en indústria de Tecnologia Alta	0,8%	1,0%	3,3%	6,9%	533
Ocupats en indústria de Tecnologia Mitjana Alta	4,5%	3,8%	4,1%	2,0%	3.052
Serveis	%	%			Nº
Ocupats en serveis de Tecnologia Alta	1,4%	3,5%	0,1%	7,5%	964
Ocupats en serveis basats en el coneixement	22,6%	35,3%	7,4%	4,5%	15.335
Total ocupats en alt contingut tecnològic*	6,7%	8,3%	3,1%	4,8%	4.549

*No inclou els ocupats en serveis basats en el coneixement

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Indicadors d'Innovació

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Evolució
Societats constituïdes	En indústries de mitjana i alta tecnologia	nd	6	9	3	9	nd	3	5	14	
	En serveis intensius en coneixement	nd	76	45	45	73	nd	24	56	88	
	Resta	nd	131	138	137	188	nd	104	278	274	
	Total	nd	213	183	182	262	nd	131	339	376	
Centres de cotització	En indústries de mitjana i alta tecnologia	222	204	198	202	196	200	232	230	238	
	En serveis intensius en coneixement	1.014	1.016	1.020	1.002	991	1.000	1.039	1.073	1.104	
	Resta	5.118	4.748	4.548	4.441	4.282	4.169	4.228	4.409	4.380	
	Total	6.534	5.968	5.766	5.645	5.469	5.369	5.499	5.712	5.722	
Llocs de treball localitzats (Afiliats al RGSS i RETA)	En indústries de mitjana i alta tecnologia	3.764	3.137	3.138	3.255	3.213	3.292	3.511	3.668	3.983	
	En serveis intensius en coneixement	12.201	12.318	12.152	12.057	11.766	11.657	12.116	12.759	13.637	
	Resta	46.784	42.569	41.499	40.720	39.429	38.704	40.932	43.440	45.343	
	Total	62.749	58.024	56.789	56.032	54.408	56.653	56.559	59.867	62.963	
Afiliats al Règim Especial de Treball Autònom (RETA)	En indústries de mitjana i alta tecnologia	363	352	346	331	316	307	330	343	333	
	En serveis intensius en coneixement	1.866	1.911	1.936	1.965	2.046	2.083	2.208	2.373	2.480	
	Resta	13.512	12.860	12.687	12.578	12.486	12.461	12.860	13.501	13.767	
	Total	15.741	15.123	14.969	14.874	14.848	14.851	15.398	16.217	16.580	
Llocs de treball localitzats en activitats complementàries i de suport a la innovació	Publicitat i estudis de mercat	301	308	319	293	315	370	294	284	305	
	Recerca i desenvolupament	43	44	44	39	46	42	42	47	52	
	Serveis de TIC i Informació	183	358	295	435	415	378	421	458	819	
	Serveis financers	754	725	256	251	260	313	332	333	359	
	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria	603	548	536	514	499	499	489	530	573	
	Seu centrals i consultoria de gestió empresarial	120	130	115	116	117	130	136	155	163	
	Educació	2.740	2.759	2.853	2.811	2.781	2.679	2.824	2.989	3.064	
Propietat	Patents	11	19	12	13	25	21	17	12	11	

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

INVERSIÓ I DEUTE PÚBLIC

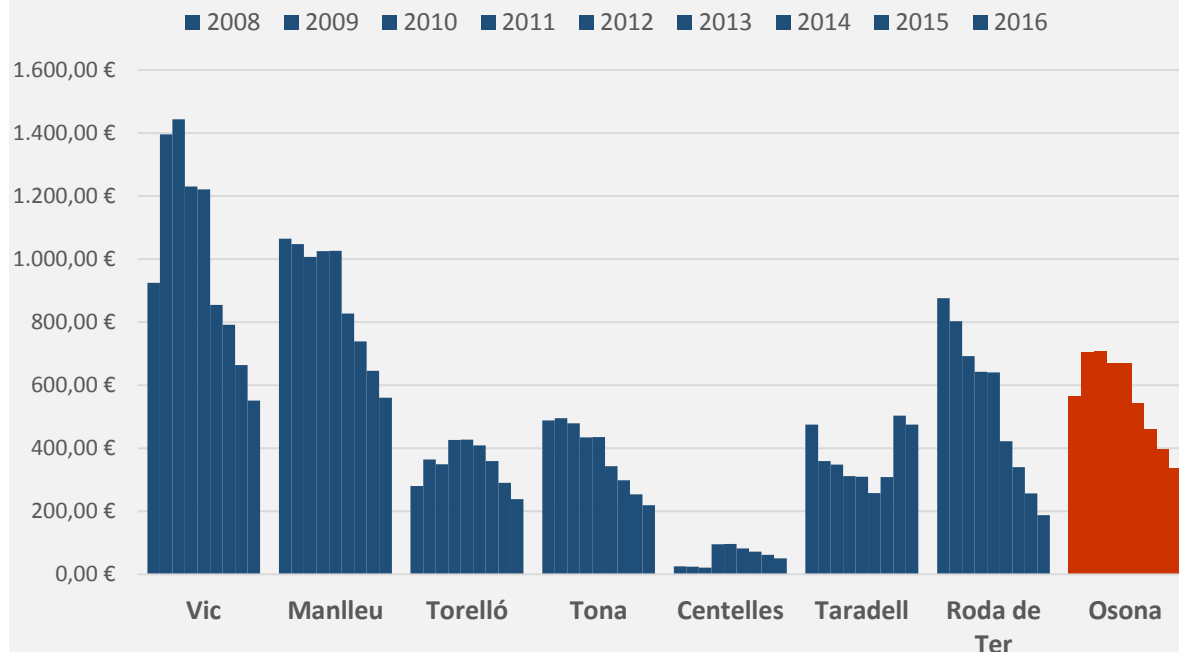
	Inversions per habitant 2017	% destinat pels ens locals	% destinat per la Generalitat
Osona	251 €	71,2%	28,8%
Catalunya	244 €	57,7%	42,3%

L'evolució del **deute públic**, segons s'observa als pressupostos municipals, **s'ha reduït progressivament**. Actualment el 71,2% de la inversió pública dins el territori osonenc la realitzen els ens locals. Dada lligada al fet que Osona té una **inversió per habitant superior que la mitjana de Catalunya**.

Els municipis més endeutats, Vic, Manlleu i Roda de Ter, han evolucionat cap a una reducció del deute de forma constant.

També cal destacar que Centelles ha mantingut durant anys uns nivells molt baixos d'endeutament i, en canvi, Taradell està tenint una evolució contrària al conjunt de la comarca, ja que ha augmentat el deute durant els darrers tres anys.

Evolució del deute viu per habitant (municipis > 5.000 hab.)

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

Inversió pública per municipis

Els municipis de la comarca d'Osona presenten un balanç positiu en relació als ingressos per l'any 2017, malgrat això, aquesta xifra és encara inferior a la del 2008. És per aquest motiu que la inversió pública no serà un motor per a l'economia osonenca, encara que manté algunes inversions importants a la comarca.

Els municipis que tenen una inversió per habitant superior són el municipi de Sobremunt i el de Vilanova de Sau. Seguits pel Brull per inversions provinents de la Generalitat de Catalunya.

Pel que a la distribució per àmbits de les inversions de la Generalitat de Catalunya a la comarca previstes en els pressupostos generals de l'any 2017, és la següent:

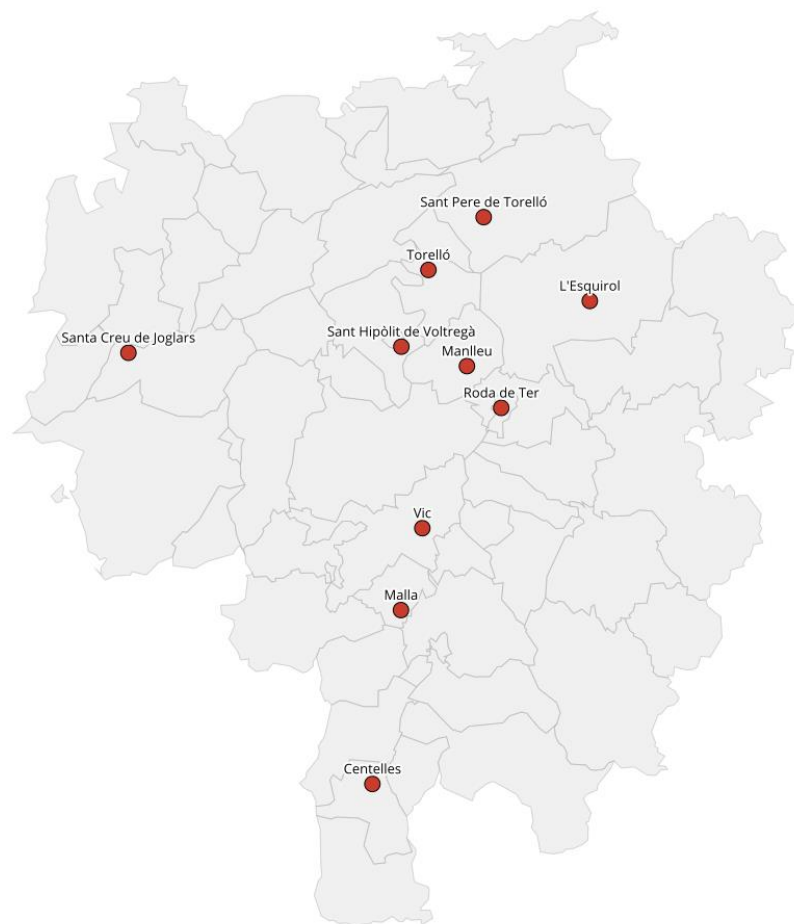
- Salut (5.146.106,98 €)
- Educació (3.144.464,97 €)
- Carreteres (2.377.025,60 €)
- Urbanisme (289.000,00 €)
- Aigua (187.500,00 €)
- Habitatge (100.000,00 €)
- Esport (20.448,14 €)

	Població	Inversions locals 2017	Inversions Generalitat 2017	Total	Inversions per habitant
Sobremunt	83	238.100 €		238.100 €	2.868,67 €
Vilanova de Sau	309	617.251 €	37.500 €	654.751 €	2.118,94 €
Brull (El)	263	138.400 €	319.256 €	457.656 €	1.740,14 €
Tavertet	112	159.004 €		159.004 €	1.419,68 €
Malla	267	29.000 €	319.256 €	348.256 €	1.304,33 €
Sant Agustí de Lluçanès	92	118.000 €		118.000 €	1.282,61 €
Sant Martí d'Albars	108	128.311 €		128.311 €	1.188,06 €
Sant Boi de Lluçanès	527	595.930 €		595.930 €	1.130,80 €
Santa Maria de Besora	148	159.480 €		159.480 €	1.077,57 €
Sora	189	202.000 €		202.000 €	1.068,78 €
Espinelves	201	190.825 €		190.825 €	949,38 €
Viladrau	1.030	800.760 €		800.760 €	777,44 €
Orís	310	200.360 €		200.360 €	646,32 €
Alpens	294	182.800 €		182.800 €	621,77 €
Roda de Ter	6.116	59.210 €	3.027.587 €	3.086.797 €	504,71 €
Tavèrnoles	318	144.934 €		144.934 €	455,77 €
Sant Pere de Torelló	2.427	1.027.000 €		1.027.000 €	423,16 €
Calldetenes	2.418	947.505 €	13.040 €	960.545 €	397,25 €
Vic	43.287	10.364.220 €	5.803.515 €	16.167.735 €	373,50 €
Olost	1.185	408.000 €		408.000 €	344,30 €
Masies de Roda (Les)	714	226.120 €		226.120 €	316,69 €
Perafita	411	127.100 €		127.100 €	309,25 €
Muntanyola	604	185.800 €		185.800 €	307,62 €
Sant Hipòlit de Voltregà	3.462	1.031.692 €		1.031.692 €	298,00 €
Seva	3.446	679.487 €	319.256 €	998.743 €	289,83 €
Vidrà	176	50.000 €		50.000 €	284,09 €
Torelló	13.877	3.911.861 €		3.911.861 €	281,90 €
Prats de Lluçanès	2.565	666.490 €		666.490 €	259,84 €
Santa Eugènia de Berga	2.246	564.312 €		564.312 €	251,25 €
Sant Quirze de Besora	2.125	490.832 €		490.832 €	230,98 €
Centelles	7.410	539.360 €	1.105.878 €	1.645.238 €	222,03 €
Gurb	2.559	557.495 €		557.495 €	217,86 €
Sant Martí de Centelles	1.122	228.200 €		228.200 €	203,39 €
Folgueroles	2.298	420.070 €		420.070 €	182,80 €
Santa Eulàlia de Riuprimer	1.266	152.940 €		152.940 €	120,81 €
Balenya	3.705	42.500 €	319.256 €	361.756 €	97,64 €
Masies de Voltregà (Les)	3.170	181.600 €		181.600 €	57,29 €
Sant Julià de Vilatorrada	3.113	152.960 €		152.960 €	49,14 €
Taradell	6.321	287.489 €		287.489 €	45,48 €
Tona	7.951	276.193 €		276.193 €	34,74 €
Santa Cecília de Voltregà	183	3.800 €		3.800 €	20,77 €
Manlleu	20.104	356.309 €		356.309 €	17,72 €
Lluçà	280	3.340 €		3.340 €	11,93 €
Sant Bartomeu del Grau	850	7.367 €		7.367 €	8,67 €
Sant Vicenç de Torelló	1.996	3.000 €		3.000 €	1,50 €
Esquirol (l')	2.168	0 €		0 €	0,00 €
Montesquiu	931	0 €		0 €	0,00 €
Oristà	547	0 €		0 €	0,00 €
Rupit i Pruit	277	0 €		0 €	0,00 €
Sant Sadurní d'Osormort	80	0 €		0 €	0,00 €
Consell Comarcal d'Osona	155.641	-	-	-	-
Total municipis	155.641	27.857.407,00 €	11.264.545,69 €	39.121.953 €	251,36 €
Total Osona	155.641	27.857.407,00 €	11.276.421,18 €	39.133.828,18 €	251,44 €

INFRAESTRUCTURES DE SUPORT A L'ECONOMIA I EL CONEIXEMENT

Agències de promoció econòmica

Osona disposa d'una extensa xarxa d'agències de promoció econòmica que s'encarreguen de donar suport a les empreses i els emprenedors.

Agències de Promoció Econòmica

Ajuntament de Centelles

Oficina de Promoció Econòmica del
Cabrerès

Oficina de Promoció Econòmica de
Manlleu

Ajuntament de Masies de Voltregà
+ Ajuntament de Sant Hipòlit de
Voltregà (OPE del Voltreganès -
sense personalitat jurídica)

Consorti per a la promoció dels
municipis del Lluçanès

Ajuntament de Roda de Ter

Ajuntament de Sant Pere de Torelló

Mancomunitat Intermunicipal
Voluntària La Plana

Consorti de la Vall del Ges, Orís i
Bisaura

Creació, Agència d'Emprenedoria,
Innovació i Coneixement, SL

Serveis d'emprenedoria a Osona

Com a via per analitzar el nivell de desenvolupament de l'emprenedoria a Osona, atesa la dificultat de disposar de dades actualitzades estructurades a nivell comarcal, s'ha treballat un recull de la informació disponible per part dels serveis locals d'emprenedoria, que s'actualitzarà periòdicament.

A la comarca d'Osona hi ha sis centres de serveis locals a les empreses. Estan ubicats a Centelles, al Consorci del Lluçanès, a Manlleu, a Roda de Ter, al Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, i a Vic. Aquest darrer dona servei també a Sant Pere de Torelló i a tots els municipis de la Mancomunitat La Plana, tot i que aquesta última té un servei d'informació a l'usuari i espais de formació per als emprenedors.

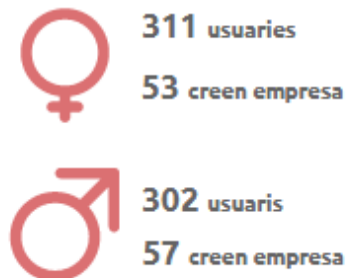
Durant l'any 2016 els centres de serveis locals a les empreses d'Osona van atendre a **613 usuaris**, dels quals van acabar **creant empresa el 17,9%**.

El **perfil de l'usuari** dels serveis d'emprenedoria mostra força paritat entre homes i dones, amb una mitjana de 39 anys i amb formació postobligatòria (75,53%), cicles formatius i universitaris.

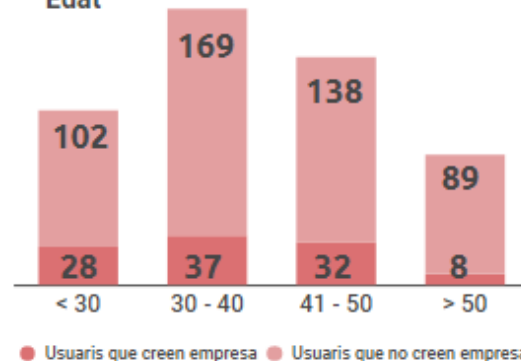
El perfil dels usuaris que van crear empresa segueix mantenint la paritat entre homes i dones, és una mica més jove respecte del total d'usuaris (mitjana de 37 anys), i destaca un major pes en els usuaris que tenen formació en cicles formatius, que passen a ser tres de cada cinc.

Perfil de l'usuari

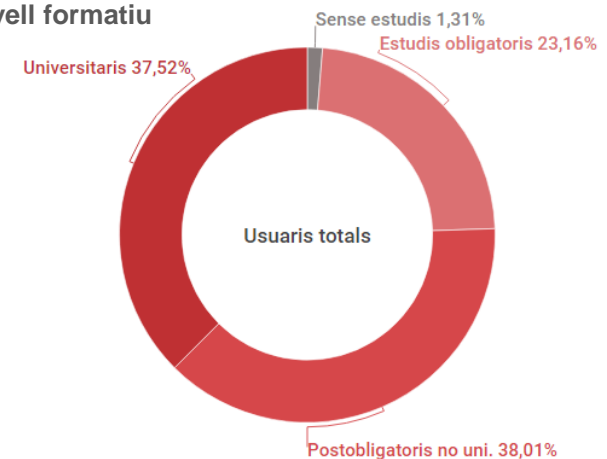
Gènere

Edat

Nivell formatiu

4.4. Sectors relacionats i de suport

Perfil d'usuari emprenedor.

Molts dels usuaris atesos als serveis d'emprenedoria eren persones que estaven treballant (358 usuaris), un 58,4%. D'aquests, el 17,3% van acabar creant una empresa. Per altra banda, va haver-hi 233 usuaris que estaven en situació d'atur, dels quals el 20,6% va acabar creant una empresa.

Als serveis es van atendre principalment residents a Osona (89,9%), però també d'altres municipis de fora de la comarca. Això ens mostra una capacitat d'atracció dels nostres serveis, ja sigui per la ubicació final del negoci, o bé per la valoració dels serveis.

Perfil dels serveis utilitzats.

Els serveis d'emprenedoria realitzen diferents accions dins l'assessorament. Tenen una estructura d'embut; una part dels usuaris només utilitzen el servei com a mitjà d'informació i consulta bàsic, mentre que el 55,18% passa d'una primera visita a un assessorament més profund dels diferents aspectes del projecte empresarial (el model de negoci, estudi de mercat, l'anàlisi economicofinancera, el pla de màrqueting, normativa, tràmits i subvencions, etc.).

Finalment, fruit d'aquesta anàlisi de viabilitat del projecte emprenedor, un **40% dels projectes acaben creant una empresa**. Una part important de la tasca dels serveis d'emprenedoria és aprofundir i donar alertes positives o negatives a la viabilitat dels projectes per tal que les empreses que finalment es creïn tinguin més oportunitats de consolidar-se i créixer.

Finalment, cal destacar que l'any 2016 es van **crear 110 empreses** provinents dels emprenedors que havien passat per algun dels serveis d'atenció de la comarca. D'aquestes, el 85,45% eren autònoms dels quals una part podem considerar-la d'autocupació simple, però també es detecta un perfil més tècnic (com enginyers, dissenyadors, arquitectes...) amb més valor afegit.

Usuaris per accions

Per altra banda, els serveis d'emprenedoria també treballen fent assessoraments de seguiment per a la consolidació de les empreses creades durant els 5 anys posteriors a la creació. Per exemple, durant el 2016 es va fer seguiment a 74 d'aquestes empreses. Aquest és un aspecte clau, i els serveis d'emprenedoria hi estan destinant esforços, ja que és clau donar suport a la consolidació i creixement de les empreses de creació recent. Destaquem que la **taxa de supervivència** de les empreses a la comarca d'Osona (evolució 2014-2016), segons un estudi realitzat per la Diputació de Barcelona, **és del 63,7%**, mentre que la mitjana a la província de Barcelona és del 57,6%.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

CENTRES DE CONEIXEMENT

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC)

La comarca d'Osona té com a fet diferencial una de les onze universitats catalanes ubicades en el seu territori, la **Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC)**. L'oferta formativa i els estudiants de la Uvic-UCC ha augmentat en els darrers anys. Durant el curs passat, aquesta universitat va acollir **17.322 estudiants**, un 9,85% més que el curs anterior.

Estudiants de la UVic-UCC

Formació oficial i contínua

Curs 2016-2017		Nombre Estudiants	Variació curs anterior
Formació oficial		7.026	8,83%
Osona	(16%)	1.119	3%
Resta de Província Barcelona	(45%)	3.196	nd
Resta de Catalunya	(14%)	997	10%
Resta de l'Estat	(7%)	491	-9%
Estrangers	(17%)	1.223	21%
Formació contínua		10.296	10,56%
TOTAL ESTUDIANTS		17.322	9,85%

Curs 2016-2017	Títols
Graus	43
Màsters Universitaris	14
Programes de Doctorat	10
TÍTOLS OFICIALS	67

Curs 2016-2017	Doctorands	Variació curs anterior
Total Doctorands	181	9,7%
Ciències Socials (31%)	56	2%
Ciències Experimentals (19%)	35	17%
Ciències Humanes (15%)	26	24%
Ciències Mèdiques i de la Salut (35%)	64	8%

L'alumnat de la UVic-UCC és principalment de la demarcació de Barcelona (3.196 estudiants), sobretot del Vallès Oriental (586 estudiants) i del Bages (510 estudiants), però també hi ha un nombre important d'alumnat estranger (1.223 estudiants) que cada vegada creix més (10,56% més que el curs anterior).

Centres de recerca i transferència de coneixement:

El Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG), el Centre d'Estudis Sanitaris i Socials (CESS), el Centre d'Estudis en Esport i Activitat Física (CEEAF), i el Centre Tecnològic en Biodiversitat, Ecologia i Tecnologia Ambiental i Alimentària (CT BETA)-Centre TECNIO.

Alumnat procedent comarques veïnes (1.476 estudiants):

- El Bages (35%) 510 estudiants
- El Berguedà (5%) 77 estudiants
- La Garrotxa (7%) 97 estudiants
- El Ripollès (5%) 81 estudiants
- La Selva (8%) 125 estudiants
- El Vallès Oriental (40%) 586 estudiants

Curs 2016-2017	Nº
Grups de recerca	29
Càtedres	10
Centres de recerca i transferència de coneixement	4

Cicles formatius de grau mitjà i superior

A Osona es poden estudiar actualment **71 cicles formatius**, 35 cicles de grau mitjà i 36 cicles de grau superior. Pel que fa a la naturalesa, aquesta és majoritàriament pública, amb 47 cicles, mentre que els centres privats-concertats imparteixen 24 especialitats.

Pel que fa a la distribució territorial, els centres d'estudi es concentren sobretot a la Plana de Vic, concretament a municipis comunicats per la C-17 i la línia ferroviària de rodalies, excepte l'EFA Quintanes, a Les Masies de Voltregà. Aquest fet condiona els joves residents en municipis amb dèficit de transport, amb poca connectivitat amb la ubicació del centre d'estudis. Aquest és un factor de pes a l'hora de triar els estudis.

Nom del centre	Municipi del centre	Naturalesa	CFGM	CFGS
Institut Pere Barnils	Centelles	Públic	1	0
Institut Antoni Pous i Argila	Manlleu	Públic	1	2
La Salle Manlleu	Manlleu	Concertat	4	4
EFA Quintanes	Masies de Voltregà	Concertat	3	3
Institut de Tona (Escola d'hostaleria de Tona)	Tona	Públic	3	0
Pive	Tona	Privat	1	1
Institut Cirviànum de Torelló	Torelló	Públic	1	1
Conservatori de Música	Vic	Públic	1	0
El Seminari	Vic	Privat	1	2
Escola d'Arts Superior de Disseny (EASD)	Vic	Públic	4	8
Escola de Perruqueria i Estètica	Vic	Privat	2	0
Institut de Vic	Vic	Públic	11	12
Institut Jaume Callís	Vic	Públic	2	0
Teknós	Vic	Privat	0	3
TOTAL CICLES			35	36

Font: Departament d'Ensenyament

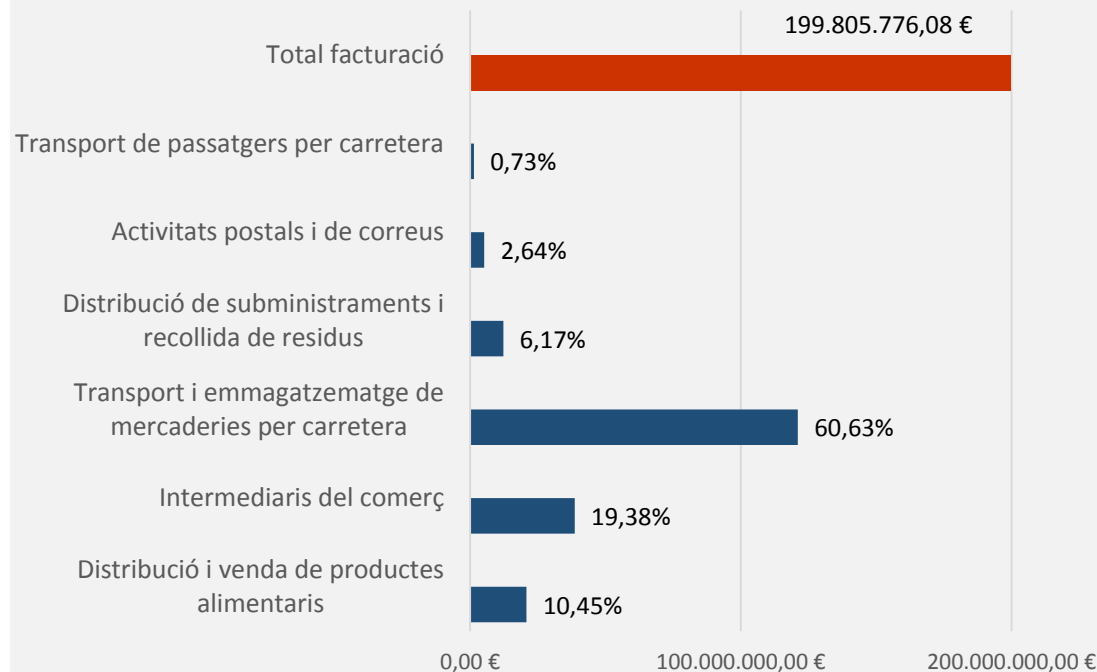
EL TRANSPORT I LA LOGÍSTICA

El transport i la logística a la comarca d'Osona té actualment el **2,26% de la facturació** total de les empreses d'Osona. D'aquestes, la gran majoria (60,63%) corresponen al transport i emmagatzematge de mercaderies per carretera.

A més a més, el sector manté el **5,07% de les empreses** i el **6,03% dels autònoms**, però només el **2,95% dels assalariats** de la comarca. Aquest sector està basant el seu creixement en autònoms i no pas en la creació d'un teixit empresarial fort. La dimensió empresarial es manté reduïda, amb moltes empreses amb pocs treballadors.

La competitivitat del sector es veu condicionada per l'estructura empresarial i productiva, extremadament fragmentada i poc especialitzada. El sector es veu afavorit per tractar-se d'una comarca ben connectada per la xarxa viària de Catalunya.

Facturació del transport i la logística

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI 2015

Inversió pública

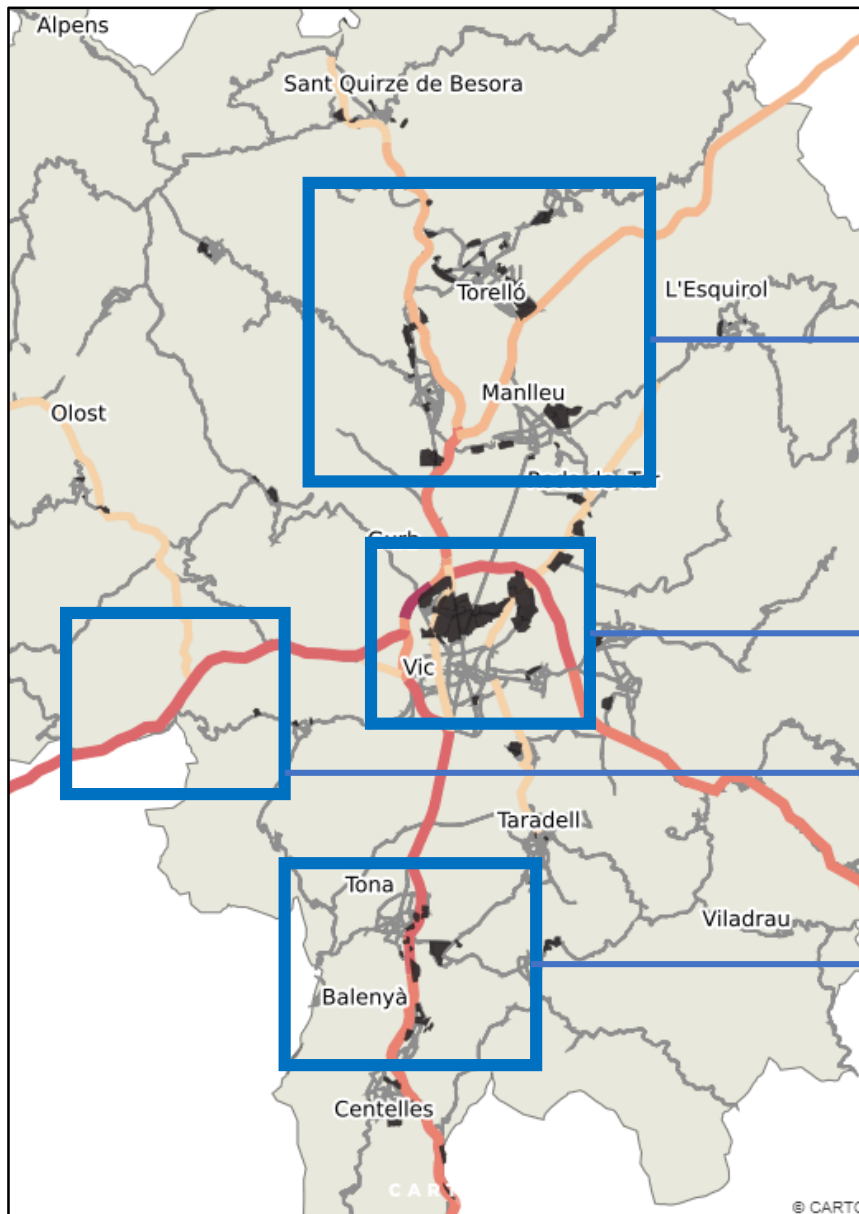
Carreteres	2.377.025,60 €
Ferrocarrils	0,00 €

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

Empreses principals

PRINCIPALS EMPRESES DEL TRANSPORT I LA LOGÍSTICA PER CADA ACTIVITAT I FACTURACIÓ		
Transport de mercaderies i emmagatzematge	VICTRAN SA	Transport per carretera de mercaderies i emmagatzematge
	TRANSPORTES CODINA SA	Transport per carretera de mercaderies i emmagatzematge
	JOVI TRANS LOGISTIC SL	Transport per carretera de mercaderies i emmagatzematge
	COTRAVIC S.C.C.L.	Transport per carretera de mercaderies
	NORDLOGWAY SL	Transport per carretera de mercaderies i emmagatzematge
	FREDIST SL	Transport per carretera de mercaderies frigorífic
	TRANSPORTS ROSENDO QUINTANA SA	Transport per carretera de mercaderies líquides alimentàries
Intermediaris del comerç	TORRAS RAMADERS SL	Distribució i venda de ramaderia
	PUVITEXT SL	Distribució i venda de productes alimentaris
	EXPORTIBERIA TRADING SL	Distribució i venda de begudes
	BIP CANDY & TOYS SPAIN SL	Distribució i venda de caramels, snacks i joguines
	AVICOLA I RAMADERA CASELLAS SA	Distribució i venda de ramaderia
	OSONA INDUSTRIAL PLASTIC SL	Distribució i venda de materials plàstics
	IBERIAN MEAT COMPANY SL	Distribució i venda de productes alimentaris
Distribució de subministraments i recollida de residus	RECOLLIDA DE RESIDUS D'OSONA SL	Recollida de residus urbans
	GAS OSONA SL	Distribució i venda de gas butà i propà
	PURINS LLUCANES SL	Recollida de residus ramaders
	LA PLANA RESIDUS INDUSTRIALS SL	Recollida de residus industrials
Activitats postals i de correus	OSMEN MISSATGERS SA	Paqueteria i missatgeria
	TORELLO EXPRES SL	Paqueteria i missatgeria
	OSONA URGENT SL	Paqueteria i missatgeria
Transport de passatgers per carretera	AUTOCARS ROVIRA SL	Transport de passatgers en línies regulars
	AUTOCARES PRAT SA	Transport de passatgers en línies regulars
	AUTOCARS SERRAT SL	Serveis de lloguer d'autocars

Corredors de mercaderies

1. Osona no té línia de ferrocarril adaptada al tràfic de mercaderies, per tant, totes passen pels eixos viaris existents.
2. El tràfic de vehicles pesants dels eixos viaris dels polígons de Torelló i Manlleu tenen una tendència a moure's més cap a Vic i cap a l'eix transversal.
3. Vic i Gurb concentren un dels polígons industrials més grans, amb moltes empreses agroindustrials.
4. El tràfic de mercaderies tendeix a seguir la ruta cap a Manresa, Lleida i Espanya. El segon i tercer flux de mercaderies més important es produeix cap a Barcelona i cap a Girona, respectivament.
5. La C-17 concentra un important percentatge de tràfic intern de mercaderies entre els polígons de Tona, Balenyà i Centelles. Encara que segueix sent el segon eix d'entrada i sortida de mercaderies. Malgrat això, la C-25 es consolida com a via de sortida de mercaderies per carretera de tota la comarca.

		Empreses	Treballadors	
Logística	Transport de mercaderies per carretera	>50 treballadors	2	145
		de 26 a 50 treballadors	2	85
		11 a 30 treballadors	22	347
		6 a 10 treballadors	29	225
		>5 treballadors	162	312
	Autònoms	0	614	
	Dipòsit i emmagatzematge	de 26 a 50 treballadors	1	33
		11 a 30 treballadors	1	19
		6 a 10 treballadors	3	25
		>5 treballadors	13	28
		Autònoms	0	4
	Transport per canonada	Autònoms	0	1
	Activitats afins al transport	>5 treballadors	9	17
		Autònoms	0	12
	Activitats postals i de correus	11 a 25 treballadors	2	29
>5 treballadors		5	13	
Autònoms		0	17	
Intermediaris del comerç	de 26 a 50 treballadors	1	28	
	11 a 25 treballadors	3	39	
	6 a 10 treballadors	4	32	
	>5 treballadors	35	62	
	Autònoms	0	294	
Mobilitat	Transport per carretera de passatgers	de 26 a 50 treballadors	1	49
		11 a 25 treballadors	1	12
		6 a 10 treballadors	1	7
		>5 treballadors	7	17
		Autònoms	0	69

Estructura productiva del transport i la logística

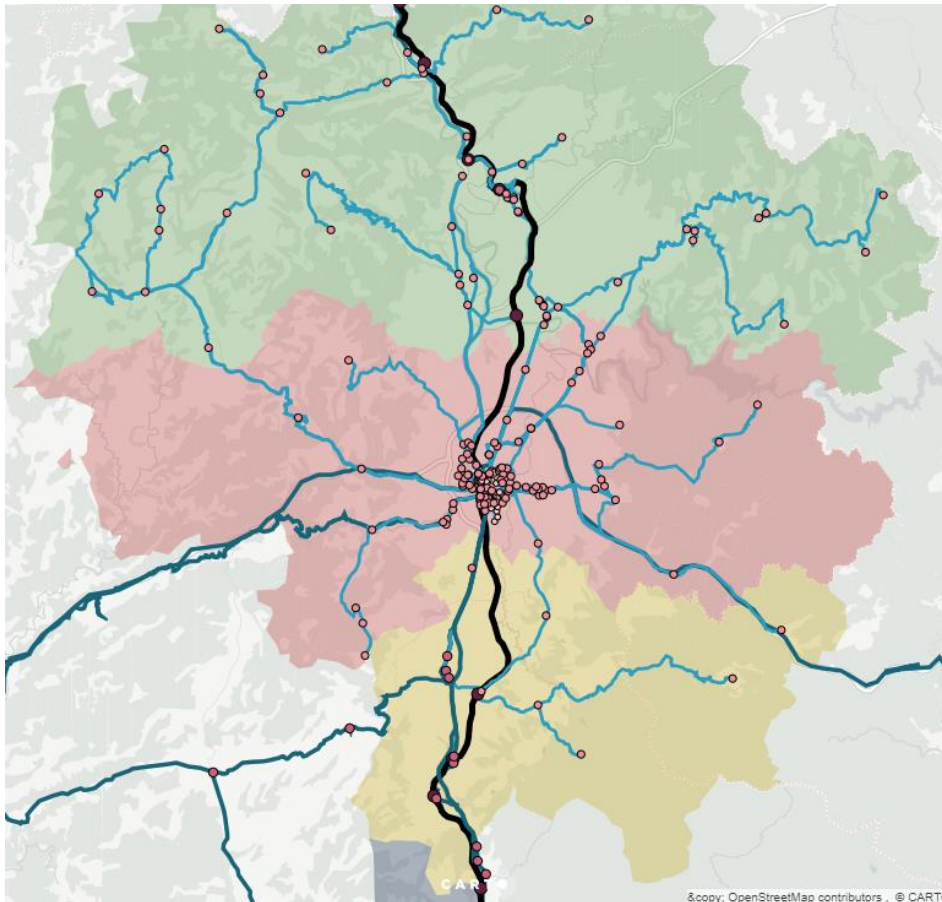
El sector logístic a la comarca d'Osona es basa principalment en el **transport de mercaderies per carretera**, ja que el 72,5% dels treballadors i el 73,8% de les empreses es dediquen a aquesta activitat. Cal afegir que el 60,7% dels treballadors de la logística correspon a autònoms que fan transport per carretera (25,8%), autònoms que es dediquen a la intermediació del comerç (12,35%) i treballadors d'empreses de transport de mercaderies per carretera amb menys de 10 treballadors (22,55%).

Existeixen dues grans empreses amb més de 50 treballadors, que són les tractores d'aquest sector, encara que només aglutinen el 6% dels treballadors.

Sobre les dades de mobilitat, les empreses que donen aquest servei realitzen només **transport de passatgers per carretera**, amb una empresa principal amb 49 treballadors.

En relació als **aturats del transport**, la majoria (74,5%) són homes i de més de 45 anys (68%) que fa més d'un any que són a l'atur (41%). En canvi, els aturats que fa menys de 6 mesos que són a l'atur (35%), són majoritàriament joves.

Xarxa de transport públic

Xarxa de línies regulars de transport públic

- autobusos urbans i interurbans
- tren
- parades d'autobús i estacions de tren

El transport de passatgers a Osona està **orientat de forma radial a Vic**. Presenta una densa xarxa d'autobusos urbans i interurbans que recorren la comarca i la connecten amb les ciutats principals més pròximes, com Barcelona, Girona, Lleida, Manresa i Granollers.

Actualment hi ha 25 línies de bus interurbanes operades per Sagalés Autobusos, 6 per Autocars Rovira, 4 per Transportes Castellà, 4 per Autocars Prat i 1 per Eixbus i 9 línies urbanes del municipi de Vic. La implementació de la línia de bus e12 va millorar la freqüència i connectivitat de Vic amb Barcelona, però en detriment de la resta de població de la comarca.

A més a més, a la comarca opera Rodalies Renfe amb una línia de tren, la R3, que connecta l'Hospitalet, passant per Barcelona fins a Puigcerdà. La línia de tren té una freqüència mitjana de 3 sortides per hora a les primeres hores del matí en direcció a Vic i de 4 per hora entre les 6 i les 8h. de la tarda. Per la resta d'hores, però, la freqüència no arriba a un tren cada 45 minuts.

En relació a les sortides de Vic cap a l'Hospitalet, al matí hi ha una freqüència de 2-3 trens per hora i a la tarda, cap a les 7 i 8h., unes 3 sortides per hora. Per la resta d'hores hi ha una mitjana d'un tren per hora, una freqüència baixa.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

Competitivitat de la xarxa de transport públic

Malgrat la densitat de la xarxa de transport públic, el **servei no és competitiu** per la comarca ni en temps ni en cost. Només el cas de Barcelona a Vic manté un preu i un temps competitius respecte al cotxe. Pel que fa a la resta, la relació de preu i temps incentiva que el transport públic només sigui utilitzat en cas de no tenir alternativa de transport privat. En aquest sentit, les dificultats de connectar amb serveis públics tota la comarca té afectacions importants en prestacions de serveis de diferents àmbits: salut, formació, etc.

Diferència del cost per viatge amb cotxe i amb transport públic	Vic	Manlleu	Centelles	Roda de Ter	Taradell	Tona	Torelló	Girona	Manresa	Aeroport	Port	Barcelona	Granollers
Vic	0	-1,09 €	-0,65 €	-0,22 €	-1,20 €	-1,05 €	-0,65 €	-0,04 €	-0,34 €	-1,30 €	3,42 €	2,13 €	-0,68 €
Manlleu	-1,09	0,00 €	-0,30 €	-1,61 €	-1,16 €	-0,10 €	-0,44 €	-1,82 €	-1,92 €	-0,73 €	4,00 €	2,78 €	-2,06 €
Centelles	-0,65 €	-0,30 €	0,00 €	0,28 €	-0,91 €	-0,44 €	0,04 €	-0,77 €	-1,41 €	-4,28 €	0,44 €	-0,82 €	-0,92 €
Roda de Ter	-0,04 €	-1,62 €	0,32 €	0,00 €	-0,66 €	-0,08 €	-1,12 €	-1,03 €	-0,94 €	-0,80 €	2,68 €	2,80 €	-1,05 €
Taradell	-1,03 €	-1,17 €	-0,91 €	-0,67 €	0	-1,34 €	-0,78 €	-1,69 €	-1,81 €	-3,64 €	-0,17 €	-0,05 €	-2,87 €
Tona	-1,09 €	-0,78 €	-0,44 €	-0,15 €	-1,36 €	0	-0,39 €	-1,15 €	0,74 €	-4,09 €	-0,61 €	-0,49 €	-0,60 €
Torelló	-0,49 €	-0,40 €	0,04 €	-1,08 €	-0,80 €	-0,33 €	0	-1,28 €	-1,56 €	-2,41 €	1,06 €	1,18 €	-1,65 €

Nota de càlcul: diferència en euros transport públic vs transport privat (ex: en negatiu estalvi en transport privat, en positiu estalvi en transport públic).

Diferència del temps en minuts per viatge amb cotxe i amb transport públic	Vic	Manlleu	Centelles	Roda de Ter	Taradell	Tona	Torelló	Girona	Manresa	Aeroport	Port	Barcelona	Granollers
Vic	0	-6	-7	0	-5	-5	-12	-6	-6	-26	-7	17	-19
Manlleu	-6	0	-15	-3	-21	-19	-5	-40	-27	-74	-16	-7	-52
Centelles	-7	-15	0	-14	-29	-38	-20	-58	-51	-32	-26	-34	-13
Roda de Ter	4	-3	-14	0	-13	-6	-9	-80	-32	-39	-43	-7	-57
Taradell	-4	-21	-29	-13	0	-29	-27	-21	-21	-48	-55	-10	-42
Tona	-6	-21	-38	-7	-30	0	-29	-31	-43	-66	-59	-23	-16
Torelló	-11	-4	-20	-8	-27	-28	0	-45	-42	-54	-50	-14	-52

Nota de càlcul: diferència en minuts transport públic vs transport privat (ex: en negatiu estalvi en transport privat, en positiu estalvi en transport públic).

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

TURISME

Pel que fa a llocs de treball, el turisme comarcal manté una dinàmica creixent, ara per ara més impulsada per la restauració i l'hostaleria, més focalitzades a la demanda interna que no pas a la demanda turística. Malgrat això, des del sector es percep una remuntada de l'activitat turística iniciada aquests darrers anys, fet avalat pel creixement de la taxa turística a partir del 2015, després de superar un període de decreixement durant els anys de crisi.

El turisme a Osona com a sector d'activitat està experimentant en els darrers anys un increment de la col·laboració publicoprivada; d'una banda es treballa per **englobar tota l'oferta** comarcal, i de l'altra es fan accions enfocades a dinamitzar turísticament la comarca. Entre elles podem destacar:

- Impulsar les visites a empreses agroalimentàries per donar a conèixer els processos de producció
- Dinamitzar el sector de l'esport mitjançant el projecte Osoning
- Ampliar l'oferta de rutes a través del projecte Camí Oliba
- Centres BTT
- L'adequació de 12 àrees d'autocaravanes

Indicadors evolució turística , 2013-2016

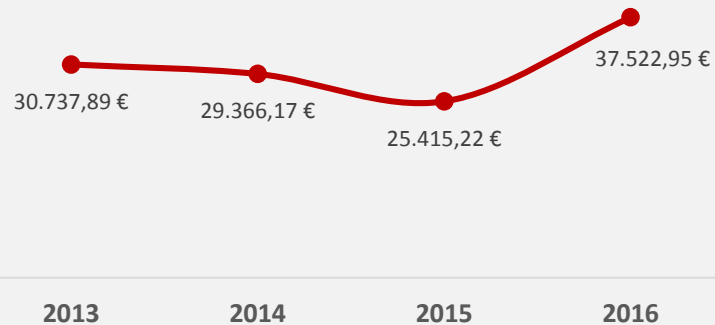
	OSONA				
	2013	2014	2015	2016	
Places en establiments hotelers	1.779	1.954	1.742	1.940	
Places en campings	3.141	3.141	2.508	3.141	
Places en establiments de turisme rural	1.129	1.187	1.064	1.142	
Places en apartaments	n.d.	n.d.	114	100	
Places en HUT	n.d.	n.d.	280	370	
Nombre de viatgers allotjats en hotels	94.062	86.689	n.d.	n.d.	
Nombre de viatgers allotjats en càmpings	30.978	29.903	28.921	30.107	
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural	23.554	20.755	22.360	22.112	
Nombre de pernoctacions en hotels	170.633	149.695	n.d.	n.d.	
Nombre de pernoctacions en càmpings	84.926	83.126	74.706	72.220	
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural	58.625	59.321	62.837	56.987	
Grau d'ocupació hotelera (per hab. en %)	28,2	23,1	n.d.	n.d.	
Grau d'Ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	47,2	42,6	46,8	46,8	
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	18,6	19,2	18,5	19,7	

Font: Activitat turística de la Destinació Barcelona, Labturisme de la Diputació de Barcelona

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

Evolució dels ingressos per la taxa turística

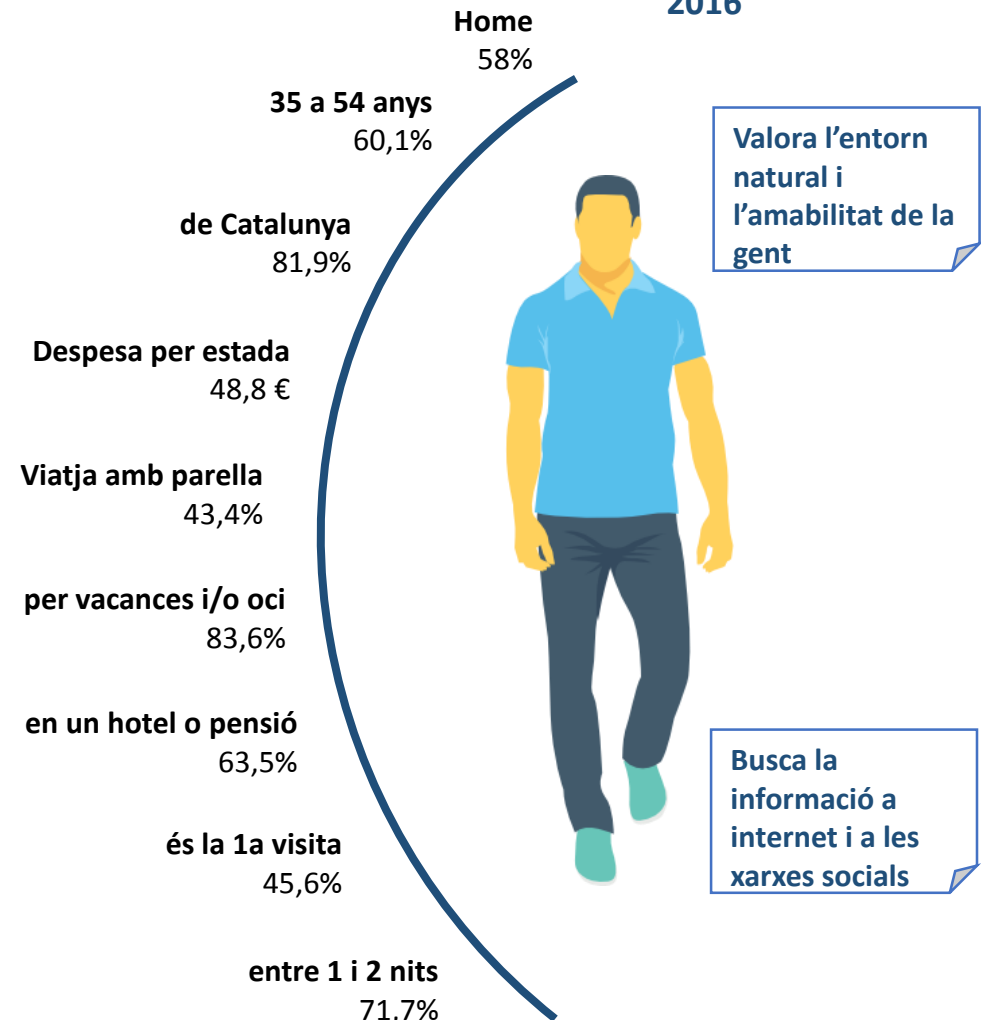
Font: Turisme, Consell Comarcal d'Osona

Osona atrau principalment un **perfil de turista** que fa vacances i cerca oci, és per aquest motiu que el turisme a la comarca encara no està prou desenvolupat per ser un sector de suport a l'activitat empresarial i innovadora.

Malgrat ser una comarca ben valorada per l'entorn natural i ben connectada, encara és un sector amb marge de millora per desenvolupar totes les seves potencialitats.

Cal també destacar que cada vegada més empreses osonenques estan implantant sistemes de qualitat turística, amb 2 empreses certificades amb la "Carta europea de turisme sostenible", 27 de certificades amb el "Sistema integral de calidad turística en destinación" i 31 d'adherides al "Compromís a la sostenibilitat-Biosphere".

Perfil del turista 2016

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.4. Sectors relacionats i de suport

Les dades dels **visitants als museus i llocs d'interès turístic i cultural** també confirmen la tendència positiva del sector. L'any 2016 les visites van **augmentar un 9%**, passant de 148.566 visitants l'any 2015 a 161.969 visitants l'any 2016. Els municipis més visitats van ser Vic i Rupit i Pruit; per les seves oficines de turisme van passar 11.691 i 11.953 visitants, respectivament. En relació als museus, els més visitats de la comarca van ser el Museu Episcopal de Vic i el Museu del Ter, que van tenir 34.090 i 18.904 visitants, respectivament. Finalment, Sant Pere de Casserres destaca com a punt d'interès turístic a la comarca, amb un registre de 21.400 visitants l'any 2016.

En relació als llocs amb més creixement de visitants respecte l'any 2015 destaca el Museu Episcopal de Vic en creixement absolut (+6.215 visitants) i el Museu de l'Art de la Pell de Vic en creixement relatiu (+113,8%).

Rànquing		Llocs més visitats (2016)	Visitants	
2016	2015		2016	2015
1	1	Museu Episcopal de Vic	34.090	27.875
2	2	Sant Pere de Casserres	21.400	20.300
3	4	Museu del Ter	18.904	15.049
4	3	Màgic Món del Tren de Santa Eugènia de Berga	12.821	14.929
5	7	Museu de l'Art de la Pell de Vic	9.214	9.029
6	5	Espai Montseny	7.507	6.747
7	6	Castell de Montesquiu	6.682	4.310
8	8	Casa Museu Verdager	4.705	3.919
9	9	Museu de l'Esquerda	3.143	3.583
10	10	Museu del Coure de Les Masies de Voltregà	2.857	3.370

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

POBLACIÓ

Projeccions demogràfiques

Les darreres projeccions demogràfiques elaborades per l'IDESCAT preveuen que la població de Catalunya disminuirà a curt termini, però que es recuperarà fins a arribar als vuit milions l'any 2051.

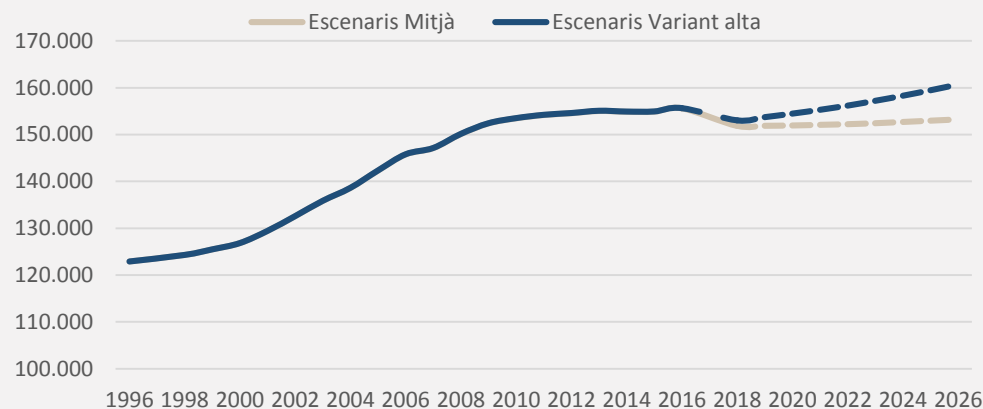
Dos són els factors que determinaran aquest escenari, d'una banda un creixement natural negatiu (les defuncions superaran els naixements), i per l'altra banda un saldo migratori també negatiu a curt termini (més emigració que immigració).

Les dades d'IDESCAT estimen que tres de cada quatre comarques perdran població en els propers anys. Osona, en l'**escenari mitjà reduirà lleugerament la població** l'any 2026, amb una estimació de 153.243 persones, però mantindrà el seu pes respecte al total de població catalana.

On es produiran els **canvis més importants** a la comarca és en l'**estructura de la població**. La població en conjunt s'envellirà, si bé el grup més jove (0 a 19 anys) només es reduirà 1,5 pp (de 21,9% a 20,4%), el grup de 20 a 39 anys passarà de representar el 25,1% a representar el 21,5%. La població de 60 a 79 anys passarà del 16,9% actual, al 22,4% l'any 2026.

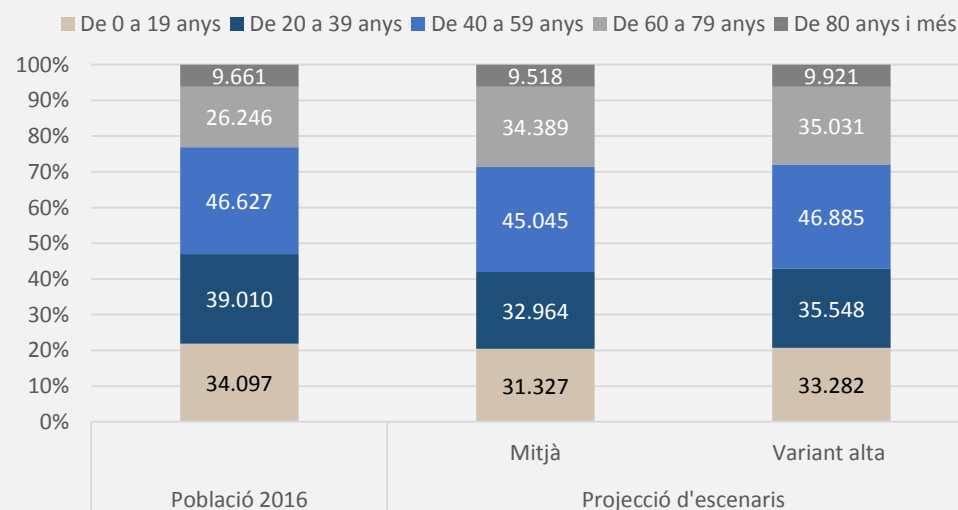
Aquests canvis en la piràmide demogràfica implicaran una **reducció de la població activa**.

Projeccions de la població Osonenca

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

Projeccions de població per edat per a l'any 2026

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

Projeccions de les llars

L'IDESCAT també preveu en les projeccions **l'increment del nombre de llars** a Catalunya, arribant al 3,37 milions l'any 2036. Aquest augment serà una conseqüència de la disminució del nombre de persones per llar; és a dir, hi haurà menys població però augmentaran sobretot les llars unipersonals i disminuiran les llars de 4 o més persones.

Malgrat això, les Comarques Centrals són la tercera àrea geogràfica on menys creixerà el nombre de llars, un 3,8%. Només l'Alt Pirineu (2,1%) i les Terres de l'Ebre (1,5%) incrementaran menys el nombre de llars.

A Osona les **previsions** són d'arribar a 61.925 llars l'any 2026, segons l'escenari mitjà, és a dir, un **augment del 5,28%**. I el nombre mitjà de persones per llar passarà del 2,59 actual al 2,48 l'any 2026.

Osona. Evolució del nombre de llars (base 2016)

	Escenaris			Variant alta de població
	Baix	Mitjà	Alt	
2018	58.466	59.237	60.040	59.667
2019	58.578	59.489	60.437	60.159
2020	58.722	59.771	60.871	60.697
2021	58.890	60.086	61.342	61.283
2022	59.065	60.410	61.825	61.892
2023	59.261	60.757	62.336	62.539
2024	59.471	61.125	62.872	63.227
2025	59.709	61.522	63.442	63.976
2026	59.946	61.925	64.020	64.746

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

Osona. Llars segons el nombre de persones i la grandària mitjana de la llar (base 2016)

L'increment del nombre de llars és un indicador positiu pel que fa a la previsió de demanda de consum intern.

	Escenari Mitjà					Total llars	Nombre mitjà de persones
	1 persona	2 persones	3 persones	4 persones	5 persones i més		
2018	13.736	18.328	12.785	10.395	3.993	59.237	2,57
2019	13.922	18.511	12.788	10.338	3.930	59.489	2,56
2020	14.092	18.732	12.802	10.276	3.869	59.771	2,55
2026	15.454	20.096	12.893	9.918	3.564	61.925	2,48

CAPACITAT ADQUISITIVA

Salaris

Osona té una **capacitat adquisitiva menor** que la mitjana catalana, així ho reflecteixen les dades sobre l'IRPF en relació a la base imposable per declarant. Les dades de l'IRPF demostren que no solament existeix una distància salarial entre Catalunya i Osona, sinó que s'ha mantingut.

En relació a la distància salarial entre Catalunya i Osona, a través de l'enquesta de les condicions de vida es poden estimar els salaris existents a la comarca que condicionen la capacitat adquisitiva i, en definitiva, la demanda potencial del territori.

A la comarca el **20% dels treballadors va cobrar menys de 790€ al mes**, bona part d'aquests es troben en risc de pobresa. Els salaris més habituals per al 60% dels treballadors són els que es troben entre els 790€ nets mensuals i els 1.938€, encara que el 50% dels treballadors cobra menys de 1.295€ nets mensuals. El 10% que més cobra té un salari superior als 2.379€.

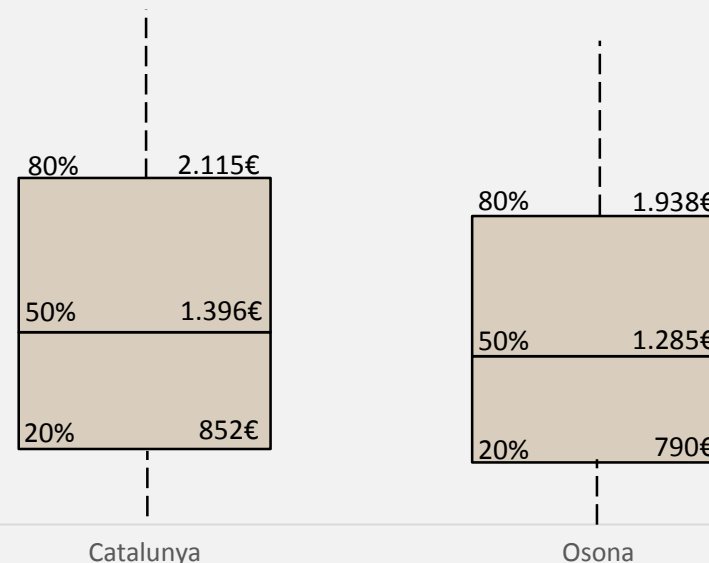
A Catalunya en general els salaris són més elevats, el 20% de la població catalana cobra menys de 852€, el 50% menys de 1.396€, i el 80% menys de 2.115€. El 10% que més cobra té un salari superior als 2.601€ nets mensuals.

IRPF. Base imposable per declarant

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Osona	18.933 €	18.928 €	18.792 €	18.295 €	18.398 €	18.537 €	19.783 €
Catalunya	21.668 €	21.594 €	21.398 €	20.754 €	20.724 €	20.900 €	22.337 €

Font: Idescat

Renda neta mensual per unitat de consum de la població el 2016

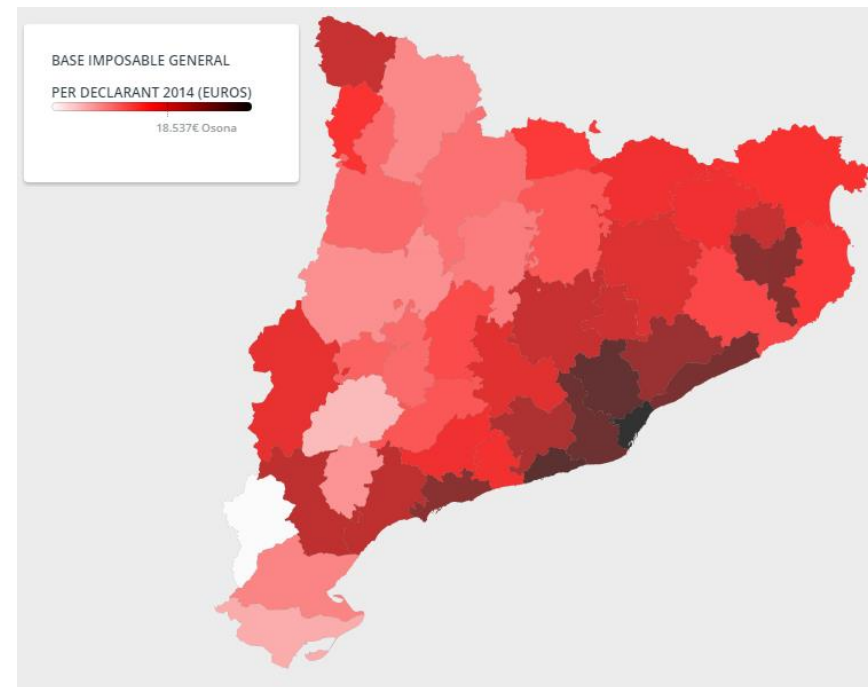

Font: Estimació pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de condicions de vida i la base imposable general d'IRPF

Renda i desigualtat

Osona té una renda mitjana neta anual per llar molt similar a la mitjana de les Comarques Centrals, encara que inferior a la del Bages. La comarca se situa en renda mitjana neta anual per llar per damunt de les comarques gironines, de ponent, del Camp de Tarragona, de l'Alt Pirineu i Aran i de les Terres de l'Ebre. La ciutat de Barcelona i el Penedès, sobretot el Garraf, lideren en renda el rànquing català.

Una dada positiva de la comarca és la **menor desigualtat pel que fa a la distribució d'ingressos**, malgrat que són més baixos que els del conjunt de Catalunya, Osona presenta un índex Gini estimat que es troba entre Dinamarca i França, mentre que el de Catalunya està entre el francès i l'espanyol.

Renda mitjana neta anual per llar	
Barcelona	34.981 €
Penedès	34.423 €
AMB (sense BCN)	32.331 €
Catalunya	31.339 €
Metropolità (sense AMB)	31.201 €
Osona	29.391 €
Comarques Centrals	29.263 €
Comarques Gironines	28.433 €
Ponent	27.407 €
Camp de Tarragona	27.050 €
Alt Pirineu i Aran	21.938 €
Terres de l'Ebre	20.751 €

Font: Estimació pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de condicions de vida

Índex Gini	
Dinamarca	0,277
Osona	0,285
França	0,292
Catalunya	0,314
Espanya	0,324
Grècia	0,343

Font: Estimació pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de condicions de vida

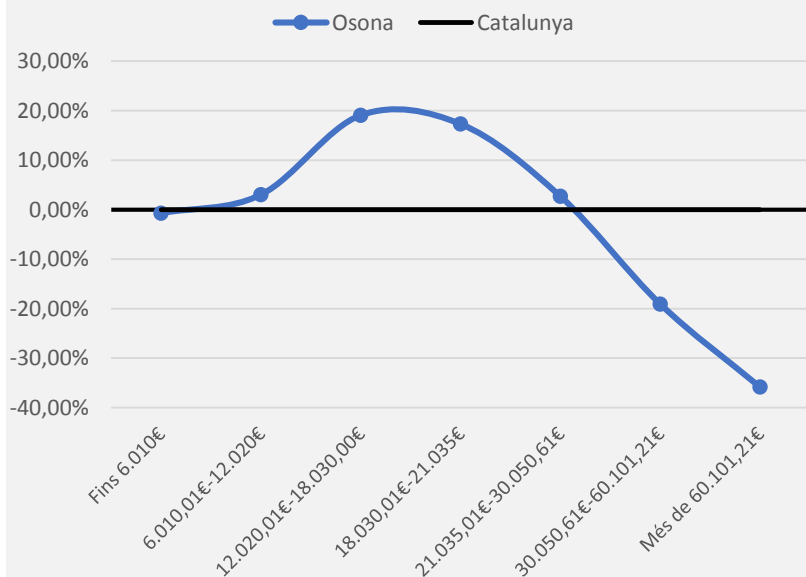
4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.5. Condicions de la demanda

A Osona hi ha **més rendes mitjanes**, com indiquen les dades de l'índex Gini i les dades de l'Agència Tributària (AEAT). A més, en relació a la mitjana catalana veiem que les rendes més baixes a Osona són un 5% més altes que les rendes més baixes de la mitjana catalana, en canvi, les rendes més altes són de mitjana quasi un 15% inferiors a les rendes més altes de Catalunya, fets que reflecteixen una societat menys desigual.

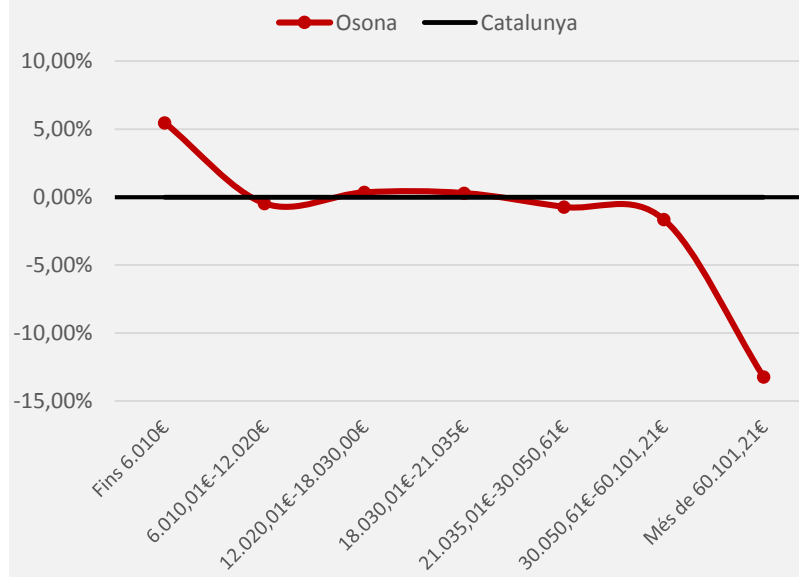
Pel que fa a les rendes mitjanes, trobem que les osonenques són molt similars a les catalanes, de fet, Osona té una renda mediana (import equidistant entre la renda més alta i la renda més baixa) de 18.177,49€ bruts anuals per declarant d'IRPF, mentre que Catalunya té una mediana de 18.416,05€. En canvi, pel que fa a la mitjana, a Osona és de 19.783,54€, més propera a la mediana degut a la presència més elevada de rendes mitjanes, mentre que Catalunya té una mitjana de 22.337,46€ per la presència de més rendes altes.

Declarants d'Osona sobre Catalunya

Font: AEAT 2015

Renda mitjana d'Osona sobre Catalunya

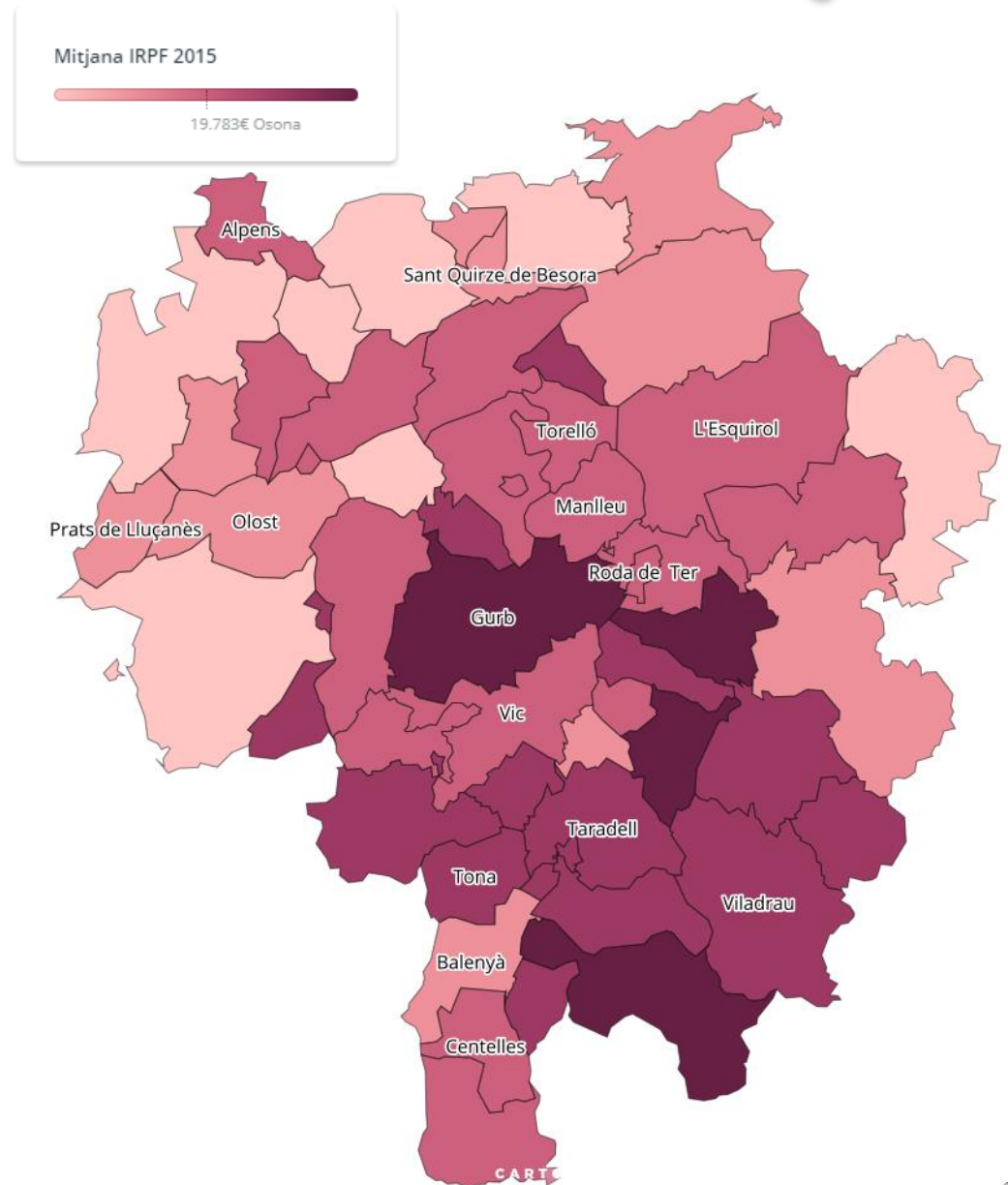
Font: AEAT 2015

Desigualtat entre municipis de la comarca

A Osona les rendes medianes de tots els municipis s'aproximen molt a la mediana osonenca de 18.177,49€. Les classes mitjanes es trobem en una situació molt similar a tota la comarca. Les **diferències entre municipis** les trobem en funció de la composició dels **trams més extrems**, que definiran la mitjana de renda d'aquell municipi.

Els municipis que tenen una mitjana de renda més elevada són Gurb (25.634,69€), Sant Julià de Vilatorrada (25.453,13€), El Brull (24.233,28€) i Tavèrnoles (23.678,53€). Aquests tenen un nombre major de rendes superiors a 60.000€ l'any per declarant.

Els municipis amb una **renda mitjana més baixa** són alguns dels municipis amb **més índex d'envelliment** de la comarca, com Santa Maria de Besora (13.137,98€), Sant Agustí de Lluçanès (14.110,03€), Rupit i Pruit (14.341,48€) i Oristà (14.504,32€). A més a més, són els municipis que es trobem més allunyats de la zona de la Plana i de la C-17, on es concentra la major part de l'activitat econòmica comarcal.

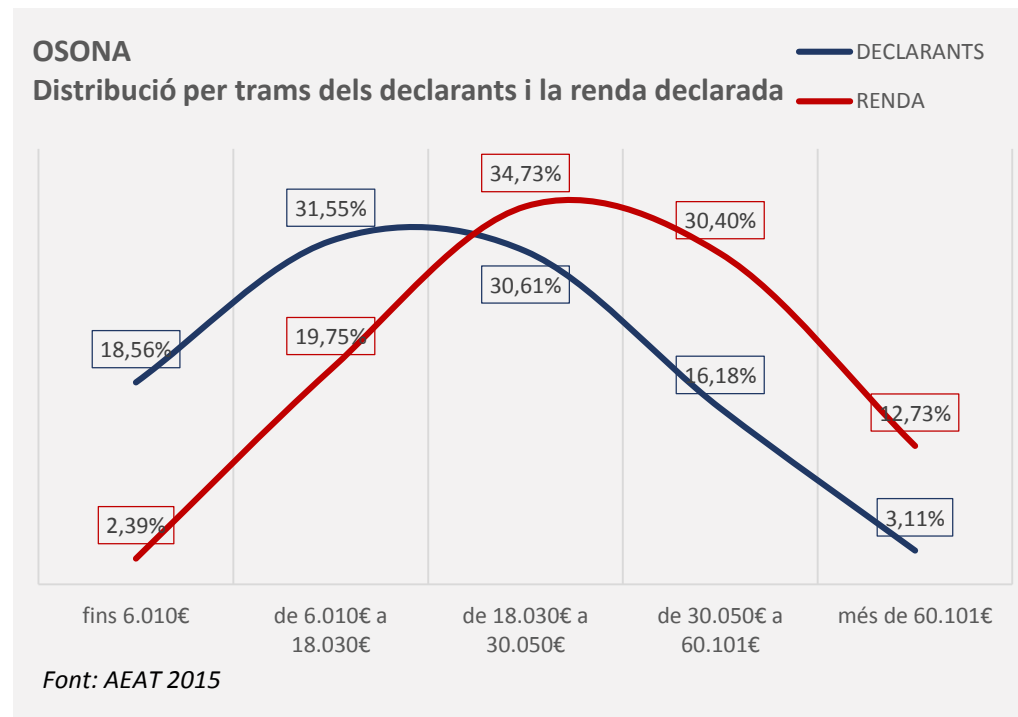
La desigualtat entre trams de renda

Osona, malgrat ser una comarca amb menys desigualtat que Catalunya, també presenta diferències importants entre els trams de renda.

Com es pot observar al gràfic, el 50,11% dels declarants tenen una renda inferior a 18.030€. Aquests concentren només el 22,14% de tota la renda de la comarca.

En canvi, només el 19,29% tenen una renda superior a 30.050€, aquests concentren el 43,13% de tota la renda de la comarca. De fet, només un 3,11% ja declara el 12,73% de la renda comarcal.

Aquesta distribució no es produeix de forma homogènia a tots els municipis d'Osona. Hi ha **diferents perfils**; hi ha municipis amb més freqüència de rendes altes i altres amb més freqüència de rendes baixes. A partir de les dades publicades per l'Agència Tributària (AEAT) hem analitzat aquests perfils per als municipis d'Osona de més de 2.000 habitants.

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.5. Condicions de la demanda

La desigualtat dins dels municipis

Si comparem a nivell municipal la **distribució de la renda per trams** en relació a la mitjana d'Osona trobem diferències significatives. La desigualtat de renda no és homogènia a tots els municipis, hi ha municipis més semblants a la mitjana comarcal i n'hi ha d'altres amb més polarització.

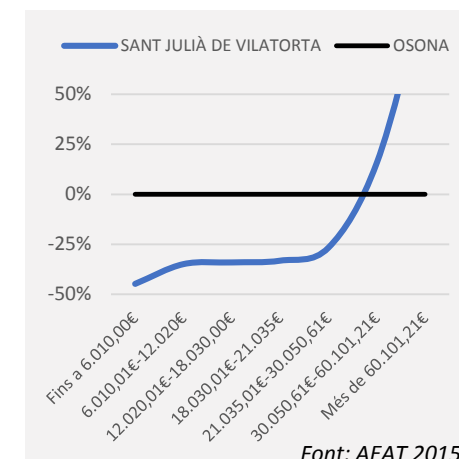
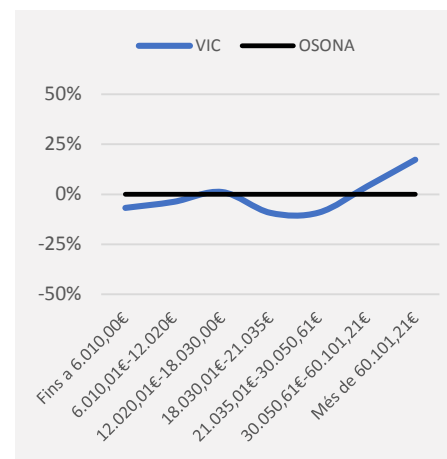
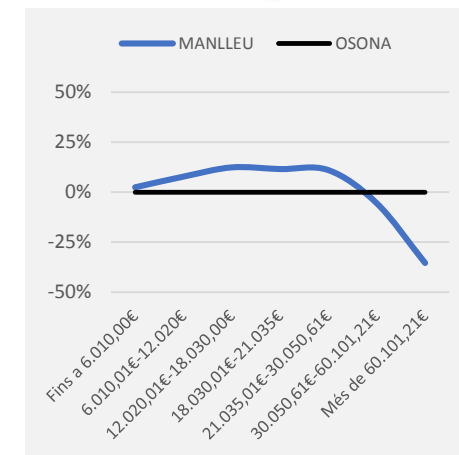
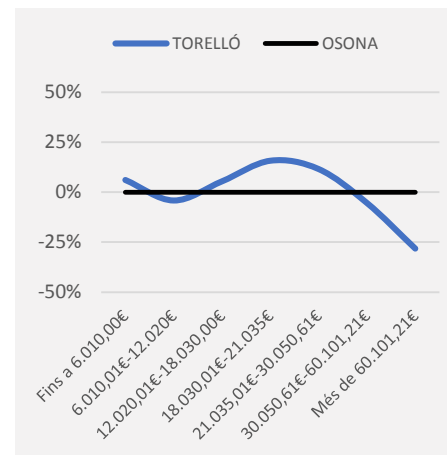
Als gràfics es mostra el pes de la renda per cada tram en relació a la mitjana d'Osona, és a dir, si a un tram hi ha +5%, això vol dir que en aquest municipi aquest tram és un 5% més freqüent que a la mitjana d'Osona.

Per exemple, Manlleu té una estructura molt similar a la mitjana osonenca, malgrat això, la seva pròpia realitat marca una freqüència lleugerament superior de rendes mitjanes, però un volum molt inferior pel que fa a rendes altes. Altres municipis similars a Manlleu són Centelles i Santa Eugènia de Berga.

Torelló es diferencia de Manlleu perquè manté una freqüència de rendes baixes i mitjanes superior a la mitjana, encara que, com Manlleu, té un volum molt baix de rendes altes. Altres municipis similars a Torelló són Roda de Ter i Sant Hipòlit de Voltregà.

Vic, com Tona i Taradell, té una freqüència de totes les rendes lleugerament per sota de la mitjana comarcal, a excepció del nombre de rendes més altes que és molt més nombrós.

Amb una estructura més allunyada de la mitjana de la comarca hi ha el municipi de Sant Julià de Vilatorrada, que té una freqüència molt inferior de rendes baixes i mitjanes i extremadament elevada de rendes altes. Aquesta realitat també es dona a Gurb, Folgueroles i Seva.

Font: AEAT 2015

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.5. Condicions de la demanda

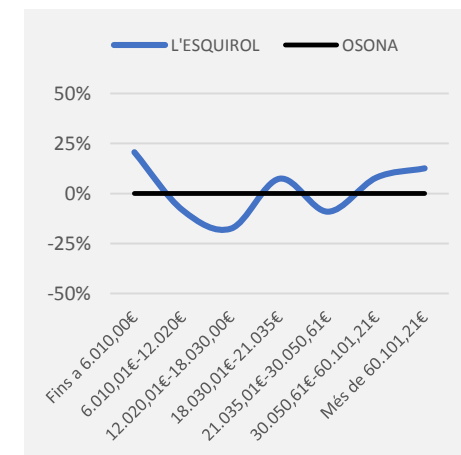
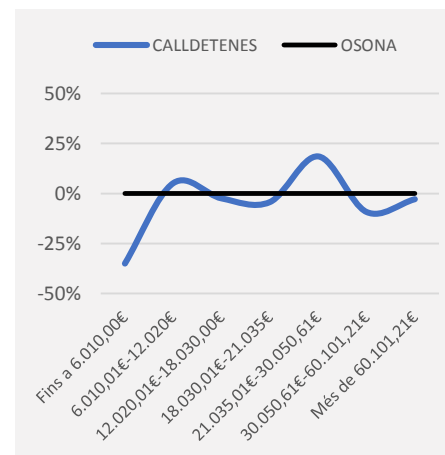
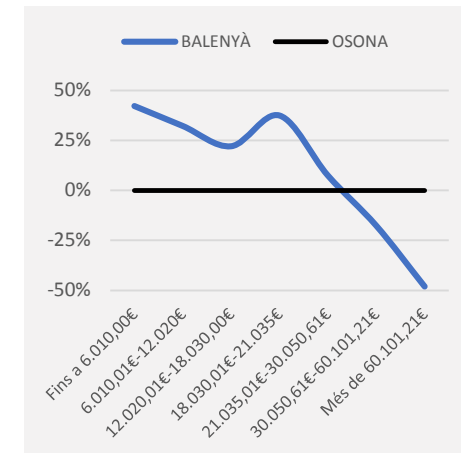
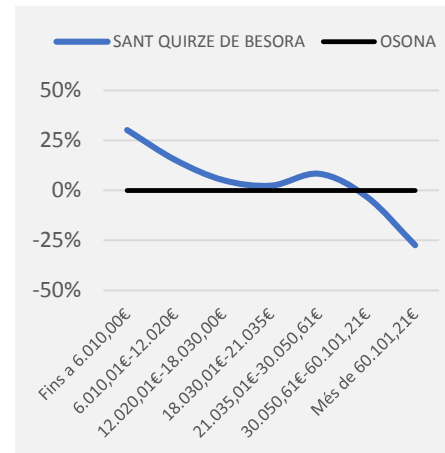
La desigualtat dins dels municipis

En contrast a la realitat de municipis com Sant Julià de Vilatorrada, trobem municipis com Sant Quirze de Besora, Prats de Lluçanès, Balenyà o Sant Pere de Torelló, que tenen una freqüència molt elevada de rendes molt baixes, en alguns, algun volum lleugerament superior de rendes mitjanes i pràcticament inexistència de rendes altes.

Finalment, trobem municipis que tenen una distribució de la renda atípica a la realitat comarcal. Aquest fet es produeix perquè normalment existeixen moltes diferències entre zones del mateix terme municipal. L'estructura d'aquestes zones es diferencia per un perfil socioeconòmic molt diferent.

Un exemple d'aquest perfil municipal és Calldetenes, en aquest, hi ha poca freqüència de rendes baixes, mitjanes i altes, i en canvi, hi ha una zona on predominen rendes mitjanes-baixes i una altra amb rendes mitjanes-altes. Aquest cas també es produeix a les Masies de Voltregà.

Un altre exemple amb un perfil municipal atípic, però oposat a la realitat de Calldetenes, és l'Esquirol. En aquest cas hi ha una freqüència molt baixa de rendes mitjanes-baixes i mitjanes-altes, però una freqüència més elevada dels extrems, rendes baixes i rendes altes.

Font: AEAT 2015

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.5. Condicions de la demanda

Indicadors de pobresa i exclusió social, 2016

L'any 2016 els **Serveis Socials** d'Osona van atendre **20.906 persones**, un 9% més que l'any 2015. La població atesa per les quatre àrees bàsiques de la comarca, Mancomunitat La Plana, Manlleu, Vic i el Consell Comarcal d'Osona, representa el **13,4% de la població** de la comarca.

Si observem els indicadors de la taula, a banda del nombre de població atesa, l'únic indicador que va augmentar en relació a l'any anterior és el nombre de beneficiaris del PIRMI (renda mínima d'inserció) que va passar de 2.136 a 2.268 beneficiaris, un 6,2% més.

A nivell català, el nombre de beneficiaris de la PIRMI a Osona (1,46% de la població) se situa per damunt de la mitjana de Catalunya (1%) i amb valors similars a comarques com el Baix Penedès, el Berguedà, la Noguera o el Segrià. I només amb sis comarques amb percentatges superiors: el Bages (2,9% de la població), el Gironès (2,3%), l'Alt Empordà (2,1%), el Baix Empordà (1,9%), el Solsonès (1,8%) i la Selva (1,6%).

Tot i això, hi ha algun municipi amb un percentatge més elevat, com Manlleu, amb un 4,5% de la població beneficiària de la PIRMI. Àrees bàsiques de Catalunya amb percentatges similars són Figueres (4,1%), Manresa (4,8%) o Salt (6,3%).

Municipis	% Població atesa pels Serveis Socials	Nº Beneficiaris PIRMI	Nº Beneficiaris Banc d'aliments	% Beneficiaris sobre població	Nº Beneficiaris prestació per urgència social	% Beneficiaris prestació per urgència social
	Alpens	10,9%	0	2	0,7%	3
Balenyà	14,0%	71	163	4,4%	0	0,0%
Brull, El	6,8%	0	3	1,1%	0	0,0%
Calldetenes	8,6%	5	52	2,2%	63	2,6%
Centelles	14,2%	65	289	3,9%	44	0,6%
Espinelles	13,9%	0	3	1,5%	1	0,5%
Esquirol, L'	6,6%	2	7	0,3%	25	1,2%
Folgueroles	8,1%	0	3	0,1%	0	0,0%
Gurb	5,1%	3	28	1,1%	36	1,4%
Lluçà	5,7%	0	0	0,0%	3	1,1%
Malla	8,6%	1	0	0,0%	0	0,0%
Manlleu	15,7%	904	1.499	7,5%	1.165	5,8%
Masies de Roda, Les	6,7%	1	0	0,0%	1	0,1%
Masies de Voltregà, Les	7,5%	9	0	0,0%	20	0,6%
Montesquiu	16,4%	5	0	0,0%	74	7,9%
Muntanyola	8,6%	1	7	1,2%	0	0,0%
Olost	9,5%	5	0	0,0%	3	0,3%
Orís	4,2%	0	0	0,0%	1	0,3%
Oristà	6,6%	0	8	1,5%	3	0,5%
Perafita	12,9%	2	6	1,5%	18	4,4%
Prats de Lluçanès	12,4%	13	53	2,1%	86	3,4%
Roda de Ter	11,6%	38	375	6,1%	211	3,4%
Rupit i Pruit	5,1%	0	0	0,0%	1	0,4%
Sant Agustí de Lluçanès	6,5%	1	0	0,0%	1	1,1%
Sant Bartomeu del Grau	14,6%	3	33	3,9%	37	4,4%
Sant Boi de Lluçanès	9,7%	2	8	1,5%	5	0,9%
Sant Hipòlit de Voltregà	9,4%	16	47	1,4%	33	1,0%
Sant Julià de Vilatorrada	6,9%	4	37	1,2%	54	1,7%
Sant Martí d'Albars	3,7%	0	0	0,0%	0	0,0%
Sant Martí de Centelles	14,1%	9	9	0,8%	0	0,0%
Sant Pere de Torelló	10,6%	7	83	3,4%	50	2,1%
Sant Quirze de Besora	11,3%	6	0	0,0%	44	2,1%
Sant Sadurní d'Osormort	7,5%	1	1	1,3%	3	3,8%
Sant Vicenç de Torelló	7,7%	4	0	0,0%	34	1,7%
Santa Cecília de Voltregà	3,8%	0	0	0,0%	0	0,0%
Santa Eugènia de Berga	8,5%	8	30	1,3%	58	2,6%
Santa Eulàlia de Riuprimer	8,1%	2	8	0,6%	0	0,0%
Santa Maria de Besora	2,7%	0	0	0,0%	2	1,4%
Seva	6,2%	10	66	1,9%	0	0,0%
Sobremunt	2,4%	2	0	0,0%	5	6,0%
Sora	2,6%	0	0	0,0%	1	0,5%
Taradell	6,9%	42	147	2,3%	0	0,0%
Tavernoles	4,1%	0	0	0,0%	0	0,0%
Tavertet	8,9%	0	0	0,0%	3	2,7%
Tona	9,7%	34	214	2,7%	0	0,0%
Torelló	16,1%	156	195	1,4%	886	6,4%
Vic	18,4%	833	2.752	6,4%	699	1,6%
Vidrà	6,8%	0	0	0,0%	0	0,0%
Viladrau	11,6%	1	14	1,4%	0	0,0%
Vilanova de Sau	10,0%	2	5	1,6%	2	0,6%
Osona	13,4%	2.268	6.147	3,9%	3.675	2,4%

Font: Serveis Socials d'Osona

Infants sol·licitants de beques escolars

Sol·licitants de beca (infants de 3 a 16 anys) per tipologia familiar

	Total		Total sota el llindar de pobresa	
	Nº	%	Nº	%
Famílies general	2.381	51,0%	1.890	47,8%
Famílies monoparentals (1 pare + 1 fill)	120	2,6%	99	2,5%
Famílies monoparentals especials (1 pare + 2 fills)	197	4,2%	180	4,6%
Famílies monoparentals especials nombroses (1 pare + 3 fills)	35	0,8%	28	0,7%
Famílies monoparentals i nombroses especials (1 pare + 4 o més fills)	15	0,3%	15	0,4%
Famílies nombroses (3 fills)	1.207	25,9%	1.067	27,0%
Famílies nombroses especials (4 fills o més)	710	15,2%	671	17,0%
Total sol·licitants	4.665	100,0%	3.950	100,0%

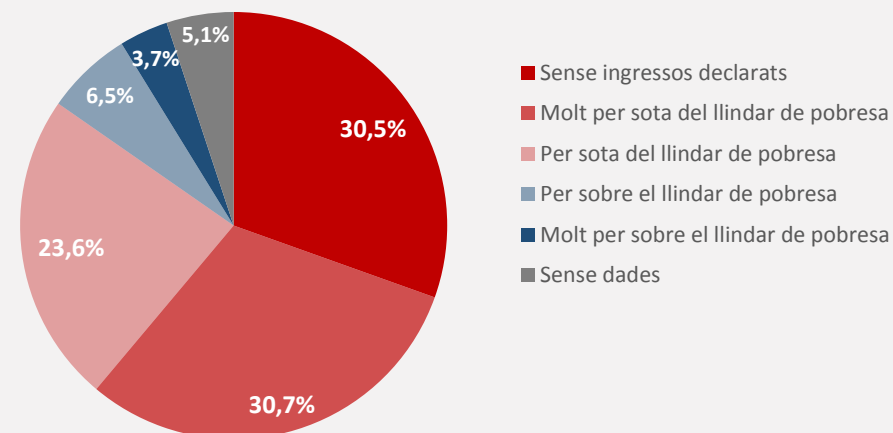
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consell Comarcal d'Osona

A partir de les dades dels **sol·licitants** de les diferents **beques escolars** (beca menjadors, beca de llibres, beca de material i beca per activitats), hem realitzat una anàlisi de les característiques estructurals i de vulnerabilitat d'aquests infants a Osona.

Hi ha 24.667 infants de 3 a 16 anys a Osona. El 18,9% dels infants de 3 a 16 anys van sol·licitar una beca. D'aquests, el 84,67% estava en risc de pobresa i exclusió social perquè els ingressos familiars eren inferiors al llindar de la pobresa.

Les famílies més habituals són les de dos pares i un o dos fills, en part perquè és la tipologia més freqüent. Les famílies monoparentals especials i nombroses especials són les més vulnerables. S'estima que el 83,4% dels infants en situació de pobresa acaben sol·licitant beca.

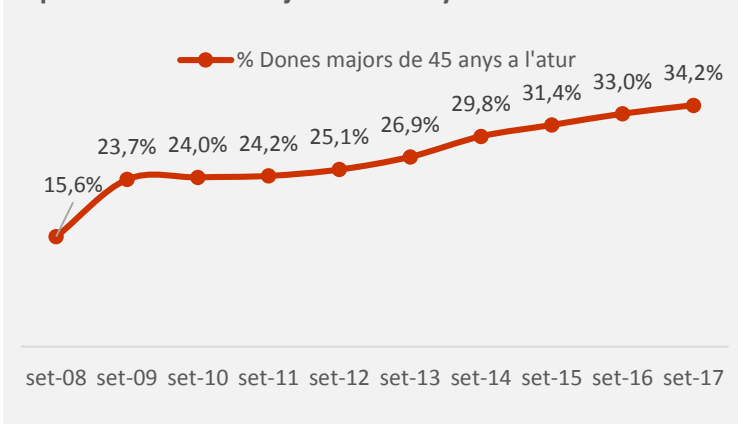
Infants sol·licitants de beca per situació econòmica

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Consell Comarcal d'Osona

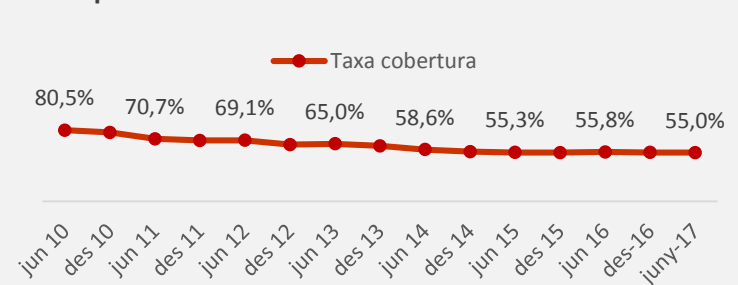
Col·lectius en situació de risc d'exclusió

El pes de les dones majors de 45 anys aturades

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Evolució de la taxa de cobertura per desocupació

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu i el Observatorio del Servicio Público Empleo estatal

L'atur és una de les situacions en què augmenta la probabilitat de **risc d'exclusió social**. Dins aquesta situació cal destacar **dos col·lectius** amb un risc més elevat, les dones aturades majors de 45 anys i els aturats sense prestació per desocupació.

El col·lectiu de **dones aturades majors de 45 anys** és un col·lectiu amb un doble factor de risc. Per una banda tenen menys probabilitat de ser contractades per l'edat i, per l'altra, per ser dones. Aquestes estan patint una cronificació de l'atur i actualment encapçalen el grup d'aturats de llarga durada. De fet, el pes de les dones majors de 45 anys sobre el total d'aturats ha passat de representar el 15,6% el setembre del 2008, a representar el 34,2% al setembre del 2017.

Els **aturats que han exhaurit la prestació** per desocupació també han anat en augment durant els darrers anys. Han passat de representar el 19,5% el juny del 2010, a representar el 45% al juny del 2017. Malgrat establir-se a partir de l'inici de la recuperació econòmica l'any 2014, aquest percentatge es manté com a conseqüència, per una banda, de la temporalitat i la curta durada dels nous contractes i, per l'altra, per la permanència dels aturats de llarga durada.

Tenir **més de 65 anys i viure sol** és una de les situacions en què augmenta la **probabilitat de risc d'exclusió social**. Dins aquesta situació cal destacar que actualment el 27,8% de les dones de 65 anys o més viuen soles, i pel que fa a les de 75 anys o més, trobem que aquesta situació és encara més preocupant: el 34,7% viuen soles.

La població de més de 65 anys que viu sola està majoritàriament formada per dones. Aquestes, que representen el 57,5% de la població de 65 anys i més, són el 74,1% de la població que viu sola.

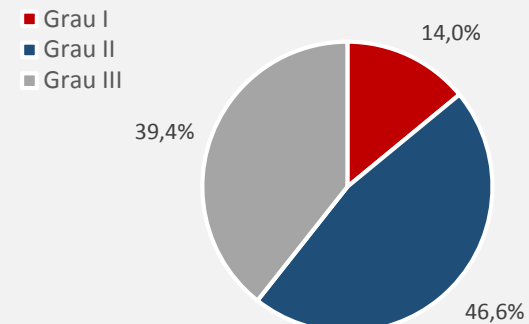
4.5. Condicions de la demanda

Persones en situació de dependència reconeguda (PIA)

A Osona, l'any 2015 es van reconèixer **4.279 persones** que estaven en **situació de dependència**, de les quals el 14% tenia un grau I, el 46,6% un grau II i el 39,4% un grau III.

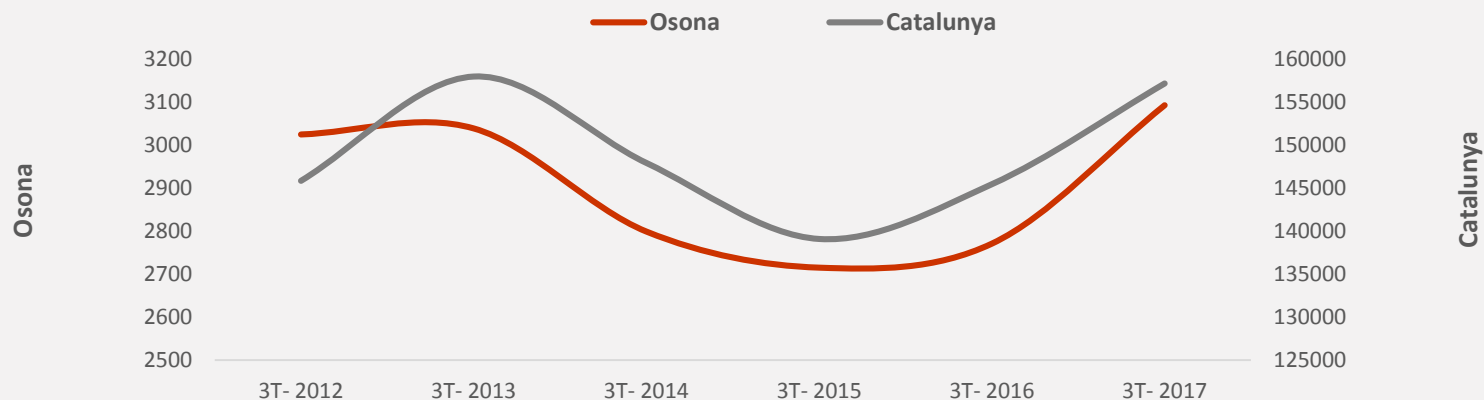
Pel que fa a l'evolució dels beneficiaris de recursos a la dependència, s'ha capgirat la tendència a la baixa que es va iniciar el 2013. Des del 2015 que creixen els beneficiaris i s'apropen a la xifra de reconeguts amb situació de dependència, malgrat això, encara queden persones reconegudes com a dependents que no reben cap tipus de prestació social.

Reconeguts PIA (2015): 4.279 persones

Font: Serveis Socials Osona

Evolució beneficiaris PIA

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

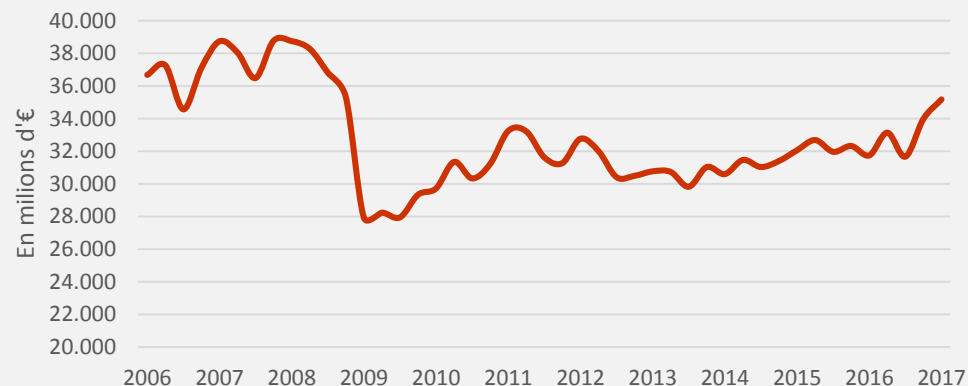
DEMANDA INTERNA

Consum de béns

Aquest any el **consum de béns** està **creixent** a un ritme accelerat, malgrat això, la **demanda interna** encara es troba a nivells **inferiors** als del **2008**. Aquesta situació contrasta amb la producció de béns, que sí que ha arribat a nivells previs a la crisi econòmica. Aquest fet és produït per una **recuperació de les empreses, però no de les famílies**, ja que la situació postcrisi ha deixat uns salaris més baixos, una precarietat i temporalitat més alta i una situació de vulnerabilitat de les famílies més elevada.

La baixada de la cobertura de les prestacions, el manteniment de les taxes de pobresa i l'estancament dels salaris a la baixa han provocat que la demanda interna no es pugui recuperar al mateix ritme que la producció de les empreses.

Evolució de la demanda interna catalana en consum de béns

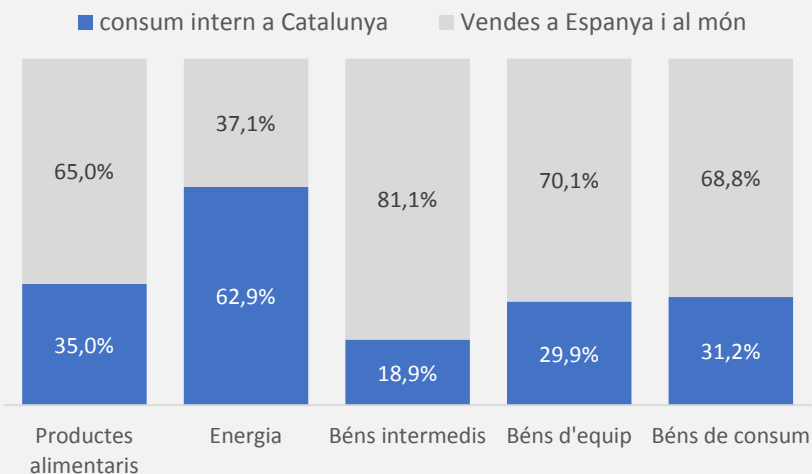
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de C-Intereg i DataComex per Catalunya

Evolució de la producció de béns

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de C-Intereg i DataComex per Catalunya

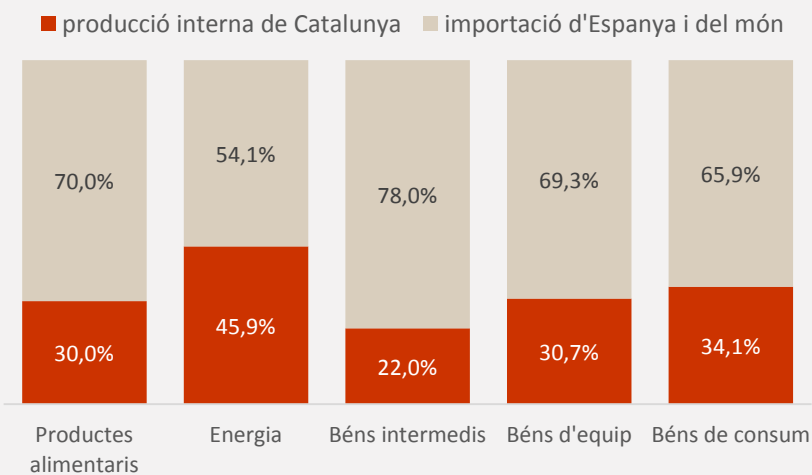
La producció de les empreses catalanes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de C-Intereg i DataComex per Catalunya

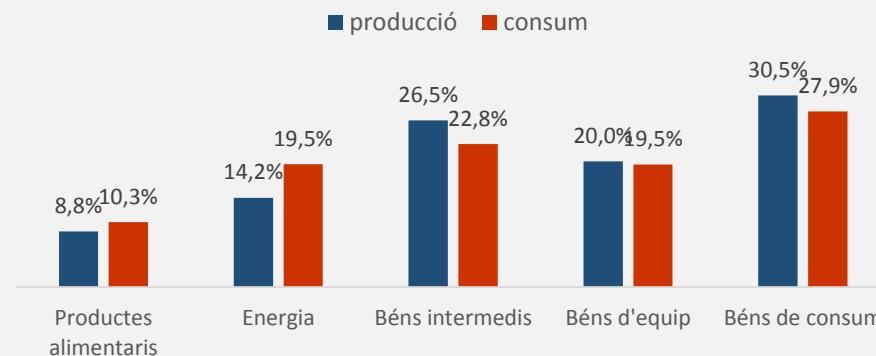
Actualment existeix un dèficit comercial per productes alimentaris i energètics, és a dir, se n'importen més que s'exporten. En canvi hi ha superàvit comercial en la resta de productes. El dèficit de productes energètics és dels més alts a causa de la dependència del petroli.

El consum de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de C-Intereg i DataComex per Catalunya

Producció i consum de mitjana dels últims 10 anys a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de C-Intereg i DataComex per Catalunya

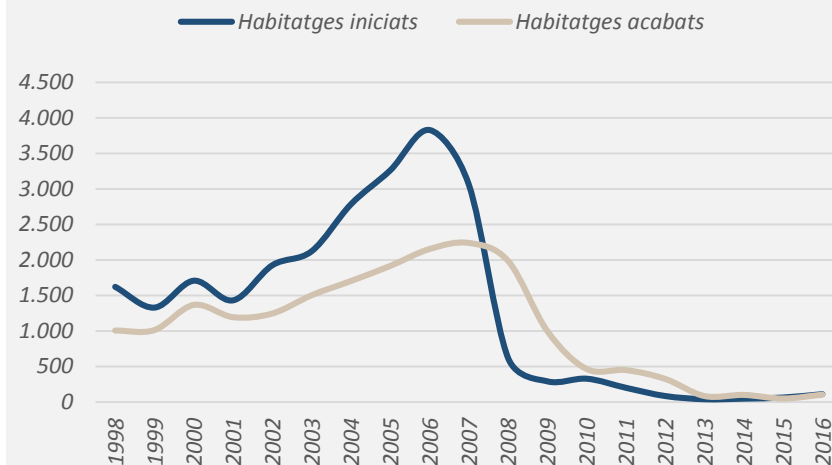
4.5. Condicions de la demanda

HABITATGE

Les dades d'habitatges de nova construcció mostren un **lleuger increment** en els darrers dos anys, però insignificant si observem l'evolució del mercat immobiliari. Aquest any 2016 se'n van iniciar 108, la xifra més alta dels darrers 4 anys, però molt lluny de la de fa 10 anys, en què es van iniciar 3.826 pisos. En relació als pisos acabats, l'evolució és molt similar a la dels iniciats, és la xifra (105) més alta dels últims 3 anys, però està lluny de la quantitat de pisos que s'acabaven fa 10 anys (2.154).

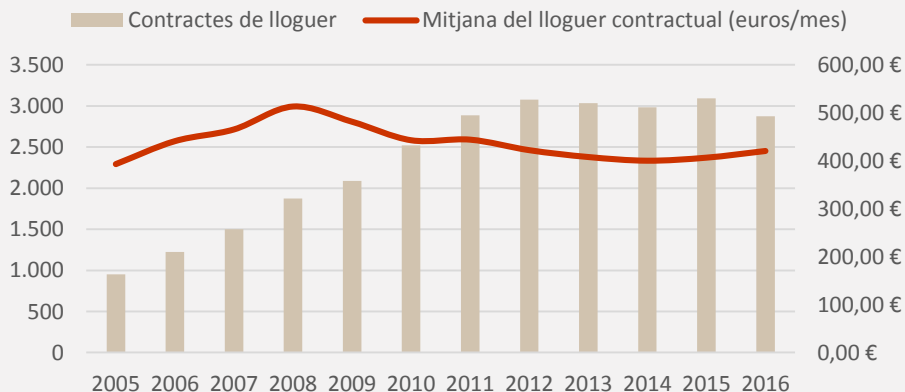
Sobre la **compravenda** d'habitatges, en els últims 12 mesos s'han fet 1.187 operacions de compravenda d'habitatges, de les quals el **79,2% són de pisos de segona mà**. El preu mitjà per m² és de 1.208 €, un 36% inferior a la mitjana de Catalunya (1.890 €/m²) però un 10% superior a la mitjana de les Comarques Centrals (1.093 €/m²).

Evolució de la construcció de nous habitatges

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

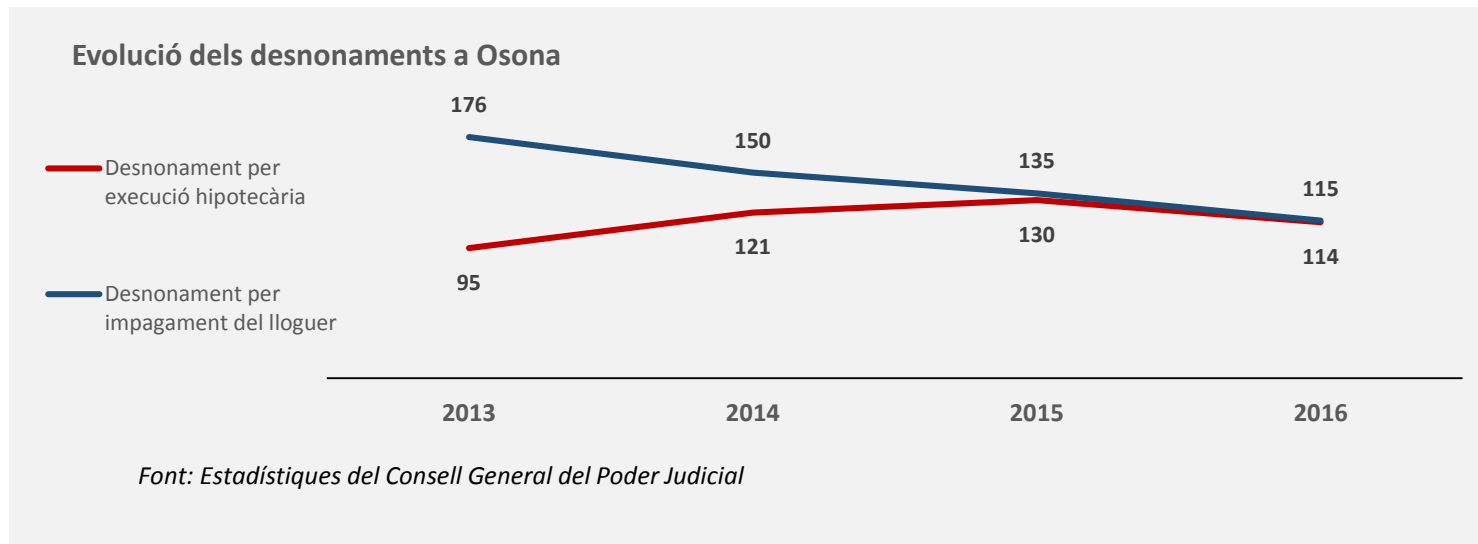
Evolució dels contractes i els preus al lloguer

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

L'any 2016 va tancar amb un **elevat nombre de contractes de lloguer** registrats a la comarca, en total 2.875 contractes. Aquesta xifra més que duplica el nombre de contractes de lloguer de fa 10 anys, encara que el preu mitjà del lloguer es manté estable entre els 400 € - 500 €. L'augment dels contractes de lloguer ha estat proporcional al descens de la construcció d'habitatge nou.

Evolució dels desnonaments

Osona va iniciar l'any 2013 una tendència a la baixa de les **execucions hipotecàries** que s'ha mantingut fins ara, s'ha passat de 176 execucions a 115. En relació als **desnonaments per impagament del lloguer**, s'observa una tendència a l'alça que s'ha moderat els darrers anys.

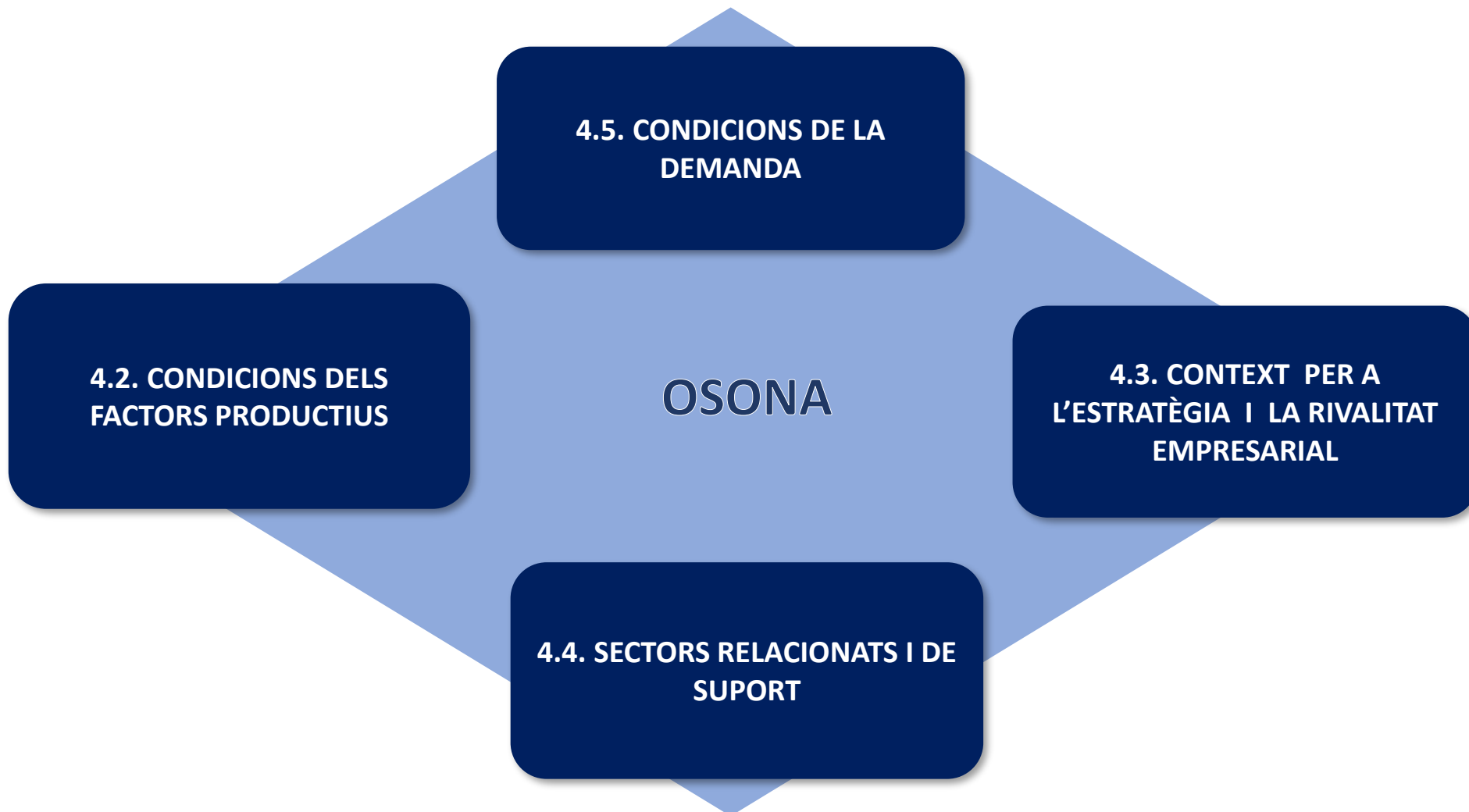
Si bé a la comarca l'any 2016 hi havia registrats 1.083 **pisos buits** provinents d'execució hipotecària, cal destacar que hi ha un estoc molt més elevat de pisos buits. Segons l'*Estudi d'habitatges buits a la ciutat de Vic* (Ajuntament de Vic), només a Vic, a finals del 2016, hi havia identificats 2.257 habitatges buits, dels quals només 240 eren propietat dels bancs i grans tenidors. És a dir, sobre el total d'habitatges localitzats a la ciutat (19.984 pisos), l'estudi va calcular que un 10% d'aquests, de propietat de particulars, eren pisos buits.

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. DIAMANT DE LA COMARCA D'OSONA

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. DIAMANT DE LA COMARCA D'OSONA

- ✓ Osona és la comarca amb més creixement de PIB a Catalunya l'any 2016, un 5,3%.
- ✓ Es consolida la recuperació 2013-2016 i gairebé supera els estralls de la crisi 2007-2013, situant-se només un 0,7% per sota del VAB del 2007.
- ✓ Piràmide de població lleugerament més jove que la mitjana de Catalunya, tendint a l'envelliment, i amb molt desequilibri territorial (sobreenvel·liment en municipis amb poca població).
- ✓ Augmenta la contractació, disminueix l'atur i augmenten els assalariats.
 - Taxa d'atur del 10,22% disminuint des del 2013.
 - Osona ja supera el nombre de contractes registrats d'abans de la crisi. El 37% dels nous contractes són inferiors a tres mesos.
 - Població activa del 77,37%, i representa el 50% de la població total.
- ✓ El 33% d'aturats són de llarga durada.
- ✓ Es consoliden 2 perfils d'aturats:
 - Els aturats cronificats (dones i majors de 45 anys) amb difícil inserció
 - Els aturats temporals per precarietat laboral
- ✓ El comerç destaca per una major contractació indefinida i la indústria per millors salaris.
- Augmenten els contractes a temps parcial. El 84,5% de la contractació és temporal i el 23,18% dels contractes té una durada de menys d'un mes.
- Predomina la contractació d'ocupacions elementals, el peonatge i els treballadors de serveis de restauració i comerç.
- Els joves tenen un % d'inactivitat molt superior, passa del 54,4% al 66,2%.
- Desencaixament entre oferta formativa i necessitats dels teixit empresarial. Serveis socioculturals, oferta excessiva. Fabricació mecànica, instal·lació i manteniment, electrònica i química, indústries alimentàries, cal impulsar l'oferta.
- Els alumnes de CFGM no arriben al 50% de graduats, mentre que els de Batxillerat i CFGS superen el 80%.
- Als serveis hi predomina la contractació de baixa qualificació i temporalitat.
- Congelació salarial en general a excepció de la indústria. Augment de la desigualtat salarial. Reducció del poder adquisitiu de les rendes més baixes.

4.2. CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1. DIAMANT DE LA COMARCA D'OSONA

- ✓ La indústria aporta el 36,9% al PIB comarcal, un pes molt superior a la mitjana catalana. Aquest sector agrupa el 19% d'empreses i el 32,5 % de llocs de treball i té una facturació mitjana/empresa similar a la catalana.
 - ✓ Alta especialització en indústries alimentàries (14,5% dels llocs de treball) i de béns d'equip (3,3%).
 - ✓ Un sector comerç reforçat per una bona xarxa de grans superfícies que està generant ocupació.
 - ✓ Recuperació dels llocs de treball d'abans de la crisi. Del 2013-17 creixen el 24,94 % (a Catalunya 13,61%).
 - ✓ S'alenteix el creixement d'autònoms, que continua superior a la mitjana catalana, i creix el ritme d'ocupació assalariada.
 - ✓ Creix la internacionalització en nombre d'empreses i en volum exportat.
 - ✓ Un cert desenvolupament empresarial de les TIC a Osona. Els serveis relacionats amb sanitat i educació estan generant també una bona xarxa auxiliar.
-
- Les empreses industrials a Osona tenen més mà d'obra i uns salaris inferiors a la mitjana catalana.
 - Hi ha una elevada dependència econòmica del sector agroalimentari (de les 8 empreses més grans, 7 són del sector).
 - El pes dels autònoms (24,7%), que continua sent alt a Osona, està vinculat a les activitat de la indústria càrnia.
 - El petit comerç encara no s'ha recuperat de la crisi, a alhora que destaquen les altes empresarials relacionades amb bars i restaurants.
 - El sector serveis a Osona té menys facturació/empresa, salaris més baixos i les empreses són més petites respecte a Catalunya. Predomina el creixement d'empreses de poc valor afegit.
 - Dèficit en serveis basats en el coneixement i d'alt contingut tecnològic, que es mantenen respecte a l'any anterior
 - Els serveis comarcals es concentren a Vic.

4.3. CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL

- ✓ Continua la reducció de l'endeutament públic. Osona té una inversió per habitant superior a la mitjana catalana.
- ✓ Existència d'una xarxa d'entitats i institucions de suport al teixit empresarial.
- ✓ Impacte positiu de la UVic-UCC en l'atracció de població jove i professionals qualificats (augmenta l'alumnat i l'alumnat estranger).
- ✓ Existència d'una bona xarxa viària de comunicacions.
- ✓ Existència de polígons especialitzats i amb volum de trànsit de mercaderies, sobretot a Vic i Gurb.

- Encara un impacte baix de la Universitat en ocupació de recerca.
- Part dels cicles formatius no estan adequant l'oferta a la demanda del mercat laboral i estan molt concentrats territorialment.
- Dèficit estructural de la xarxa ferroviària.
- Un sector logístic petit i molt dependent de la indústria local.
- Xarxa de transport públic intracomarcal poc competitiva i amb baixa cobertura territorial i amb alta centralització i dependència d'Osona amb Vic.
- Sector turístic poc desenvolupat centrat en vacances i oci, i pràcticament inexistent en activitats empresarials.

4.4. SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT

4.5. CONDICIONS DE LA DEMANDA

- ✓ Tendència a l'estabilitat demogràfica amb augment del nombre de llars durant la propera dècada.
- ✓ Millora de les rendes provinents d'explotació d'activitats empresarials i patrimonials.
- ✓ Lleugera millora de les rendes familiars a partir del 2014.
- Augmenta la desigualtat, tot i mantenir-se per sota de Catalunya i Espanya.
- El creixement econòmic positiu no arriba a les famílies. No es recuperen els nivells de consum precrisi.
- Pèrdua de població jove a molts municipis d'Osona i sobreenvelliment en municipis poc poblats.
- Cronificació dels dos col·lectius d'aturats de difícil inserció: les dones i els majors de 45 anys. El 45,5% d'aturats han exhaurit la prestació.
- Inestabilitat laboral juvenil: feines temporals, a temps parcial i de curta durada
- El 84,67% dels infants sol·licitants de beca (4.665 sol·licitants) estan en risc de pobresa i exclusió social.

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.2. PRINCIPALS REPTES DE LA COMARCA D'OSONA

REPTE SOCIAL:

Que la millora en els resultats econòmics tingui una correlació en l'àmbit social.

Des d'una visió economicista entenem que la millora en les magnituds econòmiques es tradueix en una millora del benestar dels ciutadans. Totes les dades ens indiquen que els bons resultats econòmics no estant tenint una correlació equivalent en l'àmbit social.

Propostes a treballar:

Ens plantejem avançar cap a una visió global de la situació social i econòmica de les persones que viuen a Osona. Per poder tenir aquesta visió es proposa treballar amb una gestió compartida de les prestacions econòmiques de competència local en l'àmbit social per facilitar:

- Desburocratitzar la intervenció social i optimitzar-la, i facilitar-ne l'automatització.
- Garantir l'equitat en l'accés amb una valoració basada en criteris tècnics.

La proposta implica **focalitzar-se en determinats col·lectius** i realitzar una acció coordinada i consensuada:

- Fills de 0/16 anys de les famílies amb precarietat econòmica i social. L'objectiu no és només incidir en la situació actual, sinó actuar amb visió de futur garantint que aquests joves, que seran part important de la població activa d'Osona en un entorn de progressiu envelliment, millorin les seves competències professionals i les seves condicions socials.
- Gent gran. A l'augment de l'envelliment s'hi sumen altres factors: es redueixen les xarxes familiars i augmenta la dispersió geogràfica amb una concentració de l'envelliment en municipis menys poblats. Aquests fets presenten el repte clau de **com fer arribar els serveis als usuaris**. És per això que es proposa reforçar les xarxes informals de cura, millorar la gestió comunitària del municipi i articular instruments d'atenció a distància, aprofitant la tecnologia existent i vinculant el repte al voltant de l'emprenedoria social.
- Famílies amb aturats de +55 anys. Sovint, en aquests casos s'hi afegeix el problema de l'atur de llarga durada, de difícil reinserció laboral i persones que ja han exhaurit la prestació. Es proposa fomentar l'economia social o empreses vinculades a la inserció laboral en col·laboració amb el tercer sector.

Tenim l'oportunitat de construir un nou model de suport. L'envelliment genera l'oportunitat de desenvolupar nous tipus de serveis vinculats a noves necessitats.

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.2. PRINCIPALS REPTES DE LA COMARCA D'OSONA

REPTE MODEL PRODUCTIU:

Com facilitem un entorn favorable i el suport d'un teixit que impulsi la transformació del model productiu i incrementi una ocupació de qualitat.

La crisi ha posat de manifest que les economies industrials han mostrat una major fortalesa per afrontar la recessió. Osona parteix d'un cert avantatge per la fortalesa del seu sector industrial. Cal apostar-hi clarament i acompanyar-lo en la transició cap a una nova indústria competitiva globalment pel seu valor afegit.

Propostes a treballar:

Reforçar un sector industrial basat en la innovació i la qualificació dels treballadors

Treball específic de millora de la innovació no tecnològica, diferenciació i creació de nous models de negoci en petites empreses, especialment agroalimentàries.

Impulsar la innovació i la diferenciació com a via per competir a nivell global, fugint de recursos com la precarietat o la devaluació salarial.

Dimensió empresarial

Una dimensió reduïda de les empreses industrials pot ser un desavantatge perquè actua com a fre per al desenvolupament d'alguns factors clau com la innovació tecnològica, la innovació en gestió, la internacionalització, el finançament i la capacitat d'atraure talent per fer front a les transformacions. Treballar les necessitats de les pimes i específicament de les microempreses de la comarca.

Indústria 4.0 i digitalització

Desenvolupar instruments de coneixement que reforcin la col·laboració empresarial entre proveïdors de serveis TIC d'alt valor afegit per a les empreses industrials, afavorint el desenvolupament de projectes al voltant de la Indústria 4.0, involucrant enginyeries, empreses fabricants, proveïdors tecnològics, associacions, etc.

Millorar el coneixement de la realitat industrial de la comarca

Es proposa fer-ho des de la visió de l'economia servindustrial, on les empreses manufactureres cedeixen a proveïdors externs una part de les activitats amb l'objectiu de guanyar eficiència i competitivitat. Disposant ja d'un bon coneixement de la realitat manufacturera de la comarca, cal analitzar també quin tipus de serveis es desenvolupen, quines empreses i de quin perfil, amb referència especial als serveis intensius en coneixement que presenten un alt potencial de creixement econòmic i tenen un paper clau com a generadors d'ocupació.

Atraure projectes empresarials al territori

Facilitar el coneixement i l'accés a les capacitats productives del territori i a les empreses que les desenvolupen, a projectes, inversors o empreses amb voluntat de col·laborar. Cal fer-ho de manera coordinada, transmetent una visió comuna i compartida de les oportunitats d'Osona.

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.2. PRINCIPALS REPTES DE LA COMARCA D'OSONA

REPTE FORMATIU:
Com facilitem l'ocupabilitat de les persones i la seva inserció al mercat laboral.

La societat es troba en plena transformació; transformacions tecnològiques, productives i augment de la desigualtat. El sistema educatiu pot ser palanca clau d'aquesta transformació vinculant polítiques que tinguin impacte en el mercat laboral i redueixin la creació de llocs de treball de baixa qualificació.

Propostes a treballar:

Abordar l'abandonament prematur i el fracàs escolar des de diferents òptiques

Cal pensar com prevenir l'absentisme i l'abandonament escolar prematur en el marc dels IES. Una opció pot ser la proposta d'una orientació global, ben estructurada, transversal i des de primer d'ESO. A més, cal repensar les estratègies amb aquells alumnes ja absentistes, que abandonen els estudis després de l'ESO, CFGM o Batxillerat. La idea de recursos de segones oportunitats és clau, ja que ofereixen més temps, més acompanyament i més oportunitats als joves. Cal establir vies per fer-se càrrec dels joves que surten del sistema educatiu.

Graduar l'ESO no pot ser un problema com és ara perquè tanca portes i "t'obliga" a estavellar-te a Batxillerat o a un CFGM. Una opció preferent pot ser crear un dispositiu comarcal d'orientació i acompanyament per detectar els alumnes que abandonen els estudis tant obligatoris com postobligatoris, ja que aquests últims generen mobilitat a tot el territori i no es pot abordar únicament en l'àmbit municipal.

Millorar l'encaix entre l'àmbit educatiu i el mercat laboral

Plantejar una estratègia comarcal de CFGM/CFGS que amplii l'oferta i que faciliti trobar el cicle adequat per a cada jove (acompanyament personal, transport, hàbits, treball amb família), i que alhora estiguin connectats amb el món laboral i a les necessitats del mercat de treball. També cal potenciar els PFI com a recurs formatiu per a aquells joves que no graduïn l'ESO, posant especial interès en les connexions que han de tenir aquest tipus d'ofertes amb les diferents vies dels cicles formatius. Cal posar l'accent en la necessitat d'un PFI comarcal adaptat que faciliti la professionalització dels alumnes amb NEE.

El capital humà és l'instrument bàsic de l'empresa per generar el canvi tecnològic. Sense les capacitats, els coneixements i les competències necessàries no és possible implementar solucions tecnològiques que millorin la competitivitat i la productivitat. En aquest sentit, cal reforçar vocacions tecnològiques (STEM) vinculades a la transformació de la indústria 4.0.

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.2. PRINCIPALS REPTES DE LA COMARCA D'OSONA

REPTE TERRITORIAL :

Generar espais on compartir una visió de futur de la comarca sobre la qual construir.

Una visió transversal dels problemes del territori ens porta a buscar respostes que siguin també molt transversals, que demanen sobretot la corresponsabilitat de tots els agents implicats.

Propostes a treballar:

Plantegem la necessitat de reforçar **dinàmiques de treball de cooperació i concertació entre els diferents agents del territori**, on construir una visió compartida de la comarca i del seu futur, on establir relacions de confiança i bastir ponts que facilitin la construcció d'agendes compartides. Un espai que sigui:

- Obert. Sense excloure a ningú. Que avanci cap a la cooperació publicoprivada.
- Amb la corresponsabilitat dels participants.
- Que faciliti la connexió del territori amb el coneixement i amb les visions de futur.
- Que permeti connectar la teoria i la pràctica, reflexió/acció per construir capacitats col·lectives.

Els projectes a prioritzar són:

- Treballar les millores en l'àmbit de la connectivitat, en un sentit ampli incorporant tant la mobilitat com el problema amb l'extensió de la fibra òptica. Es proposa treballar experiències amb usuaris rurals.
- Treballar l'explotació dels polígons existents al territori partint d'una visió conjunta que faciliti desenvolupar un treball conjunt per atraure nous projectes a la comarca. En aquests moments s'està actualitzant el cens de polígons per part de la Generalitat. Aquest fet es veu com una oportunitat per generar una dinàmica de captació de projectes que sigui compartida per les diferents oficines de promoció econòmica. Caldria vincular aquest projecte a les naus que han quedat gestionades pel SAREB, a la falta de polígons en determinades zones, i al desenvolupament del projecte Osona Invest.
- El repte de la sostenibilitat no és un problema nou, però no es pot obviar la valoració de l'impacte mediambiental de determinades indústries des d'una visió de futur del territori. Ens ha de dur a replantejar la generació de residus dels serveis bàsics, i la internalització dels costos del tractament de residus.

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. METODOLOGIA**
- 3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA**
- 4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA**
 - 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
 - 4.2. Condicions dels factors productius
 - 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
 - 4.4. Sectors relacionats i de suport
 - 4.5. Condicions de la demanda
- 5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR**
 - 5.1. Diamant de la comarca d'Osona
 - 5.2. Principals reptes de la comarca
- 6. ANNEXOS**
 - 6.1. Índex de gràfics i taules
 - 6.2 Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
 - 6.3. Bibliografia i referències

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

▪ PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU

- ✓ Variació del PIB i dels llocs de treball a Osona i Catalunya
- ✓ Creixement relatiu del VAB per sectors
- ✓ Renda bruta familiar disponible a Osona
- ✓ Evolució de la taxa d'atur
- ✓ Taxa d'atur per comarques
- ✓ Distribució dels aturats per sector
- ✓ Distribució dels aturats per edat
- ✓ Evolució dels col·lectius de difícil inserció
- ✓ Aturats per durada de la demanda

▪ CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS

- ✓ Principals indicadors demogràfics
- ✓ Actius i ocupats a Osona
- ✓ Evolució de la taxa d'ocupació
- ✓ Evolució de la taxa global d'activitat
- ✓ Evolució (i %) d'inactius per edat
- ✓ Taxa de graduació a ESO
- ✓ Taxa d'escolarització
- ✓ Recorregut educatiu joves 16 anys
- ✓ Taxa de graduació CFGM, Batxillerat i CGFS
- ✓ Famílies amb més nous titulats CFGM i CFGS
- ✓ Famílies amb més inserció laboral CFGM i CFGS
- ✓ Relació entre titulats en CFGM i CFGS
- ✓ Mobilitat per estudis post-obligatoris no universitaris
- ✓ Rànquing d'Universitats
- ✓ Rànquing de preinscripció universitària
- ✓ Índex d'èxit universitari dels principals graus
- ✓ Principals nous graduats universitaris
- ✓ Evolució de l'atur i la contractació
- ✓ Evolució de la contractació acumulada anual i per sectors
- ✓ Activitats amb més contractació registrada
- ✓ Grau de contractació per edats
- ✓ Contractació indefinida i temporal
- ✓ Contractes segons el tipus i la durada de la contractació
- ✓ Contractació acumulada per ocupacions
- ✓ Hores pagades al mes per treballador a temps complet i parcial
- ✓ Cost salarial mensual per treballador
- ✓ Índex del preu del treball
- ✓ Salaris i desigualtat
- ✓ Evolució dels salaris dels que cobren menys i els que cobren més
- ✓ Estimació de la renda neta mitjana

▪ CONTEXT PER L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL

- ✓ PIB per sectors
- ✓ Evolució del nombre d'empreses respecte el 2008
- ✓ Variació absoluta interanual del nombre d'empreses
- ✓ Empreses per agrupacions sectorials
- ✓ Empreses per dimensió
- ✓ Dimensió empresarial per sectors
- ✓ Nombre d'empreses per sectors
- ✓ Principals activitats econòmiques
- ✓ Rànquing de les 15 empreses amb més facturació
- ✓ Evolució del nombre d'autònoms respecte el 2008
- ✓ Nombre d'autònoms per sectors
- ✓ Altes d'empreses
- ✓ Variació dels llocs de treball
- ✓ Variació interanual del nombre d'assalariats i d'autònoms
- ✓ Grau d'especialització
- ✓ Evolució del % d'empreses internacionalitzades
- ✓ % d'empreses internacionalitzades per tram de facturació
- ✓ Afiliacions en empreses d'alt contingut tecnològic
- ✓ Indicadors d'innovació

▪ SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT

- ✓ Evolució del deute viu per habitant
- ✓ Inversió pública per municipis
- ✓ Agències de promoció econòmica
- ✓ Serveis d'emprenedoria
- ✓ Estudiants UVic-CC
- ✓ Cicles formatius de grau mitjà i superior
- ✓ Facturació del transport i la logística
- ✓ Inversió pública
- ✓ Principals empreses del transport i la logística per cada activitat
- ✓ Corredors de mercaderies
- ✓ Estructura productiva del transport i la logística
- ✓ Xarxa de transport públic
- ✓ Diferència del cost per viatge amb cotxe i transport públic
- ✓ Indicadors evolució turística
- ✓ Evolució dels ingressos per la taxa turística
- ✓ Rànquing dels llocs més visitats a Osona

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

- CONDICIONS DE LA DEMANDA
 - ✓ Projeccions de la població osonenca per a l'any 2026
 - ✓ Projeccions de població per edat per a l'any 2016
 - ✓ Evolució del nombre de llars (base 2016)
 - ✓ Llars segons el nombre de persones i la grandària mitjana de la llar (base 2016)
 - ✓ IRPF. Base imposable per declarant
 - ✓ Renda neta mensual per unitat de consum de la població al 2016
 - ✓ Renda mitjana neta anual per llar
 - ✓ Índex Gini
 - ✓ Mapa de Catalunya base imposable per comarques
 - ✓ Declarants d'Osona per trams (Catalunya = índex 0)
 - ✓ Renda mitjana d'Osona per trams (Catalunya = índex 0)
 - ✓ Mapa d'Osona mitjana IRPF per municipi
 - ✓ Distribució per trams dels declarants i renda declarada
 - ✓ Distribució renda per trams Torelló, Manlleu, Vic, Sant Julià, Sant Quirze de Besora, Balenyà, Calldetenes i l'Esquirol (Osona = índex 0)
 - ✓ Evolució taxa AROPE a Catalunya
 - ✓ Llindar de pobresa per unitat de consum
 - ✓ % Població atesa pels Serveis Socials a Osona per municipi
 - ✓ Nº beneficiaris PIRMI per municipi
 - ✓ Nº beneficiaris banc d'aliments per municipi
 - ✓ Nº beneficiaris prestació per urgència social per municipi
 - ✓ Sol·licitants de beca escolar per tipologia familiar a Osona
 - ✓ Distribució dels sol·licitants de beca per situació econòmica
 - ✓ Pes de les dones majors de 45 anys aturades sobre total aturats
 - ✓ Evolució de la taxa de cobertura per desocupació
 - ✓ Població de 65 anys i més i 75 anys i més per sexe
 - ✓ Població de 65 anys i més i 75 anys i més per sexe que viu sola
 - ✓ Població reconeguda PIA a Osona per grau
 - ✓ Evolució dels beneficiaris PIA
 - ✓ Evolució de la demanda interna catalana en consum de béns
 - ✓ Evolució de la producció de béns a Catalunya
 - ✓ Producció de les empreses catalanes
 - ✓ Consum a Catalunya per subsectors
 - ✓ Evolució de la construcció de nous habitatges
 - ✓ Evolució dels contractes i els preus al lloguer
 - ✓ Evolució dels desnonaments a Osona

Àmbit	Indicadors
INDICADORS DEMOGRÀFICS	<ul style="list-style-type: none"> • Població • Densitat de població • Índex d'envelliment • Índex de sobreenvelliment • Índex de dependència juvenil • Índex de dependència senil • Índex de dependència global • Edat mitjana de la població • Població estrangera • Taxa d'estrangeria • Edat mitjana de la població estrangera • Taxa bruta de natalitat • Taxa de fecunditat • Taxa bruta de mortalitat • Taxa de creixement natural • Creixement natural • Saldo migratori • Taxa de migració per 1000 habitants
INDICADORS SOCIALS	<ul style="list-style-type: none"> • Renda bruta familiar disponible (Rbfd) • Renda per habitant majors de 16 anys • PIB total • PIB per habitant • Impost sobre la renda (IRPF) <ul style="list-style-type: none"> • Base imposable per declarant • Quota resultant per declarant • Nombre de pensions no contributives <ul style="list-style-type: none"> • Jubilació • Invalidesa • Persones amb discapacitat <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Persones amb dependència <ul style="list-style-type: none"> • Nombre de sol·licituds • Nombre de beneficiaris • Persones amb atenció al domicili • Persones amb recursos residencials • Beneficiaris de Serveis Socials <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge de població atesa • Beneficiaris Renda Mínima d'Inserció (PIRMI) • Beneficiaris Banc d'Aliments • Ajuts de menjador escolar • Població mal allotjada • Serveis socioeducatius: centres oberts

Àmbit	Indicadors
INDICADORS D'EDUCACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de centres d'estudi • Nombre d'alumnes • Nombre d'alumnes estrangers <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Nombre de professors • Relació nombre d'alumnes per professor • Nivell d'instrucció de la població • Taxa d'analfabetisme • Fracàs escolar
INDICADORS DE SALUT	<ul style="list-style-type: none"> • Esperança de vida en néixer • Població assegurada pel CatSalut • Població estrangera assegurada pel CatSalut • Receptes per habitant • Població amb doble cobertura sanitària • Incapacitat laboral
INDICADORS D'HABITATGE	<ul style="list-style-type: none"> • Habitatges familiars principals <ul style="list-style-type: none"> • Propietat • Lloguer • Altres • Nombre de llars <ul style="list-style-type: none"> • Familiars • No familiars • Mitjana de membres per llar • Noves llars monoparentals • Habitatges iniciats • Habitatges acabats
INDICADORS DE SOSTENIBILITAT	<ul style="list-style-type: none"> • Taxa de recollida selectiva • Residus per kg/persona/dia • Recollida selectiva registrada • Contaminació de les fonts (nivells de nitrats) • Parc de vehicles • Índex de motorització • Mobilitat <ul style="list-style-type: none"> • Laboral • Per estudis
INDICADORS DE CONSTRUCCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Superfície de cadastre urbà • Llicències d'obres • Llicències industrials • Llicències d'activitats

Àmbit	Indicadors
<p>INDICADORS ECONÒMICS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Població activa estimada • Població ocupada estimada • Taxa d'activitat • Taxa neta d'activitat • Taxa d'ocupació • Taxa neta d'ocupació • Taxa d'atur • Activitats econòmiques amb més atur • Beneficiaris per desocupació • Assalariats per sectors <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Autònoms per sectors <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Població aturada <ul style="list-style-type: none"> • Per sexe • Per edat • Per sector • Per formació • Contractació registrada <ul style="list-style-type: none"> • Per sexe • Per edat • Per sector • Per tipus de contracte (temporals/indefinit) • Empreses per sector d'activitat • Supervivència empresarial <ul style="list-style-type: none"> • Altes • Baixes • Internacionalització <ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'empreses exportadores / importadores • Percentatge • Facturació • Sinistralitat laboral <ul style="list-style-type: none"> • Per sectors • Per grau de sinistre
<p>INDICADORS D'INFRAESTRUCTURES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polígons industrials • Equipament TIC a l'habitatge <ul style="list-style-type: none"> • Ordinador • Internet • Telèfon mòbil • Banda ampla • Cobertura de telecomunicacions (ADSL, banda ampla, fibra òptica) • Sol·licitud de patents

Per a l'elaboració d'aquest informe s'han utilitzat els següents documents de referència:

- Anuari Econòmic Comarcal 2017 (BBVA-Catalunya Caixa)
- Comarques catalanes: Indicadors bàsics de producció, ocupació i atur (Gencat)
- Estructura Empresarial de la demarcació de Barcelona, 2016 (Diputació de Barcelona)
- Índex ADEPG 2017 de competitivitat territorial (AdEpg)
- Informe anual de l'activitat turística de la província de Barcelona 2016
- Informe territorial de la província de Barcelona 2017 (Diputació de Barcelona)
- Inserció laboral dels ensenyaments professionals 2016 (Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya)
- La inserció laboral dels graduats universitaris (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya)
- Memòria Econòmica de Catalunya 2017 (Cambra de Comerç)
- The competitive Advantage of Nations (M. Porter)

Adicionalment s'han utilitzat com a font d'informació:

- Cambra de Comerç de Barcelona (Delegació d'Osona)
- Consejo General del Poder Judicial
- Departament d'Empresa i Coneixement – Generalitat de Catalunya
- Departament d'Ensenyament – Generalitat de Catalunya
- Departament de Territori i Sostenibilitat – Generalitat de Catalunya
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies – Generalitat de Catalunya
- Eurostat – Oficina estadística de la Unió Europea
- Institut d'Estadística de Catalunya – IDESCAT – Generalitat de Catalunya
- Instituto Nacional de Estadística – INE – Ministerio de Economía, Industria y Competitividad
- Fundació BCN de Formació Professional – Ajuntament de Barcelona
- Observatori del Treball i Model Productiu – Generalitat de Catalunya
- Padró Municipal d'habitants – Diputació de Barcelona
- Secretaria d'Universitats i Recerca – Generalitat de Catalunya
- Servei de Suport Municipal – Diputació de Barcelona
- Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI)
- Sistema d'Informació Socioeconòmica Local (Programa Hermes) – Diputació de Barcelona

Amb el suport de :

